

తగ్గరము!!

మించిపోవును!!

800 టిక్కెట్లు మాత్రమే ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ
మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు
టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

అదృష్టవారి!

1. కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులోని వా లాల్ ను ముగ్గురినివలె నెం 148 రు గల రెండవమేడ అడ్డాల లోని వా లాల్ ఫిట్టింగు నకు గవర్న మెంటువారికి తెలియజేసినమీదట లాటరీ మాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్రమే కలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తగ్గరముతో దొరకవు.
2. టిక్కెట్లు పూ ర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపేతేదీయింపు. ప్రదేశమున్న ఆంధ్రపత్రికలోను, కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరీలోను, ప్రభుత్వంపై గొప్పరహద్యోగములు, పెద్దమునుష్యులయెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును.
3. ఈ టిక్కెట్లకల్ల నమూనయ్యే సాములో యెంట్ల కమిషన్ నగయిరా ఖర్చుపొసిన మిగతాసాము లాటరీ జేయుచున్న ఏలూరు వెంటల్ కో ఆఫరేటివు బ్యాంకింగ్ నుంచబడును.
4. ఈ మేడకు తగ్గరాలు నగయిరాజుతే. లాటరీలో గెలుపొందినవారు వెంటనే తమస్వంతఖర్చులతోక్రమ మైన దిస్తావేజు వ్రాయించుకొని రిజిస్టరీ చేయించుకోవలెను.
5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమపేరు, నివాసము స్పష్టముగవాసి టిక్కెట్లు 1-8 రు 5-0-0 చొ॥ వా రేక మనెయ్యగలరు చేసినయెడల వెంటనే టిక్కెట్లు తిరుగ ఉపాలో శృంపబడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొను న-5కి ఒకటి టిక్కెట్లు కమిషనుగా నివ్వబడును.
6. టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. పోస్టుఖర్చులు సంపనిజే జవాబు యివ్వబడును.

ఏలూరు

12-1-1923

మాటూరి సర్వేశం.

మేడనామ్మదారుడు,

LAWRENCE & MAYO Ltd.

(Incorporated in England)

PREMIER OPTICIANS IN THE EAST.

MOUNT ROAD - MADRAS.

మీ కండ్లను గురించి మీరు కష్టపడ నవసరము లేదు!

మీ కండ్లను పరీక్షించుకొని పురాతనమైన నట్టిదియు, చాల అనుభవము గడించినట్టిదియు, అన్నిరకములు కంటి అద్దముల సామానులు క్రయమునకు దొరకునట్టిదియు నైన

వారివద్దనుండి సులోచనములను కొనుడు.

ఆంధ్రపత్రికలో మా ప్రకటనను చూచినట్లు తెలుపునట్టివారికి

నేత్రపరీక్ష. ఉచితముగా చేయబడును.

లారెన్సు ఆండ్ మేయో (లిమిటెడ్)

ప్రిమియర్ ఆప్టిషియన్లు ఇన్ ది ఈస్టు.

మాంటు రోడ్డు - మదరాసు.

జర్మనీ టైమ్ పీసులు

"అలార్మ్ టైమ్ పీసు" 4 అంగుళములు డయలుగలిగి, 8 అం. ఎత్తు ప్రతిదినము బీగము యివ్వవలెను. సరియైన కాలమును చూపును. 1-3 4ర రూ 5-5-0

చిన్న "బి" టైమ్ పీసు 2 అం. డయలుగలిగి, 8 1/2 అం. ఎత్తుగలిగి. ప్రతిదినము బీగ మివ్వవలెను. ధర 1-8 రూ 4-0-0

"కాల్క" టైమ్ పీసు 3 అం. డయలుగలిగి, ఎత్తు 7 అం. ప్రతిదినము బీగమివ్వ వలెను. గంటలు, అంగుళాలు, అలారముకొట్టును ధర 1-3 రూ 15-0-0

జపాను 8 డిక్టాల్ 8 అం. డయలుగలిగి. డ్రాప్ టెక్స్టూర్ ఆకారముగలిగి. ఆ టీసు ఉపయోగమునకు చాలమంచిది. సరియైన కాలమును చూపును ధర రూ 22-0-0

ప్యాకింగు, పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము బకటికి పంపుటకు మునుపు కాగుగా పత్రికచేసి పంపబడును.

లక్ష్మీవిలాస వరకశాల,

గడియారము వ్యాపారస్థులు, తపాలపెట్టె నెం 35, మద్రాసు.

మదనకామేశ్వర లేవ్యాము

దుర్బలలపాలిటి సుజీవి:— మేనాము, నిక్కా 2, పు న్నము, నిస్సత్తున, అతిమాత్రము, మొదలగు వాటికి హరిం మంచి జలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని తా ప్తాప్తిని కలిగించు వర్ణప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 త డబ్బి రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (885)

రోజూపున్న లేవ్యాము:— ఇది మలబద్ధమున పోగొట్ట కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాణము 15 రు 10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0

వి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిజేట్, కల్కత్తా

యినాం! యినాం!

60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కార జై ద్వ్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దాసుగారి నుఖజీవిత రహస్యపుస్తకము

ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము నకు వ్రాయవలెను. (3895)

ఈ పుస్తకములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

The swasthya Sahaya Pharmacy,
30-2 Harrison Road, Calcutta

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి

పి. కే. పి. సి. వారి (904)

క్షీరవర్ధకని

ఈ దివ్యామృతము కల్లులకు పానము వృద్ధిజేసి కఠిన పుష్టిని కలిగించును.

పిల్లలకు సుజీవి. పత్యము లేని రుచిగల రసాయన ము. పోర్టిన్సుమిల్క్స్ను బ్లాడ్తో తయారు చేయు. పిల్లలు, కల్లులు నుభవించుదురు. బలహీను లగు పిల్లలకిచ్చిన జుబ్బులు పోయి జేవాపుష్టి కలుగును. వెల బుడ్డి 1-8 1-8-0. (8847) వి. పి. తో కలిసి రూ. 2.

మావద్ద శుభ్రనిధులగు ఆయుర్వేదవర్ధకముల విక్రమము. ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

30 దినములువరకు

మిక్కిలి తగ్గిన వెల! క్రయచేయండి!

GENTS & LADIES ROLED GOLD RADIUM
BRACELET WATCHES.

8 సంవత్సరము గ్యారంటీగల

రోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ వాచ్

క్రొత్తమోస్తరు అమెరికా U. S. A. ముంచేతి గడియారములు

ఈ గడియారం మాయొక్క

సాంక ఆర్థరువై బృథమైస్ లిజరు

సామానులతో తయారు చేయబడి

ప్రతి సంవత్సరము రేడియం అను

భవన పెట్టుబడియున్నది. చీకటిలో దీపము నహాయములే గం

టలు చూడకగినిది. బ్రేస్ లెట్ అను చేతిగోలును, చిన్నది

పెద్దదిలేయవలయు స్ప్రింగ్ పెట్టుబడియున్నది. ప్రతి గడియారము

చక్కగా తరిగోధించి 8 సంవత్సరములు గ్యారంటీ ప్రక్రియతో

తంపబడును. మియొక్క విలాసము తెలియునట్లు విశదముగా

వ్రాయవలెను. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము 1. రఫ్తుండు రోల్డ్

గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ ముంతేతి గడియారము, డిటో

స్ప్రింగ్ గోలును కేరి రూ. 8-8-0. 2. 4. మూల. డిటో. గో

లును కేరి రూ. 9-8-0. 3. 8 మూల డిటో గోలును కేరి

రూ. 10-8-0.

సోత్ వజంటలు—సారథి. అందు, కో.

తపాలుపెట్టె, నెంబరు 1202, జి. పి. బి. మద్రాసు.

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును తిరుగుటకు చేయవల

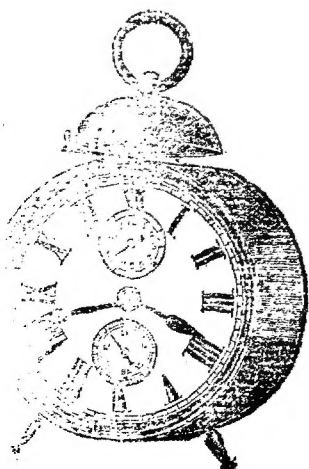
యుండు శ్రేష్ఠమైన గాంధిసది ధర 1-10-0

ఇండియా సిలోగ్రాఫులను ఎర్బట్లైను తపాలాఫుడు

ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంత్

నెం 144 వనసవాడ, బాంబాయి

వసంత కుసుమాకరము

బసవరాజీయ మేహాంగ ప్రకరణము

419 వ. పుట మధ్యమేహాంగం ను ప్రసిద్ధముగ తరతరములనుండి ఆర్యవైద్యులు ఉపయోగించుచున్నారు. ఇంకను తీయ, అజీర్ణము, నిద్రలేచు మొదలగు వ్యాధులలోగూడ మిక్కిలి అనుకూలము. బలవర్ధకము రక్తమును శుద్ధిజేయును. ఇందు శరీరపుటాభరణము, బంగారము, ముత్యము, కంఠ భస్మము, కాంతము, ఇత్యాది విలువగల ద్రవ్యములు గలవు.

20 మాత్రముల సీసా 1 టీక రూ 5.00 ద్రవ్యముతో గూడ వ్యయమును ఉపయోగించు విధానమును తెలుపబడును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి లిమిటెడ్

వనూలైన మూలధనము రూ 1,12,925-0-0 19 హరిన్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు-మదరాసు

నిర్వహించు కార్యవైద్యుల బృందములు, క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

(బాంటు) - (1) నెం 149 హైకోర్టు తిరువల్లి కే.సి. (2) 402, మింటుస్ట్రీటు జి.టి. మద్రాసు. (3) నెం 2, బహదూర్ గేట్ రాయపేట. (4) హైకోర్టు, తిరువల్లి.

ధ ర త గ్గి న ది వ్యో ధ ష ము

శిలాజాతు రసాయనము

న ర్వ రో గ ము ల ను హ రిం చు ను

ఇంతవరకు 8405 డబ్బీలు ఖర్చయినది. 26-1-28

ఇంతవరకు 8405 డబ్బీలు ఖర్చయినది. 26-1-28

ప్రతివారికిని ప్రాణనాశనమైన సంజీవనీ యావధాని యధ్యుతగుణములచే హిందూదేశమంతటను క్రభ్యాతిగాంచినది. వేలకొదియొగ్గతాపత్రములు పొందినది. ఈ రసాయనము వెల్గింపబడెనే నానాప్రాంతముల నుండి రమావసు 500 డబ్బీలు మూడు చేరుటచేతను స్వ.నోపయోగమునకు నులగముగ చిక్కునటుల యోచించి ఎట్టిమోసము, కల్పితము లేక ప్రత్యేక శిలాజాతు (మొమ్మాయి) కరసమైన భవతు ఒకేసారి అధికముగ విశేషధన మిచ్చివేడమైనది. కావున యంతటి నుండి 5500 డబ్బీలు ఖర్చయినవరకు మాత్రము రూ 6 విలువగల ఒక డబ్బీ రు 6.00 లోకే యివ్వబడును. గనుక త్వరపడికర్రలు, ఏజంట్లు, కాతాదారులు, రోగులు, నిరోధిలు సహితము ఈ తక్కువవర సమయము లోనే కొని సంగ్రహించుకొనవలయును. ఈ సమయమునాటికి యాభరణ విక్రయము, మొత్తముగా కొనువారికి కొంతవెలతగ్గును. శుద్ధిచేసిన శ్రేష్ఠమైన శిలాజాతు మేము ప్రత్యేకముగా వర్ణించెదము. తుల్యము 2 మాత్రమే పోషేటి ప్రత్యేకము.

మా విలాసము:- ఆయుర్వేదరత్న, పండిత, బి. శ్యామసుందరరావు, బదర్న

ఆయుర్వేద ద్రవ్యధారయము బరంపురం, గంజాం, ఇండియా.

అదిమాంధ్రులకు కేంద్రభోజన వసతిగృహము

ఆంధ్రదేశములోనుండు అదిమాంధ్రులందఱును, బాలికలకును ఒక కేంద్రభోజనవసతిగృహము స్థాపించుటకు ఏలూరు నిన్ను జాత్యుద్ధరణ సంఘప్రచారకు లగు శ్రీయతల్లె: కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు, గుడివాడ, గుంటూరు, బెజవాడ మొదలగు జిల్లాములను దర్శించి అచ్చట నాయకులతో యా ప్రతిష్ఠాపనలు ముఖ్యముగా స్థాపించుటకుగల అవసరమును గురించి మూలాది స్థలస్థితిని గూడఁగోరు నేడు-ఏలూరు వాస్తవ్యులను మా విన్నవత్వార్థికి పాటుపడుచున్నటువంటి మహారాజ శ్రీ ఉత్తమ్ శారాజగమూర్తిగారికి దయచేసిరి. వీరభయములను మాజాలియందు అదంతముచే మాపల్లెకు స్వయముగా దయచేసి మాతో యింకముందు మా జాత్యున్నతి తాము చేయబోవు ప్రయత్నములను గురించి చాలసేపు ముచ్చటించిరి. వీరిమహా ప్రయత్నములకు మేమెంతయు ఆసందించుచున్నాము. గుడివాడలో మహారాజశ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారి తోను, బెజవాడలో మహారాజశ్రీ అయ్యదేవర కాశ్యపరావు పంతులుగారితోను, భర్త్యాండస్వాములవారితోను, గుంటూరులో మహారాజశ్రీ గొల్లపూడి సీతారామకృష్ణులవారితోను, బందరు వాస్తవ్యులగు మహారాజశ్రీ డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభీతారామయ్య పంతులుగారు, మట్నూరి కృష్ణరావు పంతులుగారితోను, చెన్నపట్టణవాస్తవ్యులగు ప్రసిద్ధ ఆంధ్రనాయకులగు నగు శ్రీయతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారితోను, ఏలూరు నిన్ను జాత్యుద్ధరణ సంఘాధ్యక్షు లగు దివాకరబాబు దూర్ మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారితోను యింక ననేక ఆంధ్రనాయకులు అన్ని రాజకీయ, సాంఘికక్షేత్రలకు చెందినవారిలోను సంప్రదించగా నాయకులందఱును తమ పరిపూర్ణ సానుభూతిని సంతోషమును ఆమోదమును తెలిపియుండిరి. ఈ మహాకార్యము నిర్విఘ్నముగా ప్రత్యేకించి ఒక దీని జనోద్ధరణక విశేషములకు సంబంధములేక పనిచేయుట పరిత్యాజ్యమని అంగీకరించిరి. యా నాయకు లందఱును యూనైటెడ్ క్యూము ఆమోఘముగా జరుగుటకు తమ వ్యావహార్యవిషయ సాహాయ్యము చేసెదమనియు జతీర్ణించిరిని కృష్ణమూర్తి పంతులుగారివలన విని మే మెల్లరము అపరిమితానంద భరితులైతిమి. మహారాజు హృదయమునకు నాయకులకు మహారాజశ్రీ బారిష్టరు కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయకుగారు, డాక్టరు గురుమూర్తి, డాక్టరు నుబ్రహ్మణ్యంబాద్ల మొదలగు నాయకులతో సంప్రదించగా వారిపరిపూర్ణ ఆమోదమును ఉత్సాహము తెలిపిరి. కేంద్రభోజనవసతిగృహము సంకల్పింపరాది నాటికి తెరువబడుననియు అందులకు అతిపూజ్యులగు ఆర్యనమాజ ఆచార్యులును, కుంబారు నాయకులును, నారిచ్చార్ గురుకుల నాయకులును నగు శ్రీస్వామి శ్రేణానం

దలవారిని యావత్ప్రతిష్ఠాపనములను నాటికి తెరువబడునను కేసి తిమనియు చెప్పిరి. మరియు యిందులకుగాను మహారాజు హృదయమునకు పవిత్రతృప్తితోత్ర మగు గౌరవి నవీరించున నున్న 22 యొకరములతోను, అందుగల భవనములను సంపాదించితిమి నియు కృష్ణమూర్తిపంతులుగారు తెలిపిచ్చిరి. సకల సంఘ సంస్కర్తలకు నెల్లజన్మస్థానమై అనేకజనిత్రోద్యమములకు ఆకరమై ఆంధ్రదేశమునకు అదగ్గవాయమై విరాజిల్లుచున్న యా మహాజిల్లామున వీరిమహా కార్యము తలపెట్టుట కుర్తూచకము దీనజనోద్ధారకులును, నిరంజనము మా జాతికై సేవజేయుచున్న గూడూరి రామచంద్రరావు పంతులుగారు యిందులకు ఆకు ప్రస్తుతపు ఖర్చులకింద 2 రెండువేల రూపములను, యిదివరకు తాముచేసిన ప్రయత్నములయొక్క ఫలితమును ఆస్తియు దాదాపు 1 లక్షరూపాయల ఆస్తిని ఆశ్రమములో సేవ్యము చేయుటకు తమవత్తమును యెడ్లను, యిందుకు దానముచేయ వాదానము చేసినది తెలిసికొని శ్రీరామచంద్రరావు పంతులుగారికి దీన జాతులయందు అపారమైన ప్రేమకు, వారిత్యాగమునకు, వారి మాతృ సేవాదీక్షాదక్షిణ్యమునకు మాజాతి తరపున అనేకరం దనములు అర్పించుచున్నాము. శ్రీపరార్పితుడు శ్రీరామచంద్ర రావుపంతులుగారియొక్కయు కృష్ణమూర్తి పంతులుగారియొక్కయు సత్ప్రయత్నములను సఫలీకృతము చేసి మాదీనత్యమునుండి ముద్దుపొందుచుగాక! ఈమహాకార్యము నెలవేర్చుటకు క్రతము పూనిన నీ యుభయులును వీరితో పాటు సంసిద్ధులైయున్న త్యాగిజీవరగు మహారాజశ్రీ భాగవతుల నుబ్బయ్యగారు బి. ఎ. యల్. టి. మహారాజశ్రీ వైరవట్ల ముత్తారావుగారు ఉత్పూజారాజగమూర్తి నాయకుగారు మా గ్రామమునకు వచ్చి కార్యనిర్ధానము నలంబించుటకు సంఖ్యతించుకొనుచున్నారు. వీరితో పాటు రాయదు గంగయ్యగారుకు మ మెక్ట్రామయ్యగారు, ఎల్లెల నూర్యనారాయణగారు నిలం నెంకయ్యగారు మొదలగు మహానాయకులు ప్రచారకులుగా నుండి యావత్తీరము తమ జాతికై ధారపోయి సంకల్పించిరిని వినుటకు సంతోషముగా నున్నది.

కేంద్రప్రచార మండలియు కేంద్ర భోజనవసతిగృహమును స్థాపించి నేర వృద్ధుల కమృతము మొదలగు చేతిపనలు కట్టు పని అల్లిపనలు సంగీతము సాహిత్యము మొదలగు విద్యలను, మతము నీతి దైవభక్తి అహింస మొదలగు ఆత్మార్థివృద్ధికి మూలముగ సాధనములను నేర్పి కృష్ణమై వాఙ్మతగల వ్యవస్థలగు అదిమాంధ్ర యువకులను తరఫిదు చేయుదుని తెలియుచున్నది. ఇందుకుగాను రెండువేలరూపాయల ఆంధ్రదేశము అంతట వనూలు చేయ నిశ్చయించుకొనిరి.

ఈనూతనముగమున ఆనేక జాతీయ కళాకాలలు నేర సంఘములు యెన్నెన్నో నూతన ప్రతిష్ఠాపనలు ఆంధ్రదేశము నంతటను నాయకులు నెలవేర్చుచున్నారు గాని చెప్పవలసినది మాజాతికి ఒక్కపెద్దప్రతిష్ఠాపన స్థాపించుట యెవరును సంకల్పించుకొనలేదు. శ్రీస్థరభాదీరిలు తెక్కలేని బోర్డింగులను, కళాకాలలను ఉన్నత విద్యాలయములను యెన్నెన్నో సంఘములను దేశమెల్లడ వెనజల్లిరి. కాని అనేక కోటికీర్యలు శ్రీయంతులు, జమీందారులు, రాజులు, భూస్వాములు, విద్యాలకులు, దేశభిమానధురంధరులుగల హిందూసంఘము మాజాతినివ యముగో నిరాదరణమాపుట చాల అధర్మము. ఆంధ్రనాడుకు లండనుకు మాజాతికై డిక్షిబూని వైనాయకుల సత్కార్యమును ఆశీర్వదించి తరల సహాయము చేయుచురు గాక యని ప్రార్థనా యున్నాము.

“నాల్గికాశ్రమము” } కుసుమ ధర్మన్న
రాజమహేంద్రవం } దిక్ల పుల్లయ్య
11-2-23

నూతన పటువస్త్రముల పావు

ఇప్పుడే తెరవబడినది

చైనా, జపాను, కాశీ, బెంగళూరు, కంచి మొదలగు స్థలములనుండి పలురకముల పట్టుజువ్వలను క్రొత్తగా తెప్పించియున్నాము.

ఇదిగాక పురుషులకు కోట్లకు కావలసిన పట్టుగుడ్డలు, ట్వీడులు, స్త్రీలకు కావలసిన కప్పు జువ్వీలు సాదాలోను, గీతలలోను అనేక రకముల లో గలవు.

మిక్కిలిసరసము క్రేష్టమైనది

సత్రామ్ దాన్ కిషన్ చందు

మృదాసు సిల్క్ ఎంపోరియం

31, 32, రత్నబజారు, మృదాసు

మంచి తరుణము

అధికలాభము

రూ 6000 ల గొప్పలాటరీ

గవర్నమెంటువారివలన నెం-232 ఆఫ్ 20 గా అధికారము పొందబడినది.

ఈ లాటరీలో పెంకుటి బంగారా కిప్పులు రూ 6000 అక్షరాలా ఆరువేల గలది 400 గజముల స్థలములో మూడు సం॥ కాలముల కాలిపోయినను, మేవలాపు వాసం, పండు ఇటుకగోడలతో కట్టిన వా స్నాంతమైనది. టిక్కెట్లు పూర్తిగా ఖర్చులు యాదాకంటే బాగుండి పాముకాల్లు వక్రీకు ఉద్యోగములు సముఖమున లాటరీ చేయబడును. ఆ తేదీయును ప్రదేశమును ఆధపతి వారి ప్రతినిధులగును. టిక్కెట్ల చిరునామాకు రూ 1-0-0 టిక్కెట్టును త్రమున్ను రూ 0-4-0 టిక్కెట్టు పోష్టలో రిజిస్టరుగా మితు వ పుటపెట్టు వనియును, టిక్కెట్ల కొనుగోలును, అట్లు మనియర్ల చేయువారు, పేరు తండ్రి పేరు కలం గ్రామముతో తాలూకా పేరు ముగి తేలియడ కలయును. సదరు ప్రక్కను శ్రీశైలము నిమిత్తము చేసిన ఋణములు తీర్చుటకును రాబోవు నుచున్న కాలానికి శ్రీశైలయాత్రికులకు ఆస్తు దానిమిత్తమును ధర్మముగా ఖర్చు పెట్టబడును. లాటరీలో యిల్లరానివారికి పుణ్యమై కను పచ్చును.

పుణ్యాత్ములారా
నేను శ్రీశైలయాత్రికుల సౌకర్యార్థము చందానిమిత్తము మిగ్రామముల వెంబడి వచ్చుటకు బదులుగా శ్రీశైలములో నుండి 12 మాసములలోను యాత్రికులు శ్రీశైలము వచ్చుటకు అనుకూలముగా నుండుట్లు తగువసతులను కలుగజేయుటకు సంకల్పించుకొన్నాము. గ్రామాముల వెంబడి చందాను వచ్చుటకు గుమాస్తాలను ఏర్పరచవలసిగాను. మీరు అనుగ్రహించి సదరు చరి గాలు మా గెనూస్తాటకు ఇప్పించవలెను. వాకల్ల రిజిస్టరుచేయబడి అర్హుల హామీపాత్రపువైస అగ్రిమెంటుఉన్నవారికి తప్ప ఇతర లకు చందాలు నిచ్చియోడల సదరుచందాకు మేము బాధ్యులముకాము. శివరాత్రి సమీపించుచున్నందున చందాలను ఈక్రిందిఆద్ర మునకు మనియర్లచేతగా పంపుటకు వేడుచున్నాను. ఈ దిగువనుండు ఏవిలాసమునకే నను పంపవచ్చును.

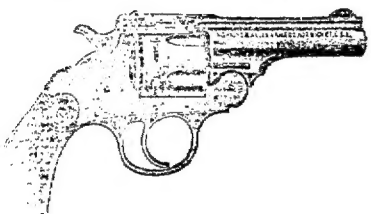
శ్రీశైలములోగాని మార్గములోగాని మావల్ల యేమైన నర్థముకావలసినవారు ఏమిసర్థముకావలసినది శివరాత్రికి ఒక నెల ముందు మాపేరు యీ దిగువ ఆద్రనుకు వ్రాయించవలెను. 1 అదా పోష్టచీటి పుపువారికి మాత్రమే సంబంధిసి ఇయ్యబడును.

చాగంటి వీరమల్లి కాడ్డన లింగం అయ్యవారు, తణుకు, కృష్ణాజిల్లా.

బు. లక్ష్మయ్యగారు, C/o పోష్టబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఒంటిపాళముతోటా తుపాకి నుకొనెద్యును కంపెనీవారిచే
చేయబడ్డది. (8068)

శానానిధములగు కివాల్వర్లు ఆరులేక విడుతోటాలు యె
క్కినవి ఫాపికము ౧౮౬౩ సం

భరలు నరనము
శ్రేణులగు
ఉచితము

తము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును

ఇన్నవి. జేబులో పెట్టుకో గలిగినవి కూడ దొరకును.

ఎం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వేమూరు వేంకటకృష్ణమ నెట్టి అన్డ్ సన్స్ వారిచే ప్రకటింపబడిన

భాస్కర రామాయణం రూ 4-0-0

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అన్డ్ కంపెనీ వారిచే విక్రయింపబడును.

నెం. 286, అప్పా బిల్డింగ్సు, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితము

శుద్ధస్వదేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

బెంగుళూరు, కిరిగలు, కవిగలు, రమాల్లు, దాకణీలు, పావల్లు, సాదాబాకల్లుగుడ్డలు, గొనగుడ్డలు మొదలగునవి పురమాపిగా వేలవరకు కట్టుతో చిలకవచ్చు, కనుపువచ్చు, ఎటుపు, రోజా, ఆకాశవర్ణం, ఆరంజిరంగు, మేఘవర్ణం, కాకిరంగు, నెమలిరంగు మొదలగు రంగులలో వారివారి ఆర్థరకు మేరకు తయారుచేసి పంపెదము.

చూయకు గ్యారంటీ:—ఒకసారి ఆర్థరయిచ్చినవారు తప్పుక ఎప్పుడును మాకే ఆర్థరనుపంపుదును.

విడుదలకు వదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

మాకం నుబ్బరాయ శెట్టి అండు బ్రదర్స్,

బోస్ట్ బాక్సు నెంబరు 55.

పట్టుబడి వర్తము, చాక్, బెంగుళూరు సిటీ.

మా త్ర కో శ క్యా థు లు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యురిసాల్)

అను శోషణమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కావ్ సల్య ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల పాపులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును.

ప్రాప్త్యైక్కు కావలసినవారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. Hari & Co. 46, Singarachari Street Triplicane Madras

హనుమాన్ బూబాక్ యింకి

ఇంగ్లాండు లో చేయబడినది. దీనితో దస్తావేజులు మొదలైనవాటిని నిర్భయముగ వ్రాయవచ్చును.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, ఈవినింగ్ బజార్ రోడ్డు, మదరాసు

విదేశవార్తలు

బ్రిటన్ విదేశాంగ విధానము

అన్ని పక్షములవా రంగీకరించుట

లీక్సెల్, అర్ధ రాత్రి ఫిబ్రవరి 14:—రూపు, తుర్కీ విష యమై బ్రిటన్ విదేశాంగ విధానమును అందఱను ఒక్కొక్క టుల పార్లమెంటు సభలు రెండింటిలో జరిగిన చర్చనబట్టి తోచుచున్నది.

లాసేనుసభలో కర్ణక్ ప్రభువు చర్చను అందఱను హ విందిరి. యూరపులో కాంటిని గాపాడుటకు పరాములతో విక్ మత్వ మవసరమని అందఱను అంగీరించిరి. కాని పరాముల రూపును ఆకమించుకొనుట వీరి కిష్టములేదు. దీనివలన పరాము లు తమ ఉద్దేశమునే పాడుజేసికొన్న వా రగుదురు. నవ్వరిచి రమును రాబట్టుకొనవలరు. దీనివలన ముందు ప్రాంతుకు ఉప ద్రవముకలుగుననిరి. రూపు విషయమునుగూర్చి జాతినమితివారికి తెలియజేయవలెనని అన్నిత్తుగారు నూచించిరి. పరాములు దీనికి ఇష్టపడవంతకాలము వీలుపడవని బోర్లాగారు తెలియజేసిరి. పత్రికలన్నియు బ్రిటిషు విదేశాంగ విధానమును విక్రీరముగ బలపరుచుచున్నవి. లిజరలు పక్షమువారు, రూపు విషయమై జాతినమితిసభవారు ఆలోచించి జర్మనీ ఎంతవర కియ్యగలదో ఆక క్షిని నిర్ణయించుటకున, ఆసామునకు రాబట్టుటకుమార్గమును వెదకుటకు ప్రత్యేక పరిష్కానులను నియమింపవలెననియు, ఆమెరికా వారికి గూడ ఆహ్వాన మంపవలె ననియు లిజరలు పక్షమువారు గోరుచున్నారు.

మిత్రమండలియు, తర్కీయు కలిసి ఒక ఒడంబడికను జేసికొనవలెనని ఆర్మి పేరార్పాద్యుగారు నూచించిరి. కాని ఆయ్యది ఆసాధ్యమైచో బ్రిటన్ ఏకాకిగ వుంచేయవలెను అనిరి.

రషియానాకున గుర్తించి, జలసంధుల విధానమును సవ రించుకొని లాసేనుసభను తక్షణము జేసిన ఎంతయు లాభముండు నని శోయలు బక్స్టన్ గారు తెలియజేయుచు కర్ణక్ గారి విధాన మును ఆక్షేపించిరి.

మాక్సీలుగారి ప్రత్యుత్తరము

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రషియాపట్ల ఆవలంబించిన విధాన మెంతమాత్రము లాసేనుసభ చెడుటకు కారణము గాద నిరి. స్వల్పసంఖ్యాకులను గూర్చి కాగితములమీద వ్రాసి కొనుటవలన ప్రయోజనము లేదు. దీనికి నిర్బంధయుక్తమగు ఆధాయముల నీయవలెను. కాని ప్రస్తుత పరిస్థితులు దీని సాగించు టకు ప్రతికూలముగ నున్నాయని. ముసల్మానుల లాభములను గాపాడుటకు సంశివరతులలో ఎంతయు అవకాశ మేర్పడి నది. లాసేనుసభ చెడుటకు ఆర్థికవిషయములే గాని వేరు కారణములు గావు. ఈ ఆర్థికవిషయములలో బ్రిటిషువారికంటె ఇతర మిత్రమండలికి ఎక్కువ లాభము కలదు తురుష్కు తీ ఆర్థికవిషయములను పూర్తిగ గ్రహించినటుల లేదు ఇంకొక సారి వారు ఆలోచించిన దీనిలాభమును తెలిసికొనెదరు. తమ తప్పును కనుగొనెదరు. తుదకు అంగారావారు సంతకము జేసె దరు, అని మ్యాక్సీలుగారు రనిరి.

బోనర్లాగారి యువన్యాసము

పరాసుల ఆక్షేపణ

పార్లమెంట్ ఫిబ్రవరి 14:—జర్మనులను పరాములు నవ్వరిచి పారముల నీయవలెనంద జేయుచున్నారన్నమాట అసత్య ము. దీనికి బదులు నిరాకరించుటకు జర్మనులకు వీలులేకుండ ప రాములు చేయుచున్నారు. పరాముల కరిస్థితులను బోనర్లాగారు నుహృద్భావముతో నున్నను సరిగ కనుగొనలేకపోయిరి జర్మ నులు ఇంకి విగించుటకు కారణము బ్రిటిషువారు తటస్థముగ ఉరకుండుటయే ఇదియే. వీరికి ప్రోత్సాహకరముగనున్నది. బ్రిటి షువారు ఫ్రెంచి తెల్లిజనులతో సహకారమొనర్చిన జర్మనుల నిరోధము తగ్గిపోవును. లేదా బ్రిటిషువారు జర్మనులకు నవ్వ జెప్పి నవ్వరిచారసమస్య అంత్యమిస్సూర మగునటుల జేయ వలెనని పరాము పత్రికలు తెలుపుచున్నవి.

ప్రజలు బోనర్లాగారియువన్యాసమును ఆతురతతో శ దువుచున్నారు. ప్రత్యేకముగ పత్రికలు ప్రకటింపబడినది పరా ములకు హెచ్చరికయును కిర్కీతో ఇది ప్రకటింపబడినది.

ఆదర్శముల సంఘర్షణము

భారతీయుల అశాంతికి మూలము

రొనాల్డ్ మే ప్రభుని యువనాస్రమము

చిత్రకళల రాయల్ సానెటి సభలో రొనాల్డ్ మే ప్రభువు చదివిన వ్యాసముయొక్క సంగ్రహము:-

ప్రస్తుత హిందూదేశ పరిస్థితులను గ్రహించుట ముఖ్యముగా, నైతికముగ నాలాచించిన భౌతికముగ నాలాచించిన హిందూదేశమున ఇంట్లాడు చేయగల్గిన కార్యము భారతీయులకు లాభకరమగునని చర్చితలెంపక మానదని నానమ్మకము. లేకగల్గియు సరిమాడబడిన పిదప చాలకరమైన లాభము కనబడును. అయినను ఇప్పుడు హిందూదేశమునందు బాలివైద్యము మొందుగా నున్నది. ప్రభుత్వ మేది యొనర్చినను నది అనుమానములకు కారణమగును. దాని ననేకులు తత్వజ్ఞమే నిరసింతురు. ఆకార్యము మంచివైనను సరే చెడ్డవైనను సరే ఈకార్యముచరించు అధికారకర్తయనందు బ్రటిషువారుండుటయు, నుభ్యుముగా నిది బ్రటిషు స్వభావజనితమై యుండుటయు నిదియే చాలును. ఇట్టిస్థితిగనన వారియేలసంభవించినదని యాశాగుట సహజము ప్రపంచ సంగ్రామము అర్థిక రాజకీయములందు తెచ్చి పెట్టిన అస్థిరతయే యందులకు కారణముగా వ్రేలి కనబడును.

కాని యిది అశాంతికి మూలకారణములు కావు. ఇది ప్రకృతిలో అనిభ్యములు. అర్థికచిట్టల తొలగింపవచ్చును. తురుష్కపర్యవేక్షణోపధమున పరిష్కారము చేయవచ్చును. వీటి కంటెను భారతీయ అశాంతికి మూలకారణములుగలవా? ఉన్నయెడల నవియెవ? ఉన్నవని నాయభిప్రాయము. భిన్న ఆదర్శముల సంఘర్షణ యనునదిగలరాజము; ప్రాకృతికముల దృక్పథముల భిన్నత్వము-యిది అశాంతికారణము.

నాగరికతల విభేదము

జనుల నాగరికతయు విజ్ఞానమును ప్రపంచమున చాలెట్లు చూచి భావించుకో ఆ దృక్పథమును కృత్రిమమునబాహ్యరూపము. వివిధ నాగరికతలు వివిధ చిత్రకళలను నూచించును. ఇట్టివాటికి రెంటికి సంఘర్షణమేర్పడి తెలిసియో తెలియకనో ఒకదానిని మరియొకటి ముంగజూచినయెడల యుద్ధము పొసగును. ఈయుద్ధము భౌతిక ప్రపంచముననే జరుగనకలగులేదు. మానసిక ప్రపంచమున జరుగవచ్చును. ఈనూత్రమునబట్టి ఇండియా ప్రస్తుతస్థితిని పరిశీలింతము.

బ్రిటిషువారి రిండియాకు వచ్చినపుడు ప్రజలు అంతఃకలహములతో విసిగి శుష్కించియుండిరి. పాశ్చాత్యులు తమతో దచ్చినవిద్యకలతలను నాగరికతను వారెదుర్కొన లేకపోయిరి. గట్టిగా నెదుర్కొనుటకు యచ్చగించుటండిరి ఇంతియేగాక వారిలో గొందరు పాశ్చాత్యుల యాచారవ్యవహారములను జూచి చెడ్డలు విచక్షణచేయక అవలంబింపసాగిరి. బెంగాలులో గత శతాబ్దమునందు చదువుకొన్న మధ్యతరగతివారలు అన్ని విషయములందును అంగ్లేయుల ననుకరించిరి.

బాబు రాజనారాయణ కను 19వ శతాబ్దమునందలి ప్రముఖులలో నొకడు. ఆయన స్వీయచరిత్రలో నిట్లు వ్రాయుచు యున్నది.

“సారాయి(త్రాగుట నాగరికత చిహ్నమని కాలేజిలో నడుపుకొనువారు సామాన్యముగా కలించిరి. 1884 లో నాకు చాలబబ్బు చేసెను. అమితముగ త్రాగుటయే యందులకు కారణము”

ఆకాలమున బెంగాలుస్థితి మరియొకటి పి. సి. నుజుందా రుగారును వర్ణించిరి. వారప్పుడు విద్యార్థిగానుండిరి. మొన్నటి కరకును సంస్కృతియు పూర్వము అంతిమభాషలు విజ్ఞానముతో నిండినవని గౌరవముతో చూడబడుచుండెను. కాని యిప్పుడది యెంతయో నిరసభావముతో జూడబడుచున్న నని వారు వ్రాసిరి. యువకులు అదేశమును పొందుటకు “తుచ్ఛములగు అంగ్లేయులను చదువుచుండిరి”. వారి ప్రాచీననాగరికతయెడనిట్టినిరసభావ మొన్నడు ననించినో మతమునందు నమ్మకము నశించెను. బంగాళీయులజనుల నైతికమార్గమునండి కప్పించెను.

“ప్రాచీన మతగ్రంథములు వివిధ తెగలవారి తత్వజ్ఞాన అనుభవముల గమనాయములు. వీటిలో నెన్నడో విశ్వాసము గలిగెను. నేదములు ఉపనిషత్తులు కఠించువారు లేరు. మత గ్రంథములన్నియు శూన్యములుగ తోచెను.” ఇందులకుల మీ విధమున వర్ణింపబడుచున్నది. “నీతి ధర్మములందు శ్రద్ధ అంతరకం తకు నశించుచోవుచుండెను, పశుత్వము నాగరికముగా పరిగణింపబడి యుత్తరము గల్గించుచుండెను.”

ఈవర్ణనలు అనుభవముతో వ్రాయబడినవి కావున గంక యనునకు తావికల్గును. బంగాళీయు బాలిష్టతకు గోల్పోవుచుండెను. అది నీతితోను బట్టెను. కాని మంగతేజములు జన సంఖ్యలో నొక కొద్ది పాలు మాత్రమే. భారతీయజీవనము నందుపరిభాగము మాత్రమే చలించెను. ఈ దీనిత ప్రవాహము లోలోపలభూప్రకారము ప్రవహించుచు నేయుండెను. దీనికి ప్రతిహతమగు మార్పు రాకమానదు. అట్టిమార్పు

యిప్పుడు బాగుగా కనబడుచున్నది. గత శతాబ్దిలో దృష్టి పూర్తిగ పాశ్చాత్యుల వైపునకేగెను. ఇప్పుడు పూర్తిగ తమ కనుమరలెను.

దృష్టి మార్పు

ఈమాన్యునకు భయము పోతున్నది. పాశ్చాత్యనాగరికత దాడినలన ఏది భారతీయులు తమదని భావించుచున్నారో అది నశించుననుభవము. మంగతేజ మొక నిదర్శనముండగా యీ భయము కట్టిదికాదు. నేనిదివరకు దెలివక మానసికయుద్ధము సరిపాప్తమైంది. భారతీయులు విరోధియనుటతో చెలగునపుడు వారి భావములు కులభేదముగా చలించుట ప్రస్తుతము మనము చూచుచున్నాము. వైస తెలివక భయము బాధించుచుండుట యందులకు కారణము.

ఈకాలితై మధ్యమును నిర్మాణము గావించుటకు రెండు విషయములలో మనము భారతీయుల విశ్వాసమును సంపాదించవలెను- వారి కక్కరలేని నాగరికతను వారివై బట్టుట మన యుద్దేశము కాదనియు, వారి నాగరికతయెడల మనకు సానుభూతియు, గౌరవమును గలవనియు నిరూపింపవలెను. ఈ క్రయత్నము నెగుటకు మనము ఇండియాకు ఉద్యోగులు వ్యాపారులు తుదకు ప్రేక్షకులుగా వచ్చిన వారిభావములను గ్రహించుటకు పాటుపడవలెను. ఇది కష్టమనుట నిజము. భారతీయుల దృక్పథమునకు మన దృక్పథమునకు చాలభేదము గలదు. దీనికి ప్రభుత్వమువై గాంధీనందయాత్ర నిదర్శనము. ఈ ధర్మయుద్ధము ప్రారంభము నుండియు గాంధీత్యాగమే ఆయుధముగ కొనకలసినదని చెప్పెను. కన్నాటు ద్యూకకు బహిరంగత్యాగము నాతడు ఇది పరిశ్రమగాంచు యుద్ధమని ఎట్టి వానికైనను తెలియునని వ్రాసెను. కలకత్తాలో విద్యార్థులలో నుపన్యసింపించుమీరు అధునిక సాంప్రదాయములలో పెరిగితిరి. అధునికులయభిప్రాయముల నంగీకరించియుండురు. మీముందరిది ధర్మయుద్ధమని చెప్పి సాహించుచున్నాను. రాజకీయ దృక్పథమున పరితర్తనముకల్గించి రాజ్యాంగమును ధర్మయుక్తముగా చేయుట కిది యత్నమని చెప్పి సాహసించుచున్నా నని నుడివెను. ఈరిని యుద్ధమునుకలన ప్రజలందు దౌర్జన్యకృత్యములు బహుల్వెడలగనే ఆతని ప్రతిపక్షముగా రాత దాత్యులయను ఉత్తగా గొనుటయు పశుబలమును నిందించుటయు నిరసింపిరి. ఇకటుండ ఆతని దండయాత్ర పాశ్చాత్యులకు గ్రాహ్యముకాదు.

సత్యాగ్రహము

సత్యాగ్రహమననేమో విరోధియనుటకు బోధపడకుటల అంగ్లేయులతో సంభాషించుటలనను, అంగ్లే పుత్రికల చదువుటలనను గ్రహించవగునని కలకత్తావార్తాపత్రికలో నొకరు తెలిపిరి. గాంధీ తన యనుచరులను ప్రభుత్వముతోను, రాజకీయవహారములతోను సంబంధమును ధనము - యంత్రసమకాముములు - వీటిమానామును త్యజింపవలెననుట ఏకదీక్షకు భంగము కల్గునుగావు నని యాతడు తెల్పెను. “సత్యాగ్రహము ప్రజలు తమ కోరికలభింపటకై ప్రయోగించు అత్యుపాయము. ఇందులకు కామమును విస్మరింపవలెను.”

ఇది పాశ్చాత్యులకు వింతగానుండును. అయినను భారతీయులచిత్రము నెరిగినవారికిది యొకచిత్రముగా కనబడదు. త్యాగములన నిగ్రహములన కక్షిల్లించునని ప్రాచీనకాలము నండియు వారి విశ్వాసము. ప్రాచీనవాద్యాయమునందు ఈ అభ్యాసమున కనేక నిదర్శనములు గలవు.

ఈఅభ్యాసమునకునిదర్శనము గావిశ్వామిత్రునిగ్రాసకమ్మను విశ్వామిత్రునిదేరు నేతములందును రామాయణ మహాభారతములందును పురాణములందును గానవచ్చును. విశ్వామిత్రుడు రాజు. ఈతనిని వసిష్ఠుడను బ్రాహ్మణునకును వైరముపొసగెను. వసిష్ఠునికామధేవును జూచి విశ్వామిత్రుడు దానిని పొందగోరెను. బలమునప్రయోగించి రాజుగొనకలక ఆతడుహిమచలమున కేగిరవన్నుచేసెను. మహాదేవు డికినకిదివ్యాస్త్రముల నిచ్చెను. వసిష్ఠునితో పోరాడి ఓడి మరలహిమాద్రికిజని ఆత్మబలమునకైమరల తపస్సుగావించెను. తుదకు కామధేవుసంగతియటుండ యాతని తపస్సునకు లోకములు కల్లడిల్లజొచ్చెను. నేవతలం బ్రహ్మకడ కేగి విశ్వామిత్రుని తపస్సు నాపలేకున్నా మనియు, ఆతనికి కోరినది యొసగిన గాని మూడులోకములను ఆతని తపోబలము ధ్వంసముగావించు ననియు చెప్పకొనిరి. ఆతడు బ్రహ్మకేతుడు నేవతలతో నేగుడెంచి విశ్వామిత్రుడు బ్రహ్మమున యగునటుల వరమిచ్చెను విశ్వామిత్రుడంతటితో విరమించెను.

ఆత్మబలము

ఈజ్ఞానముతో జూచిన గాంధీ ఆత్మబలసిద్ధాంతము సహజముగా దోచును. విశ్వామిత్రునికథను గాంధీకథను అనేకవిషయముల పోలికగలను. విశ్వామిత్రుని దండయాత్రకు క్రథకు కారణము అంతముభ్యుమైంది కాదు- నీకథలో మధ్యేవు పు. అటులనే గాంధీ దండయాత్రను పురికొల్పిన రాజులకుట్టుము. విశ్వామిత్రుని చర్యయందు కామధేవు ప్రామాభ్యునము గోల్పోయి నటులకే గాంధీ చర్య వానిలన కల్గిన విప్లవము నందు రాల తు చట్టము ఎచ్చటకో పోయెను. ఇండియా యూరపుదేశముల ఆదర్శములనుగల భేదమును గాంధీయు ఆతని దగ్గటి అనుచరులను కొండంచేసెను. పాశ్చాత్య నాగరికత-అధునిక నాగరికత-భౌతికమునకు దొడసదనియు హిందూదేశము చుట్టవమొసిన నాగరికత ఉన్నతమైనదనియు, ఆధ్యాత్మిక మైనదనియు గాంధీయభిప్రాయము. “హైందవ నాగరికత నైతికజీవనమునకు తోడ్పడును. పాశ్చాత్య నాగరికత దుర్బీతిని వ్యాపింపజేయునని గాంధీ మహాపూర్వముగా దెల్పెను. కలకత్తా యువనాస్రమములో ఆధునికనాగరికత మానవునియందు పశుత్వమును వ్రేలి బెచ్చు ననియు, పూర్వీకభౌతిక నాగరికతయనియు చెప్పెను. దీనినండి తొలగించు యుద్ధోగించెను.

అశాంతికి ప్రబలకారణము రెండు ఆదర్శముల సంఘర్షణయను వాదము సహేతుకము. ఈ అశాంతి క్రేజుస్కరమైనదే. మనము దీనిని సానుభూతితో జూడవలసినదే కాని యిది ప్రజలయందు దేశముగల్గించి బుద్ధిని నాశమునకు కారణమైనయెడల ప్రమాదకరమగును. ఇప్పుడు భారతీయులకు తన సలహా రెండుచేల అయిదువందల యేడ్లక్రిందట గౌతమబుద్ధుడే యిచ్చెను. ఆతడు మితముగా నుండుమని యుద్ధోద్ధించెను. లేంబురావాయించువాని నోకనిజూచి యాతడట్లునెను “తంబురా తీగలు మిక్కిలి బిట్టుగా శ్రుతివేసిన నరియొనవాదము కల్లునా? నదులుగానుంచిన సరియొనవాదము కల్లునా? తంబురాతీగలు మిక్కిలి బిచ్చును గాక మిక్కిలివరులుగను గాక నరిగానుతి వేసిన నది నరిగా మోచును. ఇటులనే శక్తికేంద్రికముగా ప్రేరేపించిన ఆమిశ్రానామానకు వారితోచును. ప్రేరేపింపకున్న సోమరీతనమునకు వారితోచును. కావున మితముగా నుండవలసి హెచ్చరించెను.

ఇప్పుడు భారతీయులకు పాశ్చాత్యులను పూర్తిగాబహిష్కరించుటయు- పూర్తిగవారిననునదింపవలయు- ఈ రెంటిని నడుమక్రమమైనమార్గము లేదా? బెంగాలు 19 వ శతాబ్దమునందు పాశ్చాత్యనాగరికత నన్నివిషయములందును అవలంబించుట చెడుగైయెవల ఇప్పుడు గాంధీ, జితేంద్రలాల్ బెనర్జీ మున్నగు వారు విచక్షణలేక అంతయు త్రోసివేయుటయు దురదృష్టమే జోలియు బహుమతి బడసినందులకు రవీంద్రనాథథాకూరు గాంధీ కన్న భారతీయు డేమింపుకొనుటలో తక్కువగునా? రాజులు సానెటిలో జేర్చుకొనబడినందులకు జగదీశ చంద్రవను జితేంద్రలాలుకన్న భారతీయు డేమింపుకొనుటలో తక్కువగునా? వారు తమ ఘోరకార్యములన కనుడేశ జేస్తూత్వమునకు తోడ్పడలేదా? గాంధీ మహానీ యనుచరు లవలంబించినభావము నవలంబించియెడల వీరభువ కార్యములు సాధ్యమా?

వసిష్ఠునిశ్వామిత్రుల కథ కాంతివాక్యముతో విమితును. నేవతలు మధ్యకర్తలుగా నుండుటలన నిరుపక్షిలంతును సంధిపదిరెను. ఇండియా, గ్రేటుబ్రిటను మానవజాతికిని విది మరియొక గొప్పపొందునకు భావిమానక మగుగా!

జర్మనులు ఏకమొత్తముగ కంతులను, తెలిపోనులను ఇనుపదారులను నరికివేసి పనింతలను అపివేయుటకు ప్రయత్నములను జేయుచున్నా రనుభవముతో రూరకు ప్రత్యక్షముగ బోవుటకును ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జనపుకొనుటకును వైసులాండు ఇనుపదారుల నీయవలెనని పరాగులు అడుకుటకు కారణమని డేయిల్మెయిలు తెలుపుచున్నది.

పరాగుల 18000000000 ప్రాంతల ఋణమును పరాగు పార్లమెంటువా రంగీకరించిరి. ఈసొమ్ము రూపు అక్షయవతు వినియోగించ బడదనియు అర్థికవ్యతమును సంభున్నట్లకే వినియోగింపబడుననియు తెలియుచున్నది.

CAR FOR SALE.

Oakland, Six Cylinder, Magneto Equipped with Electric Lights and Self starter thoroughly overhauled in tip top condition. Rs. 3950. or near offer. Sri Ram Motor Works., 1/.8, Mukur Nallamuthu Street, MADRAS.

సామ్రాజ్య శాసన సభ

ఆర్థిక విధానముపై చర్చ

ఇన్నగారి, "అనంత్య ప్రికరము" తీర్మానము

సభవారిచే నేకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడుట

ఫిల్లి, ఫిబ్రవరి 1:- భారత ప్రభుత్వమువారిచే నవలంబించబడిన ఆర్థిక విధానమును గురించి చర్చించుటకు గాను భారత శాసనసభవారి దినమున సమావేశమైరి.

విమర్శించుట కాలము చర్చ జరిగినదియవారత శాసనసభవారు, ఎట్టి సందర్భమున తేలందగనే ఇన్నగారి ప్రతిపాదనమును ఏకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి.

విమర్శించుటకు కాలము చర్చ జరిగినదియవారత శాసనసభవారు, ఎట్టి సందర్భమున తేలందగనే ఇన్నగారి ప్రతిపాదనమును ఏకగ్రీవముగ నంగీకరించిరి.

పెట్రోలు అధిక ధరలు

ఇన్నగారు:- పెట్రోలుగారికి బదులుగా గర్ మాంటూ గూ పెట్రోలు గారికిగల ప్రత్యేక ప్రత్యేక మొదలగు నిలువ నడికను, పెట్రోలియముయొక్క ధరలు పెట్టిపోవుటచే వ్యాపించుచున్న అసంతృప్తి ప్రభుత్వమువారు వారా వ్రతించుచు గాంచుచుండిరి. బర్మా నుండిగాక ఇతర దేశముల నుండియు 1818 గాలమును దిక్కుమతి జేయుచుండెను. 1921-22 సం. నందు దేశమునందు యెత్పత్తి జేయుటకు పెట్రోలుపై సుంకములవలన 1/3 లక్షల అదాయమువచ్చెను. ఈవత్సరముననే దేశమునందు 200 లక్షలగాలము లపెట్రోలు ఎక్కువతి జేయబడెను. పెట్రోలుపై విధించిన యుద్ధపున్న సందర్భములను గావించిన సూచనయొడల, బడ్జెటు సం ప్రభుత్వమువారు చెబుట ప్రకృతిచేతర ముందుగా జెప్పబా లను.

తరువాత ఆర్థిక శాఖసభ్యుడగు ఎ. వి. వి. ఆచ్యుతగారు రాజభిప్రాయమును గావించిరి.

ఆర్థిక విధానము

"రక్షణ" పద్ధతి నవలంబించువలెను

ఇన్నగారు ద్వారకదాసు గారు ఇట్లు పాదించిరి:- "భారతీయ ఫిన్ థింగ్ కనుకూలముగ "రక్షణ" పద్ధతి నవలంబించువలెను. గవర్నరుగారికి ఈసభవారు ఫార్మ జేయుచున్నారు. ఈసభ్యుల సరిక నాచరణయందు పెట్టుటకుగాను, భారత ప్రభుత్వమువారు, భారత శాసనసభవారి యనుమతితో యుచుచున్న విచక్షణనవలంబించవలెను." ఈ విషయము చాల ముఖ్యమైనది. గోక లేగారు నుడివినట్లు, ఇదివర కవలంబించబడిన భారత ఆర్థిక విధానము బ్రిటిషు పరిపాలనకు మిక్కిలి కళంకము వాపాదించుచుండెను. ఈవిధానము భారతదేశమునకు సంపత్తి వీల్పి పేసెను. ప్రపంచములో కెల్ల భాగ్యవంతులగు దేశమున అతి దారిద్ర్యస్థితికి దెచ్చెను. లంకపైను వారిచే, భారత ప్రభుత్వమునకు నిర్ణయించబడిన ఆర్థిక విధానము నకు భారతీయులు తమ యనుమతిని అసంతృప్తి ఎంతయో కాలమువరకు వెలుపుచుండగా తుదకు ఆర్థిక సంఘము నియమించబడెను. సంఘసభ్యులు ప్రభుత్వము, "స్వేచ్ఛా" వ్యాపారమునెడల దృఢచతురు ననుకూలాభిప్రాయముతో ప్రవేశించిరి, తమయెదుట వెలుపలన సాత్వ్యములన వీరించును "రక్షణ" పద్ధతి నె నూచించుటవచ్చెను. సంఘమునందు ఆర్థిక సంఖ్యా కులకును అల్పసంఖ్యాకులకును ఇదిర విషయములం దెట్టి విభే ధము లున్నను, ముఖ్యమైనవగు "రక్షణ" పద్ధతియం దేగ్రీ వాభిప్రాయములనే వెలిపిరి. భారతదేశముయొక్క ప్రాతచరి త్రను గాంచుచుండల సావె యుద్ధమును సంపూర్ణముగ వ్యవ సాయము పైనే ఆధారపడియుండలేదని తెలియును. భారతదేశ మున కావలసినంత కార్మికలము జేయగలరు. భారతదేశమును ధిమించిన ఆర్థిక సామర్థ్యము సావెయియెడల భారతదేశమును పాపిప్రాముకముగ నొనర్చుటకు ఆర్థిక ప్రయత్నము లొనర్చవలెను. పై ఆర్థిక సామర్థ్యము, భారతదేశము తమ గావలసిన వస్తువులకు గాను విదేశములపై సాధారణముండవలసి వచ్చుటయే కారణము. "రక్షణ" పద్ధతివలన ఈ లోటు తొలగి భారత పరి ప్రయోగమును. "రక్షణ" పద్ధతి వలన వస్తువుల ధరల అధిక మగును గాన ప్రజాసామాన్యము

ఇట్లుండివడు నను విషయమును నేను మఱవలేదు. ప్రస్తుతము రెవిన్యూకారకు ప్రభుత్వమువారు ఎక్కువతిదిగువతి వస్తులను విధించుచుండిరి. కాని వీనిని విధించుటయందు జేకభాగ్యవంతులగు సూక్రములను ప్రస్తుత మనుసరించుటలేదు. అట్టి సూక్రము నను సరించి ఇట్టి పన్నులను విధించిన జాబును. ప్రత్యేకముగ "రక్షణ" పన్నులను విధించ వలసరము లేదు. అందుచే ప్రజలు అధిక ధరల చిట్కలనంద నవ సరము లేకుండగనే భారతదేశ పరి ప్రయోగము అభివృద్ధి నొందుటకు వీలగును. ఏదోయొక్కస్థితియందు "రక్షణ" విధాన ము నవలంబి పడుడ జేకభాగ్యము అభివృద్ధి నొందలేదు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారి విధానపరిపాకగా, దేశమునందలి ప్రజలకు లండు వెచ్చించుటకు ప్రజలు ముందుకు వచ్చుటలేదు. యుద్ధ సమయములందు భారతదేశ మింతదేశములపై సాధారణముండవలసివచ్చుటకు గాను వ్యయంపయ్యెడిగ నుండు టవసరము. కాన సభవారు విచక్షణతో నూడిన "రక్షణ" పద్ధతి నంగీకరించి వాతీయజీవనమునందును తన పథమునా ద్రోహుడుగాకయని ఆశించుచుండిరి.

ప్రభుత్వ సవరణ

ఇన్నగారు:- ద్వారకదాసు గారు ముగించుకొనడనే ఇన్నగారు లేచి ప్రభుత్వపక్షమున సవరణ నుపపాదించెను. మొదటిటిర్మానమునకు బదులు ఈక్రింది సవరణను జేర్చవలెను. "(ఎ) ప్రభుత్వమువారు తమ ఆర్థిక విధానమును, భారత దేశములోని పరిశ్రమలకు అభివృద్ధి కర మగు విధమున, మార్పు కొన వలె నను సూక్రమును అంగీకరిం పవలెనని గవర్నరుగారిని గోరుచుండిరి. (బి) పై "రక్షణ" సూక్రము నాచరణయందు పెట్టుకొను, ప్రభుత్వమువారు దేశము యొక్క ఆర్థిక ఆకళ్యేకతలను కృషిచేయుచున్నారనెను. ప్రభుత్వమువారు తమ ఆదాయమున చాలభాగము కొరకుగాను ఎగుమతి దిగుమతి వస్తులపై సాధారణముండవలెనని విషయ మును గమనించవలెను (సి) ఈ సూక్రమును ఆచరణలో పెట్టు నపుడు విచక్షణను గవర్నరు కర మలెను. సంఘము యొక్క జేయమునకు ఆర్థిక సంఘము వేదిక యందు 97 వ పేరాలో వెలుపలన బాగ్రత్తలను పుచ్చుకొనవలెను. (డి) ఈ సూక్రముల నమరణలో పెట్టుటకు గానోక సుంకముల సంఘ ము (టారిఫుబోర్డు) నియమించబడవలెను. ఈసంఘము మొదటి టారి ఫిక వత్సరముకంటె సభ్యులనుగ అధికారమున నుండరాదు ఈసంఘమువారు పోషించి సలహాలమాత్రమొసగవలెను. ఈ సంఘమునందు మగ్గురు సభ్యులుండవలెను. అదు ఒకరు అధికార సభ్యులై యుండవలెను. కాని ప్రత్యేక విచారణలకు గాను తాత్కాలిక సభ్యులను ప్రభుత్వమువారి యాప్తముపై జేర్చుకొనుటకు, అధికారము గలదు."

ఇన్నగారు తమ ప్రభుత్వసవరణయందు కొలదిమార్పు నొచ్చి యుపపాదించెను. ఆసమయము నిట్లు నుడివెను: ఇంతిర తును ఆవలంబించబడిన విధానమును గురించి మనము విచారము లకును సంఘర్షణకును దిగరాదు. ఇకపండి నూతనతము ను ప్రారంభింపవలెను. ఈ విషయమున తమపై గల బాధ్యత యొక్క భారమును గమనించి ప్రభుత్వమువారిసవరణను ప్రతి పాదించ వలసి వచ్చెను. ఆర్థిక తొందరలనను ప్రభుత్వము వారు దిగుమతి నుంక ములకును అన్నిటికిని ఒకటేరేటు విధించువద్దని విదేశావ కులసినచ్చెను. కాని ప్రభుత్వమువారింతరప్రయత్నము బుద్ధి పూర్వకముగ "రక్షణ"కారకు వస్తుల విధింపలేదు. ఈసూక్రము నకుచాలా నిబంధనలుగలవని కొందరించవచ్చును కాని ఈ ముఖ్యమగు సూక్రమునుమాత్ర మంగీకరించిన జాబును. అదియే ముఖ్యము.

ప్రభుత్వసభ్యులు కొంత ఆత్మ పరిశోధనము నొనర్చుకొని యెట్టి పరిష్కారము కనుగొన వచ్చిరి.

ఆర్థిక సంఘమువారి జట్టి సూచనలు గావించినను, ప్రభుత్వమువారికి అదుర్దా అధికముగ నుండెను. "రక్షణ" పద్ధతివలన నెట్టిలాభము లున్నను ప్రస్తుతము భారతదేశమునెట్టిస్థితికి తగియుండ లేదు. ఎగుమతులధికముగ గలదేము, ప్రపంచమునందు అత్యు కము బహుళ సాగ్రమించుటకు నిరంతరప్రయత్నము లొనర్చు వలెను భారతదేశ మిట్టిస్థితియందేయుండెను. భారతదేశమునకు మకలలగు కార్మికులు తక్కువ గుట చేసి కా ర్యము నుంతభారము. అందుచే భారతదేశమున తయారజేయు వస్తువులకు వ్యయ మధికమగును. దిగుమతియుంకముల నిందుచే సభ్యముగ నొనర్చవలెను. అందుచే నుత్పలధరలధికమగును. వీరులగు భారతదేశ లాభారమును కపింపబాలరు. ఈ విధానములన వ్యవసాయకునకు నష్ట మధికము, లాభముతక్కువ. వీరి ఎట్లు న్నును ఆర్థిక సంఘమువారి ఏకగ్రీవాభిప్రాయములగు విచక్షణ సహిత "రక్షణ"ము నంగీకరించుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగ నుండిరి. ఈ విషయమును, ఆర్థిక కారణ ములచేతనే పరిష్కరింక నూడదు. ఇందు తోపాటు రాజకీయ వ్యవహారములగుడ గలసియుండును. భారతదేశము రాజకీయ, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నది. పరిశ్రామికాభివృద్ధిచే మన భారతవిద్యావంతులకు వృత్తులు వొర వును. ఉద్యోగములు లేక భాగ్యవంతులను చాలమందికి వగలు గుడురును. అంతియ గాక సంస్కరణలతో పాటు ఆర్థిక విధానమునందు మార్పుచుగూడ నొనర్చవలెనని ప్రభుత్వమువారు చాలకాలమునుండి తలంచుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు నిష్కల్యమగు "రక్షణ" పద్ధతులపై సుంకమును విధింపవలసియుం డును. ఈసూక్రము నాచరణయందు పెట్టుటలో బాగ్రత్తగను డుటవసరము కాన, నిష్కల్యమార్పుల నొనర్చుసంఘమువారు పరిశీలించిన సలహా నొసగునట్లు ఏర్పాటు చేయబడెను.

ఎగుమతి దిగుమతి ఎక్వైలు పన్నులపై భారత ప్రభుత్వ మువారు చాలవరకు ఆధార పడి యుండిరి వీనియందు మార్పు నొనర్చవలెనని సంఘమువారు నూడించిరి పరిశ్రమలతోపాటు ప్రజలకు పన్ను భరించు క్లిగిగూడ సభ్య మగును. కాని పరిణామగుమయమున పన్నులు తొరుమారగును. అందుచేతనే "రక్షణము"ని ప్రభుత్వముగ ఎంచిన రెండవదగ నెంచినదేశముయొక్క ఆర్థిక కళ్యేకతలను మనింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు, గోరుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారును, సంఘముగందరిక సంఖ్యాకులను, అల్పసంఖ్యాకులనుగూడ కరిగోధనసంఘముండ వలెనని అంగీకరించిరి. ఈసంఘముతాత్కాలికముగ నుండవలెనా? లేక కళ్యేకతగనుండవలెనా? అను విషయమున చిట్కలలిగెను. ఈ సూతన విధానము నెగ్గియెడల కళ్యేకతలను ముప్పునకు కాని (వస్తుకస్థితిలో, అట్టియియ, అమెరికా ప్రభుత్వముల మార్పు నవలంబించి, నా సంఘమును ఒక కళ్యేకమునకు మాత్ర మే నియమించినజాబును. అదులన సంపాదించు అనధికము నుట్టి తరువాత మనము కళ్యేయించుకొనవచ్చును. ఈ సంఘ ములు నిచ్చుట పాతముగ నుండు టవ సరము. మొగ మొటముల ప్ర లో బడ లేదు. అందు ప్రభుత్వమువారే ఈసంఘమును నియమించవలెను. కానసభవారిచే ఎన్నుకొనబడుటకు వారంగీకరించరు. సంఘ కార్యక్రమమున ఆసభ్యులు గలగలండ జేయుటకుగానీ సంఘమున నొక ప్రభుత్వసభ్యు డుండును. ఆర్థిక సంఘమువారి ముఖ్యసూచనలు మార్చుమే నీసవరణయందు జేర్చబడెను. దీని నంగీకరించినయెడల మిగిలిన విషయములను తరువాత చర్చించవచ్చును. సంఘమువారి సూచనలను అమలులో పెట్టుటకు అవసరమగు యంత్రముల నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమువారు సిద్ధముగ నుండిరి. ప్రజలఆశయము లతో కలసి వర్తించుటకు ప్రభుత్వమువారు క్లిగిలది యెత్తించుచుండి రని తెలిసికొనుట కీవిషయములు జాలనని నమ్మెదను (చూడము.)

గర్ కాంటెలు రొడ్డుగారు సవరణను బలపరిచిరి. అసోసియేటెడు చాంబరు ఆఫ్ కామర్సు వాటిసూచననే గా వించిరి. ఆర్థిక సంఘమువారి యెదుటకువచ్చిన సాత్వ్యముకొందరు జేకభాగ్యములయొక్కముల, అంగ్ల దేశమునకు బంపివైసెల్ల భారతదేశమునకు ముద్దిదిగానని ఎంచినట్లున్నది. తమకు మంచి దెవెల్ల భారతదేశమునకు గూడ పంపిదను భావ మిదేవిధమున అంగ్ల దేశమున దలంచు చుండిరి. భారతదేశము "రక్షణ" పద్ధతి నవలంబించుటకది సరియగు తరుణముగాదను సభిప్రాయ ముననే ఇన్నగారిలో నేకీభవించబాలను. ప్రభుత్వమువారు తమగృహమును చక్క పెట్టుకొనుట కిది యే సమయము. (వినుదించుడు) ఇదివరకు లంకపైను భారత ఆర్థిక విధానమున జోక్యముపుచ్చుకొనుట అనిచారితము ప్రస్తుతరక్షణ పద్ధతివలన ఇరుదేశముల లాభములకును వరస్పరాంకము లుండవ

ని నమ్మెదను. బెంగాలు రాష్ట్రము బొంబయనుండియు లంకామై
రునుండియు నెన్నియోగములు దిగువతి తేసికొనవలెను. ఇక
ముందు ఇండియాకును లంకామై నకును పోటీయొడదు. భారత
పారిశ్రామికమును ప్రజలకును పోటీగలుగును. అందుచేతనే
ఆర్థిక సంఘము వారిట్టి సంఘర్షణను తొలగించుటకు విచక్షణా
నహిత "రక్షణ" విధానమును నూతనించిరి. అవలంబింపబడు
"రక్షణ" ప్రజలకు లాభ కారిగ నుండవలెను (హర్షము)

మరియొక సవరణ

జోషిగారు:— ఇప్పుడారి సవరణకు మరియొక
సవరణను తేర్చవలెనని ప్రతిపాదించెను. "రక్షణ"
విధానము నవలంబింపే యెట్లుంటే గలగు ఆర్థికభారమును
ప్రజల శక్తిని గ మనించి వారు చరింపగలంతరకు మూత
మే వారిపై బడు నటుల ప్రవర్తించవలెనని జోషి గారి
సవరణకొరచుండెను. రక్షణవిధానమువలనవచ్చు లాభము చాల
వరువుపారిశ్రామికలకే తేరుననియు వారాలాభమును తిరిగి ఆర్థికవల
యభివృద్ధికి వెచ్చించరనియు తనభోగములకు వర్తి చెదరనియు
అందుచే వారిపై గూడ నాధార పడ వలయు ననియు
వారి భోగములకొరకు ప్రజలపై నధిక భారము మోపరాదనియు
జోషిగారు నడిచిరి

వోటునకు లెట్లుగా సవరణ ఒడిపోయెను.

కామతుగారు:— "రక్షణ" విధానముకు తదనాను
కాదనియును, లాభములు కార్మికులకే పోవుననియు ప్రభుత్వ
మువారు భయపడ న వ సరము లేదు. ఆంగ్ల జేతముగూడ
కొకప్పుడు వ్యవసాయ క జేతమే. ఆ జేత
ముయొక్క నిదర్శనము బాచినియోజల పరిణామ సమయమున
భారతంత యధికముగానుండునని ఎంచవచ్చు సరములేదు. సుంక
ముల కలహాసంఘమువారు కేంద్ర కాననభటు వెలుపలివారు
గ నుండవలెను. ఈసంఘసభ్యుల నియోజనమైనతరువాత అందు
లకు కాననభవారి సమ్యక్తని పొందవలెను ఈసంఘము ఒక
సంకల్పరముగాక ప్రయత్నరములకుండు అధికారమున నుండ
వలెను.

సర్దారు బహదూరు గజ్జన్ సింగుగారు "రక్షణకద్దరి"లన
వ్యవసాయకులకు క్రిష్టముగాని "స్వేచ్ఛా" కర్తవ్యమండవలెనని
నడిపెను. కొలరిమందికి లాభకరమును, అధిక సంఖ్యకులకు నష్ట
కరమును అగు విధానము నవలంబింపరాదని నడిచిరి. సభపారం
టకు ఫలహారములకు లేచిరి.

శేషగిరి అయ్యరుగారు

సభవారు ఫలహారాంతరము తిరిగి నుడిచిరి. శేషగిరి
అయ్యరుగారు ప్రసంగించుచున్నట్లు నడిపెను. ఆర్థిక సంఘము
నందు యూరపీయనుసభ్యులు తమస్వలాభాపేక్ష అభిప్రాయ
ముల వదలి, భగవంతు సరియగు ఫరిష్కారమునకు వచ్చుటకు
యెత్తించుట ప్రశంసనీయము. ఇప్పుడారి గావించిన అమృతమగు
నాపాక్షికము ప్రశంసించవలసింది. ఆర్థికనూచనలు చాలా
యొండగాకొన్నినియమును మాత్రమే చర్చ చేయబడిచార
కలము. ఇందువలన భారత ఆర్థికవిధానమును మొత్త
ముమీద చర్చించుటకు వీలులేదు. జోషిగారు, ఆర్థికవిధానము
నందలి యధికాంశమునాచే సంస్కర్తలు వ్యవసాయకుల లాభ
ములను సంపూర్ణముగ మించిపోయిరిని నిరసించుటయుండు అవ
సరమైన దానికంటె ఆర్థిక ప్రవర్తించిరి. నేను ఆర్థికసంఘసభ్యు
డుగ నున్నపుడు, వ్యవసాయకులజేతమే నాదృష్టియొందధిక
ముగ నుండెను. సంఘమువారినూచనలకు వ్యవసాయకుల కేదయ
ముననుకూలకరముగ లేవు ఇప్పుడారి తనప్రతిపాదనను దర్శనమున
క్రిష్టమువారివైఖరిని గురించి దెలిపివినయములుచాల అసం
తృప్తి కరముగ నుండెను. తమఆర్థిక కార్యక్రమమునందు ప్రభుత్వము
వారురక్షణపద్ధతికే ఆశ్రయమొసంగవలెను. రెండవసోన మొంగ
రాడు. భారత ఆర్థికవిధానము లంకామైవారిచే నిర్ణయింపబడు
పద్ధతినిమీగింపవలెను. ఆర్థిక సంఘము తన ప్రశంసనీయమగు నాప
క్షికముననుకూలదేవుటను ఎక్కినాపక్షములతోలగింపడుననినూచిం
పకపోవుట విచారకరము. ఆర్థిక విధానమున ప్రభుత్వమువారు
ప్రస్తుతము కొంత నుండునకు వచ్చినన, సభవారు నూతించు
వివిధ నూచనలను ఇప్పుడారింగీకరింపవలెను.

గుజరాతులో ప్రచారము

3000 మంది వలంటీరులను
చేర్చగలుగుదురు

ఇప్పటికి 400 మందిని చేర్చిరి.

అబ్దునుత్తాబ్దీగారు మున్నగువారు నూతను మండల
మున కి వ తేదీని సంచారము ప్రారంభించి 70 మందిని చేర్చిరి.
బాద్లీలోవారు 90 మందిని చేర్చిరి. బ్రోచిజిల్లాలో 240 మంది
ని చేర్చిరి. మొత్తము 400 మందిని చేర్చిరి. ఏప్రిలు 30వ తేదీ వ
రకు 8000 మందిని చేర్చవలెనను ప్రార్థన వారికి కలదు.

దేశీయ వార్తలు

తిరువళ్లూరులో ద్రవిడ రాష్ట్ర సభ

గయా కాంగ్రెసు తీర్మానములను స్థిరపరుచుట

గాంధీమహాత్ముని చెరసాలనుండి వదలువరకును పన్నులను చెల్లింపను

నా సాత్తునంతను వదలుటయేగాక ప్రాణమునుగూడ వదలెదను

కూలినాలి చేసి కుటుంబమును పోషించెదను

శ్రీయుత ధర్మదాసుగారి వీక్ష

రాజమండ్రి చెరసాలలో భోజనసదుపాయము సరిలేదు

ద్రవిడ రాజకీయభైదీలు ఏడుగురు భోజనము మానివేసిరి

అఖిల భారత ఖిద్దరు ప్రదర్శనము

బొంబాయిలో మార్చి నెల 10-వ తేదీ మొదలు 18-వ తేదీవరకు జరుగును

భారత కాంగ్రెసు కార సంఘము

నాయకుల దేశసంచారము- మొదటివర్గము

శ్రీయుతము రాజగోపాలాచారి, మహామూర్తి, బాలూ

రాజేంద్రప్రసాదు గార్లు.

కర్నాటకమున మునుగోపాలు	ఫిబ్రవరి	21-21-22
మహారాష్ట్రము 5 రోజులు	"	28-27
బేరారు 2 "	"	28 మార్చి 1
మధ్యరాష్ట్రము (మరాఠీ) 8 రోజులు మార్చి		2-4
" (హిందీ) 4 "	"	5-8
సంయుక్తరాష్ట్రములు 5 "	"	9-18
బెహారు 4 "	"	14-17
వంగరాష్ట్రము 6 "	"	18-28
ఢిల్లీ 2 "	ఏప్రిలు	20-21
మజారు 5 "	"	22-26
సింధు 4 "	"	27-30

శ్రీయుత సుందరలాలుగారు మధ్యరాష్ట్రము (హిం
దూస్థానీ) లోకము సంయుక్త వేదాదరాష్ట్రములలో గూడ
సంచారము చేసెదరు.

జేకపాండి ఖడిల్కర్ గార్లు మహారాష్ట్రమున కలుగు
కొందురు.

రెండవ వర్గము

శ్రీయుతము టంగుటూరి ప్రకాశం, మొహమూర్తి, రా

జేంద్ర ప్రసాదు గార్లు.

వంగరాష్ట్రము 11 రోజులు మార్చి	18-28
అసాము 5 మార్చి	29 ఏప్రి 2
ఉత్కళము 2 ఏప్రిలు	4-5

మూడవవర్గము

శ్రీయుతి రోజినీజేమి, దాక్టరు ఆవ్వారి, గార్లు వేరు
వేరుగా పంజాబు, సింధు, సంయుక్తరాష్ట్రములలో సంచారము
చేయుదురు.

మహాలా ఆబ్దులకలాం ఆజదుగారు పంజాబు, కేళము
మున్నగు రాష్ట్రములలో సంచారము చేయుదురు.

నాలుగవ వర్గము

శ్రీయుతము సి. రాజగోపాలాచారి, జేకపాండి
దాక్టరు మహమదుగార్లు.

ఆంధ్రరాష్ట్రము 5 రోజులు ఏప్రిలు	6-10
(దవిడరాష్ట్రము) 6 "	10-15
ప్రకాశంగానగూడ సీరెండు రాష్ట్రములలోను పీఠో	
కలసి పనిజేసెదరు.	

ఐదవ వర్గము

సేయి జమువాలాలు బహాబు, కల్లభాయిపరేబు, మజి
లాయిగోధారిగార్లు.

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 1-12, బహాబుగారు ఫిబ్రవరి 18
మొదలు మార్చి 10 వరకు మధ్యరాష్ట్రములలో మరాఠీపాండి
ఖిద్దరులలోను బేరారులోను సంచారము చేసెదరు.

కలకత్తా	మార్చి 12-18
బారియా	" 19-20
బర్మాకుప్రదేశము	" 22-25
బర్మాలో సంచారము	మార్చి 25-ఏప్రిల్ 5
ఈ కర్మమువారే యిడోంగ, కాట్మీ, అకోలా, అహమదు	
నగరు, ముల్తీ, కరాచీ, సింధు, హైదరాబాదులలోగూడ సంచారము చేయుదురు.	

శ్రీయుత ధర్మదాసుగారు

గాంధీమహాత్ముని వదలువరకును పన్నులు

చెల్లింపనని వీక్షబూనుట

సింధు హైదరాబాదు జిల్లాలో పాదమూలమున యన్న
శ్రీయుత ధర్మదాసుగారివరకు చెందుసారులు రాజకీయమునకు
కారాగృహముల కేగిరి.

"గాంధీమహాత్ముని దొరతనమువారు కారా
గృహమునుండి వదలునంతవరకును నేను ఆదాయపు
పన్నును గాని మరి ఏపన్నును గాని చెల్లింపను.
వారు నాసాత్తు నంతను తీసికొనిననునరే. నాప్రాణ
మును గూడ నర్పించుటకు నేను సిద్ధముగా నున్నా
ను. నేను కూలిపనిచేసియైన నా కుటుంబమును పో
షించెదను గాని యీ దొరతనమునకు మాత్ర
మెట్టి సహాయమును చేయనని" ధర్మదాసుగారు
హైదరాబాదు హిందూపత్రికకు వ్రాసిరి. (న్యూ
పైము)

అఖిల భారత ఖిద్దరు ప్రదర్శనము

మార్చి నెల 10 వ తేదీ మొదలు 18 వ తేదీవరకు
జరుగును

బొంబాయిలో ప్రెస్సెను వీధిలో నాలుగు అశోకా
సౌధములను పుచ్చుకొనబడెను

గాంధీమహాత్ముని కి తొడివ వార్షికా
రాధన సం దర్శనమున బొంబాయి నగరమున
మార్చి నెల 10 వ తేదీ మొదలు 18 వ తేదీవరకు జరుగును
అందులకు బొంబాయిలో ప్రెస్సెను వీధిలోనన్న అశోకాసౌధ
ములు నాలుగును యింకే పుచ్చుకొనబడెను. ప్రారంభోత్సవ
మున జగపుటకు ఆచార్య ప్రభుల చంద్రరాయగారినికొడితిమి
(ప్రవేశమును రోజుకు నాలుగణాలు అన్ని రోజులకు
ఏక మొత్తముగా కొనువారికి రిటిక్లెట్లును ఒక రూపాయికి
యిచ్చబడును.

నూలులోను, కట్టులోను, విశలచేయుట, మూలక
కుట, బట్టునెయ్యటయందు పోటీ పరీక్షలు జరుగును.

ఈమూడు పనులలోను ప్రవీణు లగువారు దేశమునందన్ని
రాష్ట్రములనుండియు వచ్చి ఆయా పనులను
అనేకర ములగు రాట్టములమీదను మగ్గములమీద చేసిచూపు
చందురు.

ఖిద్దగుపరీక్షకు తప్ప తక్కినపరీక్షకు లన్నిటిని కార్య
దర్శి నిర్ణయించినయమును చెల్లించినచో వారికేకటాంజు మాత్రము
లోకల నుంచబడును.

ప్రదర్శనమును గూర్చిన యితరవిషయములకు ప్రతీక
లలో ప్రకటిం ప బ డు ను. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సం
ఘములకు తెలుపబడును.

ప్రదర్శనమునుగూర్చిన విషయములను తెలియగోరువారి
టుల వ్రాసువలెను.

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘకార్య
దర్శి, హామన్నబీరోడు, కృష్ణాబిల్డింగు, ఫోర్టు,
బొంబాయి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1992 వ సం. ఫిబ్రవరి నెల 17-వ తేది

శనివారము

ఆంధ్రులు:

మహాత్ముని సంస్మరణము

రేపటిదినియు మహాత్ముని సంస్మరణదినము. ప్రతిమాసమునందును పదునెనిమిదవతేది అతి పవిత్రదినముగా పరిగణించబడుచున్నది. ఇక నెల దినములలో మహాత్ముని స్మరణించి సంవత్సర మగును. అంతకు పూర్వపు వారమంతయు, ప్రజలు తలకు స్వరాజ్యసాధిక ధనము ప్రోగుజేసియు, వా లుంటిమిటగా జేరియు, నిర్మాణకార్యక్రమము నతి త్వరితముగా నిర్వహించియు మహాత్మునియెడగలభక్తి గౌరవమును గనుబటుప ప్రార్థించబడిరి. రేపటి నందేయు ఏప్రిలు మాసాంతమువరకును సంతతికృషి జరుగవలయును. ఒక్కదినమయినను వృధగబో నిచ్చుటకు నాధ్యక్షుడు. కాంగ్రెసులో నిరుక్తిల కును రావలెనున్న విషయమును వెద్దలాలోచించె దు. ఆస్పాసియేటువైస్సు తంతివార్తప్రకార మేమి, హిందూపత్రికకు జేరిన వార్తప్రకారమేమి ఉభయవిషయములకును త్వరిత రాజీగుదురుని తెలియచిన్నది. నిరాకరిణధర్మమునకు భంగము కలుచుండ రాజీగుడిన సంతసింపని వారుండరు. రాజనూచనల ఫలిత మెటులున్నను, ప్రజలు కాంగ్రెసు ఆజ్ఞానువర్తులై నడచెద రినుటకు సంది యములేను. కాంగ్రెసు తీర్మానములకున్న ప్రామాణ్యము ఏ వ్యక్తుల యభిప్రాయములకును, ఏత మారి యభిప్రాయములకును లేదని వ్యక్తమయినది. దేశమంతయు గయా కాంగ్రెసు తీర్మానముల నెటుల గౌరవించుచున్నదో, అనుదినముజేరెడి వార్తలు తెలుపుచునేయున్నవి. ఆంధ్రదేశము, ఎట్టి క్షిప్ర పరిస్థితులతోనయినను కాంగ్రెసును, గాంధీమహాత్ముని విజ్ఞాపనలను సర్వేయము. ఆంధ్రదేశమున దాసు పక్షము ఎంతకు మ్రోగినవారుగూడ, కాంగ్రెసు తీర్మానములను శిరసావహించుటయేగాక కాంగ్రెసు పక్షమువారితో కలసి కృషిసలుపుట కుద్యుక్తులగుట మగుల ప్రోత్సాహకరముగ గనుపించును. ఇందు ఆశ్చర్యమమియులేదు. ఆంధ్రదేశముపై మహాత్ముని కిష్టంతివిశ్వాసము గలదు. జమన్ లాల్ బజ్జెగారి తీవల కిద్దరునుగూర్చి ముచ్చటించుచు, ఆంధ్రదేశమున జరిగిన యభివృద్ధిని కొని యాక్షేపించెడి. కాంగ్రెసు మహాసభ ఈ సంవత్సరము ఆంధ్రదేశమున జరుగ నుండుటచే, ఆంధ్రులు కాంగ్రెసుకార్యక్రమ నిర్వహణముపట్ల ఎక్కుడు శక్తుపలను, కార్యనిరతని గనుబటుది భారతవర్షమునకు మార్గదర్శకులుగ నుండుట అత్యవసరము. ఆంధ్రదేశమున రాజకీయ నిర్బంధితులు పలువురు విడుదలైరి. ఆంధ్రప్రముఖులు పలువురిపుడు వెలువలనున్నది. ఆంధ్రనాయకులును, దేశభక్త బిరుదాంకితులునగు కొండ వెంకటప్పయ్యపంతులు గారు, ఇక నెలదినములలో కారాగృహవిముక్తులై నుండు కాంగ్రెసాంజ్ఞాన బ్రపంచింపెదరు. వీరందరును మహాత్మునియెడ భక్తి శ్రద్ధల గలిగియున్నారనుటకు సందేయములేదు. ఆంధ్రదేశమున అక్కడ నక్కడ కొంతభిన్నాభిప్రాయము గనుపించుచున్నను, మొ

త్తము మీద మహాత్ముని యుపదేశములు ప్రజా హృదయము నధిష్టించియున్న వనుటకు సందియము లేదు. వానిని పెకలించుటకు గాని, మరల ప్రజలను భిన్నమార్గములకు ద్రిప్పుటకు గాని సాధ్యపడదు. మహారాష్ట్ర, సంయుక్తరాష్ట్ర, వంగ, తమిళాదిరాష్ట్రము లందు కనుపించెడి కక్షలు ఆంధ్రదేశమున లేవు. గుజరాతు, బీహారురాష్ట్రములందువలె, మహాత్ముని సందేశము ఆంధ్రదేశమునందు పాదుకొనినది. ఇతర రాష్ట్రములలో ఎట్టి రాజీలపరమయినను, ఆంధ్రదేశమున జరుగదగిన రాజీలేదు. అందుచే, రాజీల విషయమై ఆంధ్రులు తలెత్తుట పడవలసిన యవసరములేదు. ఆంధ్రుల కొక్కటేకక్ష. ఒక్కడేగురువు. ఒక్కటే ప్రామాణికమగు సంస్థ. కాంగ్రెసు, గాంధీమహాత్ముడు, ఈరెంటిని విడిచి వేరొకచోట ఆంధ్రులు తమ విద్యుక్త ధర్మముకొరకు వెదుక నవసరములేదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును పూర్తిచేయుటకును, మహాత్ముని యుపదేశములను నిర్వహించుటకును, ఆంధ్రదేశమునంద తత్వంతాను కూలావకాశము గలదు. ఇన్ని యనుకూల పరిస్థితు లున్నను, ఆంధ్రు లీతరుణమున యుపేక్షవహించుచో మిగుల నష్టపడెదరు. ఇతర రాష్ట్రము లందు వలె ఆంధ్రదేశమునందు నాయకులకును ప్రజలకును అభిప్రాయభేదములేదు. ఉభయములకును లక్ష్యము కాంగ్రెసుసభ యగుటచే, పరస్పరసంఘర్షణము కలుగ నేరదు. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి పనిచేయుటకు నాయకులకును, నాయకులచే నడిపింపబడుటకు ప్రజలకును, ఎట్టి యభ్యంతర ముండజాలదు.

నాయకులు స్వీయప్రాముఖ్యమును ప్రదర్శించుటలేదు. అందుచే ప్రజల, నాయకులమధ్య దాటరానియంతరము లేవ్వయులేవు. ఇతరరాష్ట్రముల నాయకులను ఆందోళనపరచెడి మనోవ్యధ ఆంధ్రనాయకులను కలవరపెట్టుటలేదు. నాయకులకును ప్రజలకును అంతరము లేకుండుట, ఆంధ్రదేశభాగ్యమని జెప్పవచ్చును. మహాత్ముని జన్మ స్థానమగు ఘూర్జరమండలమువలెనే, ఆంధ్రదేశము గూడ నిర్మాణ కార్యక్రమమును తడవదీక్షతో జరుపుట కెంతయు తగియున్నది. మహాత్ముడు శాసనసభా బహిష్కారమును బోధించినదాగ, నేటివరకును మహాత్ముని సందేశమును శిరసావహించుటకు ఆంధ్రదేశము వెనుదీయలేదు. కాంగ్రెసు కక్ష లంతరించి ఐకమత్యము గుడిరిన, ఆంధ్రులు సంతసించెదరు. కాని, ఆవ్యవహారము పరిష్కార మగువరకు, తామేకార్యమును జేయజాలమని ఆంధ్రులు భీష్మించుకొని యూరకుండరు. అసన్యచింతగలవారై ఆంధ్రులు మాతృసేవ నొనర్చుట యత్యావశ్యకము. గాంధీమహాత్ముడు స్వేచ్ఛగ నున్ననాటికిన్న, నిర్బంధమున నున్నపుడు ఎక్కుడు ఉపద్రవకరుడగునని, కీర్తిశేఖులగు రీసుగారు దెలిపినవాక్యములు నేడు యథార్థముగ పరిణమించినవి. మహాత్ముని వాక్కుధారసమును విచిత్రాగ్రము దేశమునకు లేకబోయినను, సుప్రసిద్ధనాయకులు మహాత్ముని యుపదేశములగూర్చి సందియముజూపుచు వానిని విమర్శింప దొడంగినను, వేరొకకక్షను వీరు బయలుదేరదీయుట కెత్తించినను, ప్రజలహృదయములు మహాత్మునివంకకే మరలుట యత్యావశ్యకరము. గయా కాంగ్రెసుసభలో మహాత్ముని యుపదేశముల సంగీతించుట, ఇందుకుప్రబలనిదర్శనము. ఇంతియగాక, పాశ్చాత్య ప్రపంచమునందు సైతము మహాత్ముని సంస్మరణము ప్రబలమగుచున్న చిహ్నములుగలవు. ఓనికీదోడుగ మహాత్ముడుపదేశించిన దార్జన్యహిత సహాయ నిరాకరణ మార్గము పాశ్చాత్యులకు సైతము శరణ్యమగుట, ఆశ్చర్య

ములో నాశ్చర్యము. ప్రస్తుతయుగము గాంధీయుగ మనుటకు సందియములేదు.

ఒక్కొక్క కాలమునందు, ఒక్కొక్క సత్యము పరిస్ఫుట మగుచుండును. ఏధర్మము తీరించిన, దాని నుద్ధరించుటకు మహామహు లుద్భవించెదరు. అహింసా పరమోధర్మః అను సిద్ధాంతము నిన్ననే దుదయించినదిగాదు. చంపవలదను ఆజ్ఞ, భగవదాజ్ఞలలో నెక్కటిగ బైబిలులో ప్రతిపాదించబడెను. అన్నిధర్మములకువలెనే, అహింసా ధర్మమునకుగూడ ప్రకృతిసౌకర్యముల ననుసరించియు, మానవబలహీనతను గుర్తించియు, కొన్ని మినహాయింపు లేర్పడక తప్పనయ్యెను. రానురాను ఈ మినహాయింపులు పెచ్చుపెరిగి, అహింసాధర్మమును కప్పివైచెను. దార్జన్యమే ప్రధానసూత్రముగ పరిణమింపబడెను. అహింసాధర్మము మినహాయింపుగ గుర్తించబడెను. ఇందువలన, న్యాయమే బలమను సిద్ధాంతము తొలగి, బలమే న్యాయమను సిద్ధాంతము ప్రబలము గాజొచ్చెను. బలవంతుడే ప్రయోజకుడు. బలవంతుడే సమర్థుడు. బలవంతుడే పూజ్యుడు, గౌరవనీయుడు. ధర్మవ్యతి ఇంతదూరమునకు బోయినపిమ్మట, సాధువుల పరిత్రాణముకొరకు ఏర్పాటు జరిగి తీరవలయును. హింసతో మానవులు విసుగుజెంది, దానినుండి బయల్పడుటకు దారి తెన్నుగానక పరితేషించుచున్నసమయమున, మహాత్ముని సంచోధనము కర్తరసాయన మయ్యెను. శుష్కించిన హృదయములు మరల వికసింపజొచ్చెను. ప్రేమకారుణ్యములకు మరల స్థాన మేర్పడజొచ్చెను. సత్యమునకు ప్రాముఖ్యము గలుగజొచ్చెను. ఇట్టి మహాత్మరమగు స్థానమునుండి హిందూదేశము మరల జారిపోవుటకు సమ్మతించదు. గాంధీయుపదేశ వాక్యామృతముచే కల్ల వింపజేయుబడిన ఆంధ్రహృదయము మరల నీరసోపదేశములవంకకు మరలజాలదు. గాంధీమహాత్మునకు విజయము గోరి సంతమాత్రమున లాభముగలుగదు. విజయము కొరకు ఆంధ్రుల తార్కాణముజేయుటకు కంకణము గట్టుకొనుట యావశ్యకము. మహాత్మునియెడల ఆంధ్రుల భక్తివిశ్వాసములను గనుబటులు కిడియే మార్గము. మహాత్ముని సంస్మరణ దినమగు రేపటి నుండియు ఆంధ్రులభక్తి కార్యరూపము దాల్చవలయును. మహాత్ముని విజయము, ఆంధ్రదేశమునందన్నిమూలలను ప్రకటితమై, స్వరాజ్యలక్ష్మీ తాండవమాడును గాక!

సైన్యవిధానము

హిందూదేశమున సైన్యవ్యయము నానాటికి దుర్భరమగుచున్నది. దీనిని తగ్గించుమార్గమును శాసనసభ్యులు దేనిని చూపించినను, అది నిరాకరింపబడుచున్నది. స్టేటుకొన్నిలుసభలో సర్. డిన్లా వాచాగారు ప్రస్తుత సైన్యవిధానమును రద్దుజేయవలయునని తీర్మాన ముపపాదించిరి. పౌచ్చవేతనములనిచ్చి బ్రిటిషుసైన్యము నీదేశమున నిలుపవలసి వచ్చుటచే, సైన్యవ్యయము మితిమీరుచున్నది. సైన్యములో భారతీయుల నధికముగ ప్రవేశపెట్టు విషయమై, ఎన్నదగిన యభివృద్ధి గనుపింపదు. భారతీయ సైనికోద్యోగుల త్యల్పసంఖ్యాకులు. సిపాయి కలహమునకు పిమ్మట 1859 సంవత్సరమున, భారతీయ సైనికులందు విశ్వాసము లేని సమయమున బ్రిటిషుసైనికులను ఇర్లగండునుండి పంపుట యారంభమయ్యెను. ఈ సైనికులఖర్చు ఇండియా భరింపవలయును. కాని వీరివైయధికారముగలవారు ఇర్లగండులో నుండురు. ఇండియాప్రభుత్వమువారికి వీరు లోబడియుండరు. ఇట్టివద్దతి నింకను కొనసాగించుట అనవసర వ్యయ కారణమగుచున్నది బ్రిటి

మనస్సును నియంత్రించు తత్వవిద్యను, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నియమింపగలరు. ఇంగ్లండు పైని కాధికారు లిక్కడకు బంప నక్కరలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వమునకు రాబడిలో ముప్పదికోట్ల ధననష్టము గలిగియుండగ, ఇంకను ఇట్టి వ్యయకరమగు పైన్య విధానమును కొనసాగించుట పాడిగాదని, సర్దిన్నా వాచాగారు హితమొసగిరి. వాచాగారి తీర్మానమును, పైన్యక్షేపము లంగీకరింపరయిరి. అది యోజిపోయెను. మరల సెత్తాగారు నిన్నటిదినముకతీర్మానము పట్టుకొనినభిలో ప్రతిపాదించిరి. నిర్బంధముగ దేశీయులకు పైన్యక్షేపములవలన కేర్పాటు జేయవలయునని, ఈ తీర్మానము గోరుచున్నది. ఈ తీర్మానము అనవసరమనియ, ఆచరణయోగ్యము గాదనియు, నిర్బంధక్షేపము ప్రపంచశాంతికి భంగపరుమనియు, పైన్యక్షేపమును నడిపెను. అనధికారభూమిల దెచ్చెడి ప్రతితీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రెడిరించుటకు కారణమేమియని వాచాగారు విచారముతో ప్రశ్నించిరి. శాసనసభ్యులు తెచ్చెడి తీర్మానములు మంచివిగావనియు, ఆచరణయోగ్యములు గావనియు ప్రభుత్వమువారు దెలుపుట, నిరాకరణ మార్గమును బోలియున్నదనియు, ఈ తీర్మానము సంగీకరింపక బోవుటవలన పైన్యక్షేపము నిరాకరణవలంబు జయ్యెననియు వాచాగారి యిట్లెఱిపించిరి. నిరాకరణ మార్గమును మొదటవలంబించినవాడు ప్రభుత్వమువారు. దాని నెదుర్కొనుటకే, ప్రజలు సహాయ నిరాకరణ పథమును ద్రొక్కుటవసరమయ్యెను. వాచాగారు దెలిపిన సత్యమును, ప్రభుత్వమువారు గ్రహించుట మేలు.

బొంబాయి నిర్బంధితులు
బొంబాయిలో విడిఖయిదు శిక్ష సనుభవించుచున్నవారిలో, మంచినద్రవాలిగి, విద్యాధికులై, తగు వహించా గలవారికి ప్రత్యేక సౌకర్యముల గలిగించుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు నియమముల నేర్పరిచిరి. ఈ నియమములు రాజకీయ నిర్బంధితులకు వర్తించునను నాశకవకళములేదు. రాజకీయ నిర్బంధితులలో పెక్కుమంది కఠినశిక్షకు పాత్రులయినవారే. రాజకీయ నిర్బంధితులైన నెవ్వరో తాము విభజింప జాలమని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారివలె బొంబాయి ప్రభుత్వమువారుగూడ భావించిరేమో. ఇట్టి కష్టము సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వము వారికి గలుగలేదు. రాజకీయ నిర్బంధితుల నందరను, వీరిటీవల విడిచిపెట్టి యుండిరి. రాజకీయనిర్బంధితులను వీరెటుల విడదీయ గలిగిరి? సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు సాధ్యమయినపని బొంబాయి ప్రభుత్వమున కేల సాధ్యముగాక బోయెను? ఇచ్చయున్న, ఏ కార్యముయినను నెరవేరక పోదు. రాజకీయ నిర్బంధితులను సామాన్యనిర్బంధితుల పోల్చిజూచుట, నాగరిక లక్షణము గానరదు. అభిప్రాయభేదముల కొరకు కారాగృహమున నిర్బంధింపబడిన దేశభక్తులను, సామాన్యసేన్యులవలె భావించుట ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధాన స్వభావమునకు నిదర్శనముగుచున్నది.

తిరువల్లూరు సమావేశము
దేశభక్తులగు డాక్టరు వరదరాజునాయుడు గారి అధ్యక్షతక్రింద గూడిన తిరువల్లూరు సమావేశము జయప్రదముగ ముగిసినందుల కెంతయు సంతసించెదము. మహాత్ముని కి సమావేశమువారు కృతజ్ఞులను జూపుచు, సహాయనిరాకరణ ధర్మ విజయమును గుర్తించిరి. గయాకాంగ్రెసు సభ వారు గావించిన శాసనసభా బహిష్కారతీర్మానమును, ఋణముల నిరాకరణ తీర్మానమును, తిరు

గాంధీమహాత్ముని శిక్షాదినము

తిరువల్లి కేజీ సముద్ర తీరమున బహిరంగసభ

రేపుసాయంకాలము (18వ తేదీ ఆదివారము) 5-30 గంటలకు జరుగును

వల్లూరు సమావేశము ప్రవహించెను. చక్రవర్తియై గారి తీర్మానము నుపాదించి, శాసనసభల నిరర్థకతను చక్కగ నిరూపించిరి. ఈ తీర్మానమునకు దెచ్చిన సవరణ లోడిపోయెను. అన్ని ప్రాంతములందును, ప్రజాభిప్రాయ మే తీరకనున్నదో, ఇందును బట్టి కనుగొనవచ్చును. స్వరాజ్యనిధికి ధనమును ప్రోగుజేయుటకును, వారు టీకులను సమకూర్చుటకును ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముల నెల్ల రామోదించిరి. తీర్మానముల నామోదించుటయగాక, ప్రజలు వీనిని సఫలపరుచు ముఖ్యము. ఏ ప్రాంతమువారా ప్రాంతమునందు, సంతతకృషి జరిపినకాని, ఇక్కార్యము నెఱవేరడు. ఇప్పుడు కావలసినది, దృఢసంకల్పము. గ్రామ, తాలూకా, మండల కాంగ్రెసు సంఘములన్నియు తగుసంచలనము జూపుట యవసరము. గ్రామము మొదలుమండలము వరకును, కార్యోత్సాహ మేకరించి ప్రబలుచో తలపెట్టిన కార్యము సిద్ధింపకబోదు.

మహిమయుద్ధము
పార్లమెంటుసభా సాంప్రదాయములను, హిందూదేశపు శాసనసభలలో ప్రవేశపెట్టవలయునను ప్రయత్న మిపుడు జరుగుచున్నది. వీనిని కనుగొనుటకు, మద్రాసునుండి డి. బి. స్వామికణ్ణు పిల్లగారిని ఇంగ్లండునకు పంపియుండిరి. వారు తాము గ్రహించిన విషయములను కొంతకాలముక్రిందట వెల్లడిజేసియుండిరి. పార్లమెంటుసభలో సార్వభౌముని యుపన్యాసముపై లేబరుపక్షమువారు దెచ్చిన సవరణగూర్చి చర్చజరుగుటలో, పనిలేనివారి దుస్థితి వెల్లడిజేయబడెను. లేబరుసభ్యులు చాలమంది ఈ విషయమై మాటలాడిరి. లేబరుసభ్యుల ఉపశాంతివాక్యములతో, అతివాదులగు సాంఘికవాదులు సంతృప్తిజెందరు. లేబరుసభ్యులగు మాక్లే గారికిని, కమ్యూనిస్టుసభ్యులగు న్యూబోల్డుగారికిని, ఇందువిషయమై వాక్కులహము ప్రారంభమయ్యెను. ఉభయులును రోషపూరితులయిరి. వాక్కులహము మహిమయుద్ధముక్రిందకు దిగజూచెను. చేతులు చేతులు గలియ నారంభించెను. తుట్టుతునకు బలవంతముమీద ఇరువురు సభ్యులను విడదీయనప్పటికి బ్రహ్మాండమయ్యెను. అంతట, కామర్సుసభాకార్యక్రమము ఆపివేయబడెను. పార్లమెంటులో నిట్టి బలప్రదర్శనముజరుగుట కిది మొదటిసారియముగాదు. ఇందుకు దోడు పరస్పర దూషణము లిదివరకు తరుచుగ జరుగుచుండెను. హిందూదేశ శాసనసభలలో నిట్టి సాంప్రదాయములనుమాత్రము ప్రవేశపెట్టరని, నమ్మెదము.

జర్మనీ తప్ప
ఇదివరకు నష్టపరిహారమును చెల్లించునందులకు, జర్మనీ తప్పజేసినని నష్టపరిహార సంఘము వారు నిర్ణయించిరి. తత్ఫలితముగ జర్మనీని శిక్షించుటకు ఫ్రెంచివారురూరుభాగమునాక్రమించిరి. మరల నిన్నటిదినము, యంత్రములు మొదలగు సామానుల నీయవంతులకు, జర్మనీ తప్పజేసినటుల, రిపరేషను సంఘమువారు నిర్ణయించిరి. సదేశదేశ ఇట్టి నిర్ణయములను గావించుట వలన, లాభమేమిగలదు? జర్మనీలో కొంత భాగమును ఫ్రెంచివా

రెప్పు డాక్రమించిరో, అప్పుడే జర్మనులు తామికమీద నష్టపరిహారమును చెల్లించమని వెల్లడిజేసియుండిరి. జర్మనులయినను, ఫ్రెంచివారయినను విజయమునుగాని అపజయమునుగాని గాంచువరకు, ప్రస్తుతసంరంభము జరుగుచునేయుండును. ఇక నయినను ఫ్రెంచివారు తమతప్పును సవరించుకొని, నిర్బంధమార్గమును విడనాడి, జర్మనీతో సమాధానపడుచో, కొంతద్రవ్యమునయినను రాబట్టుకొనవీలుండును. లేనియెడల, వెనుకటినష్టములుండ, ఇప్పుడు గలుగుచున్న ప్రబలనష్టమును సయితము, ప్రాన్ను భరింపవలసివచ్చును. తమకుగాని ఒరులకుగాని లాభింపనిచూడమును ప్రాన్ను విడువకుండుట వివేకగహితము.

భగవాన్ శ్రీరామకృష్ణదేవ

88 వర్ధంతి ఉత్సవము
భగవాన్ శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసదేశస్వామి 88 వ వర్ధంతి ఉత్సవము రేపు (18 వ తేదీ) మైలాపూరు బ్రాహ్మణ రోడ్డునందున్న రామకృష్ణచతురవ జయపథమున, కార్యక్రమము
ఉదయము 8-30 మొదలు 11 గంటలవరకు భజన, ఉదయము 9-30 మొదలు మధ్యాహ్నము 2 వరకు వీధిలోను దానము, మధ్యాహ్నము 2-30 మొదలు సాయంకాలము 5 వరకు శ్రీమాన్ సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారి (వి. ఏ) వలన హరిభక్తి, 5-30 మొదలు పరమహంసతేవుని దివ్యమానకర్తరహస్యమునుసూచి రాజధానికళాశాల ప్రాధికార డాక్టరు ఎన్. ఆర్. యు. శత్రుంగారి యుపన్యాసము.

శ్రీభారతి గ్రంథాలయము

పంచమ వార్షికోత్సవము
రేపు (18 వ తేదీ) సాయంకాలము 5-30 వ గోవిందప్ప నాయుడిగారినున్న సౌందర్యచూడులో శ్రీభారతి గ్రంథాలయవార్షికోత్సవసభ జరుగును. "విద్య ఆనందమే" అను విషయమునుగూర్చి డాక్టరు జానమాతే వి. ఏ, వి. ఎల్. వి. లిలు. డి. ఎస్. సి గారుపన్యసించెదరు. డాక్టరు జేమ్సు కజెన్సుగారు వ్రాసిన రాజభార్య అను నాంగ్లభాషా ప్రవాసమును మరయొక తెలుగు ప్రవాసమునుగూడ గ్రంథాలయ సభ్యులు ప్రదర్శించెదరు. హాజరులు జస్టిసు. వి. ఎం. మాట్సు ట్రాబుడు. ఎం. ఏ. కారిస్టరుగారిధ్యక్షత వహించెద రని కార్యదర్శులు మాటవ్రాసిరి.

విరాళము:—చెన్నైపురము, ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్తు వారు ప్రకటించిన కవితత్వసారము (శ్రీ మల్లికార్జున పండిత రాధ్యకృతిము) ను దిలకించి శ్రీ జెవిడి సుస్థానాధీశ్వరులు మ-రా-శ్రీ శ్రీజ్ఞానాచార శ్రీయదుకూని చాలనార్యప్రసాద రావు బహద్రుగారు, తద్ర్పంధముద్రదాదికమునై రు 150 అ విరాళము దూచెనీవారు.

కల్లెవల్లిలో శివరాత్రి మహోత్సవము

కాంగ్రెసువారిప్రచారము
వేలకొలది ప్రజలు 13,14,15 తేదీలలో కల్లెవల్లికి శివరాత్రికి వచ్చిరి. 13,14 తేదీలలో కాంగ్రెసు ప్రచారకులు డి. రేగింపుతో బాటియగీతములను పాడుచు పిట్టలవంటి లిగి జేవలయునున కెదుట బహిరంగసభ కావించి గయా కాంగ్రెసు తీర్మానమును చూచి బోధించిరి. అందుకలన చాలమంది కలం టీకు ప్రమాణప్రతిమునందలి నిబంధనల కంగీకరించి తలంటిడులుగాచేరి. (బండరువిశేషం తలంపార్చె)

బ్రహ్మాండమగునమెలు

దౌర్జన్య పద్రవము

పరాసుల కఠినచర్య సాగుచునేయుండుట

జర్మనులు అపరాధ మొనర్చిన తీర్మానించుట

రూపు పరిస్థితులు చేయిదాటి పోవునటులు తోచుచున్నది. దౌర్జన్యము లేకుండ జేయుటకై ప్రతిచోటన బ్రహ్మాండముగ సమ్మెలను జరుపుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది. పరాసుల కఠినదండనపద్ధతులు కులాసాగా సాగుచునే యున్నయవి. బ్రిటిషు ప్రదేశము గుండా బాగుగు గొంపోవుటకు సాకర్యములను కలుగజేయుటకు అంగీకరించుటచే ఈకఠినదండనపద్ధతులు మరింత హెచ్చు ననుకొనుచున్నారు.

కామన్సు సభలో బోనర్లాగా రిచ్చిన యువ న్యాసము ప్రాంసు, జర్మనీ దేశములలో కలవరమును కలుగజేసినది.

బ్రహ్మాండమగునమెలు

లండన్, ఫిబ్రవరి 16:—ఉదయం 1-25. డియలీ మెయిలు డిజిటల్స్ విలేజిరి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—ఈలేని కార్మికులందరూ సాత్విక నిరోధమును విడిచిపెట్టి యిద్దరూ ఒకరిని గ్రహించి ప్రతిపక్షము బ్రహ్మాండమగు సమ్మెలను ప్రాంభించవలెనని ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు జేసిరి. ఎస్సెసు లో నేడు పనిలేదు. పట్టణములలోని కార్మికులందరూ యున్నది. వెండి పహారావారలను తుపాకులను కాల్పులను బాధించుచున్నాడు. సమ్మెగట్టకలెనను ఉత్తరువులు రూపులో అతగదుచివరేను.

అరెస్టులు-కఠినదండనలు

ఎస్సెక్, ఫిబ్రవరి 15:—దాల్బర్నీ షేపర్డు, ఎస్సెక్ దండనాధికారియు నేడు అరెస్టు చేయబడిరి. వెండివారిని బహిష్కరింపవలెననియు, సమ్మెలు గట్టవలెనని ప్రోత్సహించి రను నేనమునకై వీరిని 16 తేదీని విచారించెదరు.

జర్మనుప్రభుత్వ గళలనుండి డ్రైక్ట్ నులను ఆరెస్టుజేసి పరాసులకు సమకల నమృతేదయ కారణముచే దురాజములను వెండి వైవిధ్యము మూసివేసి తమకు కావలసినస్తువులను తీసికొనిరి.

40 రైలుబండ్లు జర్మనీ ఆంతర్భాగమునకుపోయెను. పరాసులే అంగీకరించుచున్నారు. ఇదంతయు నుండుముల సరిపాదులను మూసివేసి నప్పటినుండి జరిగినది.

జర్మనులు తప్పొనర్చిరి.

నష్టపరిహార సంఘమువారి తీర్మానము

పార్లమెంట్, ఫిబ్రవరి 16:—యంత్రములను మరితర పరికరములను కొంతకాలమువరకు పరాసు బెల్జియనులకు ఇచ్చుటకు జర్మనులు ఆప్తజేయువని అజ్ఞాపించిరిన నష్టపరిహారసంఘము వారు జర్మనులు తప్పజేరి తీర్మానించిరి ఇదివరకు జేయుటకైన తప్పలకు తోడుగ ఇది జేర్చబడినది. బ్రిటిషు పరిధి తన ఓటునిజుజేరు.

బెల్జియను సేవలు బాగు కావలయునని కోరుటచే బెల్జియను ప్రదేశములో 6000 గనుల పనివారిని సమ్మె జేర్చి డిజిటల్స్ వార్తలు తెలుపుచున్నది.

రైనులాండులో బ్రిటిషు ప్రదేశమునుండి బాగును కావాజేయు సాకర్యములనుగూర్చి పరాసుయంతి తీర్మానించుచు నేనానిగార్లు 2 గంటలు లండనులో బోనర్లా, కర్లక్ ప్రభువు మున్నగువారితో డిఫెన్సింగుబిడితో చర్చించిరి. మరల 16 తేదీని వీరు ఈవిషయమై ఆలోచించెదరు.

బెల్జియనుల కీడుకులసిన నష్టపరిహారముల నిమిత్తము పోయిన సెప్టెంబరుమాసములో జర్మనులపై బిల్లులు ఇయ్యబడినది. ఆబిల్లులసాము 15తేదీని ఇయ్యబడెను.

కామన్సు సభలో

కమ్యూనిస్టు సభ్యుడు కార్మికసభ్యుడు తగవులాడుట

ముష్టియుద్ధమువరకు వచ్చుట

ఇతరసభ్యులు ఆపుజేయుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 16:—కమ్యూనిస్టు సభ్యులను ఆక్షేపించుచు యుద్ధయుగములను కరుణించునెను. వానావాతి సమీపివారి చాలవరకు ఈకార్యము లోపిటియందును పని జేయునటుల యత్నించవలయు ననిరి. దీనికి సవరణను కార్మికులు ప్రవేశజేటిరి. మొత్తముమీద చర్చంతయు పనిలేని కార్మికుల సమస్యనుగూర్చియే. బాక్లోగారు ప్రభుత్వమువారు పనిలేని కార్మికులకు జేయుచున్న గడుపాక్షాతులను గూర్చి తెలియజేసిరి. పిదప క్లిన్ న చర్చంతయు కార్మికసభ్యులే జరిపిరి. కమ్యూనిస్టు సభ్యుడు మ్యూబోల్లాగారును, కార్మికసభ్యుడు మ్యాక్ గాగును కొట్టుకొనటకు సిద్ధమైరి. కాని మ్యాక్ గారి తోడి సభ్యులు వీరెద్దరు కొట్టుకొనకుండ ఆడ్డుపడి ఆపుజేసిరి. తరువాత ఇది ఆపుజేయబడినది.

బోనర్లాగారి యువన్యాసము

పరాసుపత్రికల కోపము

నిజముగ బోనర్లాగారేనుక వ్యవహారములను మధ్యవర్తి లవ్వగా పరిష్కారము జేయవలెనని ఆయన ప్రాంస్ బెల్జియనుల తత్వమును గ్రహించలేకున్నారని వెటిక్ పార్లమెంట్ పత్రిక వాదించుచున్నది.

జర్మనీలో పోరాటము చావుతరులకు తెలియజేయుచున్నాము.

కాలమునే నమ్మకాన లిగిలతో జయించినటులే పరాసులు బెల్జియనులను అనుకొనుటకు వీలగును. బ్రిటిషు పరిధియందు టో ఏమూతము జోక్యము కలుగజేసికొనెదరని తెలిసినను జర్మనీ కల నిరోధము మరింత హెచ్చును అనుచున్నది.

బోనర్లాగారి యువన్యాసము స్వరవోవ్యాపారముగ నున్నది. జర్మనులు బ్రిటిషువైస్యమును రైతులందుండి మరలూటుల చేయుచే మిత్రమండలి సయ్యుక్త ఇడనని చెప్పిన వాక్యము ప్రమాణముగ జూపబడెను. చాలవరకు ఆంగ్లోపరాసు లమైతిపాడెనది. కాని బ్రిటనులు పరాసుపట్టు స్నేహభావము తో నుండుటచే బోనర్లాగారి మాటలను బాటింపక ఆయన చర్యలనుబట్టి విచారింపవలెను. అని ఈకోడిపార్లమెంట్ పత్రిక తెలుపుచున్నది.

బోనర్లాగారి తమ యువన్యాసముచే జర్మనులకు మరింత ప్రోత్సాహమును కలుగజేసినవారైరినయు అదొనిని వారు వినియోగించి తిరగరయితి గాలో పత్రిక నడుపుచున్నది.

మొమేలుపరిస్థితులు

లండన్, ఫిబ్రవరి 16:—మొమేలులో సాయధసేవల మరల కాన్పించుచున్నది. నేజీలుభోనియాకు మొమేలును రాయబారల సభవారు స్వాధీనుజేసియుండవలసింది. క్రొత్తపరిస్థితును బట్టి అసలు విధానమును కొంతవరకు మార్చవలసియుండును. దీనికంతకు లుభోనియా ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులు.

విల్నూలో చిక్కులు

విల్నూ పరిస్థితులను లండన్ ఆధికారులు చాల అతురతతో నివేదిత మాయచున్నాడు. పోలండు ప్రభుత్వమువారి శ్రీపదేశమును ఆచరింపజేయుచున్న పదేశమును ఆక్రమించుకొన నూడదని లుభోనియాను లు ఆక్షేపించు ఉద్దేశ్యము గలవని తెలియుటచే నేడు దానిని పోలండువశముచే నెదరు. వాతినమితివార ఇచ్చెదరు. మిత్ర

మండలి అధికారమును సాధ్యమైంద కర్తవ్యం మొమేలులో స్థాపించవలయుననియు, తమ వాలంటీర్లను తిగిరమ్మని ఉత్తరువు జేసివారమనియు లుభోనియా ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

లిబరలు పక్షమువారు ఏకమగు సూచనలు

లండన్, ఫిబ్రవరి 16:—లాయిడ్ గార్ని గారు మరల నేమనలు లిబరలు వారు పలుకు ఎన్నుకొనబడిరి. మనపక్షము బ్రిటిషువారి మేని ప్రస్తుత పరిస్థితులు చాల భయంకరముగ నున్నాయని లిబరలువర్గమువారిందమును వికసత్వముతో నుండవలెనని లాయిడ్ గార్ని గారు కోరికలును ఎవరును ప్రత్యుత్తర మిచ్చి తోడ్పడలేదు. ఆస్కిన్ గారు ఇండిపెండెంటు లిబరలు పక్షమునకు లిబరలు ఫిలిప్సుగారిని ప్రధానపుకపునిగ నియమించుటచే హాగీగారు తమపదవిని త్యజించిరి. వీరిచే ఆస్కిన్ గారు కర్మములో కక్ష ఏర్పడెను. ఫిలిప్సుగారు లాయిడ్ గార్ని ప్రతిపక్షములో జేరినవాడు. హాగీగారు లిబరలువర్గమువారిందమును ఏకీభావముతో నుండవలె ననుచున్నాడు.

ఇంగ్లీషు మత దేవాలయములను రోమను మతదేవాలయములకు ఒకటిగ జేయుటకు ఏర్పాటు జరుగుచున్నది.

బ్రిటను అరబ్బులకు సంధి

బ్రిటను అరబ్బులకు సంధి కుదురుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. మరల లేనిపోని అపోహముల కవకాశము లేకుండగను, మరల వివాదములకు తావులేకుండగను కావ్యతముగ నుండునటుల సంధిపరిష్కారము గావలయునని డాక్టరు నాటి గారడిగిరి. ఈవిషయమై హుసేను రాబుగారి రాయబారి అధినేత కావ్యలయమువారితోడను విజ్ఞాన కావ్యలయము వారితోడను ప్రస్తావించి మూడుగంటలు చర్చించిరి. మరల ఒకటి రెండురోజులలో చర్చ ప్రారంభమగును.

నిరక్షములయందు ఇటలీ ప్రజలందరూ ప్యాసిఫిస్టులను నేర్పవలయునని జర్మనీని వికసత్వమును నెంపొందజేయవలెననియు ఆజీతపురాణీయములో పోల్లానరాదయ అనుకొను చున్నాడు.

కామన్సు సభలో చర్చ

తుర్కీలో సంధి జేసికొనవలె ననుట

తుర్కీ రషియాచేతిలో కీలుబొమ్మ

లండన్, ఫిబ్రవరి 16:—తుర్కీలో సంధి జేసికొనవలెనని హావయదు బ్యూరీగారు హెచ్చరించుచున్నార కాబూలు నుండి కాక్ స్టాటునోపిలవరకు పరుగులతో ముగగుండు; నియు, ఇరాకు పరిస్థితులుగూడ స్థితి మిత పడు ననిరి. తురుష్కుల మనోభావమును మనము సరిగా గ్రహించలేదనిరి. అందు తుర్కీ ఇరాకు, సిరియాకువచ్చుట కష్టము లేదు. రషియనుల ఒత్తిచే వారు ఇరాకు మనోయను గోరుచున్నారు. వీని కంటకును కారణము ప్రాచ్యదేశములో బ్రిటిషు వారికి పలుకుబడిలేకుండ చేయుటకే. సామ్రాజ్యప్రాచ్య సమస్య సంతకు పూర్తిగా కావ్యతముగ నుండునటుల న్యాయముగ పరిష్కారముచేసి కాంటని నెలకొల్పి తురుష్కులలో సంధిజేసికొనవలెను. అట్లు జరిగినేని ఇండియాకు ఎంతయు లాభకరముగ నుండగలదు అనిరి.

అమెరికనులకు ఆంగ్లేయు లియగలసికెబులుమును తీర్పుటకు జేసిన ఏర్పాటుల ప్రకారము బ్రిటనుకు మిగిలినది ఇయ్యవలసిన బుణమును రాబట్టుటకు గూడ సామ్రకారమే ప్రయత్నించెదరానిని కామన్సు సభలో ప్రశ్నలు బయలుపడినవి. ఈవిషయమై ఒక విధానము ను ప్యూరి గు సభలో తెలియజేసితిమని బోనర్లాగారు నుడివిరి. ఈ విషయమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు మరల చర్చించుటకు అధికారము గలదనిరి 900000 పానులు బెల్జియనులకు తమదేశమును మరల నిర్మించుకొనుటకు బయలిచ్చితిమి. అది తప్ప వారు మనకి నువలసినది ఏమియు, లేదనియు దీనికి కట్టింతు పగురుపాక్షము ఇచ్చివేయుచున్నారనియు తెలియజేసిరి.

టుంటుఖామోగారి గోరి

దిగోనున్న కస్తులను తెలిసికొనుటకు అగోడ. దిని 16-వ తేదీని క్రవ్వెదరు.

మాక్కుధర పాన 1-కి 108000, 107000.

స్టేటు కౌన్సిలు

16-వ తేదీనాటిచర్య

నిర్బంధనైతిక విద్యావిధానము

దీర్ఘ, ఫిబ్రవరి 16:— నేటిదినము సమావేశమున ఆంధ్ర ప్రదేశ్ శాసనసభలో ఆంధ్ర విద్యావిధానమును నిర్బంధనైతిక విద్యావిధానముగా స్వీకరించినది.

పరిశ్రామికాధిక విషయ విచారణసంఘము

కేలుగారు ప్రస్తుత పరిశ్రామికాధిక నిధుల విచారించుటకు యొక సంఘము నేర్పరచవలయునని యుపపాదించుచు నిట్లు తెలిపిరి:— పరిశ్రామిక సంఘములవారు నివేదిక తయారుచేసినప్పటికి ఇప్పటికి పరిశీలన చాల మారినది. అందునను తీర్మానములను భారతదేశ పరిశ్రమల ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సహించుటకదనబును. ఈ తీర్మానము ఆమోదించుటకు వలస రావచ్చును. ప్రభుత్వముల కృత్యములను నవకరించుటకు గాని, ప్రభుత్వమువారి యాధికారకేలాటిభంగమును కలిగించుటకునూడ నీ ప్రయత్నించుచుండలేదని తెలుపవలయును.

సర్ మాజీ రాజాసింగుగారు, నారాజ్ బాధ్యుగారు నీ తీర్మానమున కనుకూలముగ ప్రసంగించిరి.

సర్ హుమత్ నాయక్ భానుగారు:— నేను తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ లేను గాని ప్రస్తుతము విచారణసంఘముల నియమింపబడిన ప్రభుత్వమువారియొద్ద భవమున్నదాయననది విచారించవలయును.

చాన్సిల్మన్ గారు:— పరిశ్రామిక శాఖ ప్రజాశాస్త్రమైనది. అందున రాష్ట్రీయమునైనది. సమస్యలుగారు, సలహానిచ్చి సంఘమునకు దివోల్యాపక నూత్రముల ప్రకారము వ్యయము పాత్రాభ్యుక్త ప్రభుత్వము వారు భరించవలయు. నాయక్ భానుగారు నడిపియు ప్రభుత్వమువారియొద్ద భవము నుండలేదు. బాంబాయి పరిశ్రమసంఘమువారు నూచించినట్లు బ్యాంకింగు తమంతట యభివృద్ధిచెంద నీచిన్ననే వచ్చింది. బ్యాంకింగు పెట్టిగా, దీర్ఘ కాలమునకు తీర్చులనన బుణముల నిచ్చి పరిశ్రమల పభివృద్ధిచేయవలయును. జర్మనీ యిట్లు చేసినది. జపాను అట్లు ముందంజలేవ గలిగెను అను యోచనం బులు విని పెడదారిబోవుట వచ్చిందిగాను.

పురమోక్షదాస్ టాకురుదాస్ గారు:— నేను జపాను జర్మనీదేశచరిత్రల జాచి నేర్చుకొనదని చెప్పెను. వానినుండి లాభమును బొందవచ్చునని తెలుపుచుంటిని. ప్రభుత్వమువారి యొద్దభవము లేదనుట నిరర్థక, నిర్దేశమైనవాదము. అట్లయ్యెను చాన్సిల్మన్ గారుల నాయక్ గారిభావమును బలపఱచికో తెలియజేసినది. తీర్మానమునూడ చాల ప్రభావము గలిగినది. ఎరకాలములోను విచారణసంఘము నియమింపబడ వలయునో తీర్మానమున తెలుపబడియుండలేదు. అందున సభ్యులకు దీని వంగిగించుట కేలాటి అభ్యంతరము నుండదని తలంచెను.

పిమ్మట ప్రొఫెసరు ఫేజుగారు ప్రతిపాదించుటకు బదులు తెలిపిరి చాన్సిల్మన్ గారు తాము తీర్మానమును ప్రతికూలముగ నుండలేదనియు, విచారణ సంఘము నియోజించితిమని తెలియగనే లేనిపోని వాఁ యొక ప్రజలకును నుద్దేశించుననియు అట్లువర్ణనాంశము కన్పించుటకంటె ప్రభుత్వమువారు పాపికామికులకు బుణముల నిచ్చుటకు నిర్దేశించియుండెననియు తెలిపిరి.

తీర్మాన ముమోదించబడెను.

ప్రభుత్వమువారు పోషించినను కోరలేదు.

నిర్బంధనైతిక విద్యావిధానములు

పిమ్మట సెక్రటరీ గారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి:— భారతదేశముల కనుకూలము: ట్లు నిర్బంధ నైతిక విద్యావిధానము: అనునాలో నుంచవలెను. ఆవిధానము నామోదించుటకు అసభ్యులగునట్లు అధిక సంఖ్యల యొక సంఘము యేర్పరచవలయును.

సెక్రటరీ గారు:— తమదేశము తాము రక్షించుకొనకై భారతీయులకు వచ్చుట అవశ్యమైనది. భారతీయులలో నైతికభావము, సమోత్సాహము, అభివృద్ధిరంబగు కదకుల నైతికభావము ప్రబలజేసి, యుద్ధసమయములందు బ్రిటిష్ కావక్ వెల్లువ రక్షించుటకు తోడ్పడును. భారతదేశము స్వరాజ్యము, కోరుచుండి, తన యెల్ల దాను రక్షించుకొనకాల దనిన యెంత హేయభావమైనది.

నైతికవిద్యవిధానము:— సెక్రటరీ గారు చెప్పింది వినుటకు కానుగనే యున్నదిగాని ఆచరణయందు ట్లుకు చాలకష్టము. బ్రిటిష్ దీప్తముల 450 లక్షల మంది ప్రజలున్నారను గలరు.

ఆ యిన భారత దేశమున 3200 లక్షల మాది ప్రజలు కలరు. వారుగూడ భిన్నభాష, భిన్నమతములవారు. నిర్బంధనైతిక విధానమును నాగరకప్రపంచము నిరసించుచున్నది. అన్ని దేశముల నైతిక సంఖ్య తగ్గించవలయునని అంతర్జాతీయ సమావేశమువారు తీర్మానించెయుండిరి. భారతదేశమునూడ అంతర్జాతీయసభయందు పాల్గొనుచున్నది. అట్టి సమయమున నిర్బంధ నైతికవిధానమున కిది అకాలమైనది. ఆరిక పరిస్థితులు గూడ అనుకూలముగ లేవు. ప్రతిజిల్లానుందును, ప్రజాపత్రముల పుచ్చుకొనుట కొక్కసంఘమును, ఆ పత్రముల పరిశీలనకు కొక సంఘమును, మెడికలు పరీక్ష కొక సంఘమును, జీతము లేర్పాటు చేయుట కొక సంఘమును ఇట్లు అనేక సంఘములు నిర్మించవలసినవచ్చును. భవములేదు. ఇందు వలన సెక్రటరీ గారి తీర్మానము అసంభవము.

తమవార నాయక్ భానుగారు, అనామ్యుక్ భాగ గారు వీరందర తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాటలాడుచు భారతదేశమున ననేకమంది మత విషయములందు శ్రద్ధ వహించి యుండిరయు, అహింసా ప్రతాపాపావరకు లనియు, నిర్బంధ నైతిక విధానము అందున భావ్యము గాదనియు వాదించిరి.

పిమ్మట కపర్డి ఫేజు, లాలా రామచరణదాసు, రాజారావుపాణి సింగుగారు సెక్రటరీ తీర్మానమునకు అనుకూలముగ ప్రసంగించిరి.

దీక్షా వాచాగారు:— భారతదేశమునకు ననుకూలముగ ప్రతిపాదించునను ప్రభుత్వమువారు “లేదు కాదు” అని చెప్పెను. ఇందుల కేమికారణమో తెలియదు. అసభ్యులసభ్యుల పాపాదించు ప్రతినిధి: ముఖ్య ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలమును చెబుదురు. ఇది సహాయనిరాకరణల స్వప్రాతికూల్య మతమును బోలె నున్నది. నైతికవిద్యవిధాన సహాయనిరాకరణవాదులలో కొకరై రేమో యని తలంచవలసి వచ్చినది.

తమవార సెక్రటరీ గారు ప్రతిపాదించుట బదులు తెప్పించిన వాదమునకు బలకరముగ యెదురకొనినట్టిసభ్యు డగు సర్ కృష్ణగుప్తగారి నివేదికలోని కొంతభాగము చదువుచుండిరి. నాయక్ భానుగారు మధ్య లేచి “అనివేదికలో నేనేమి తెలిపితిని? దానిని చదువగూడదా?” అని తెలిపిరి.

ఈజవాబునకు బదులు గూడ తెప్పకయే నిర్బంధవిధానము వలన 67 కొట్ల రూపాయలకన్న తక్కువ వ్యయమును జనియు, ప్రస్తుతము నైతికాధికార మొత్తము వ్యయమునకు బదులున్నదనియు తెలిపిరి.

నైతికవిద్యవిధానము తాము యీ తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నది. అది ఆచరణసహజము గాదని తలంచుటవలన నే యని తెలిపిరి.

టెటునకు తెట్టగా వదిలించి తీర్మానమున కనుకూలముగను, 14 మంది వ్యతిరేకముగను సభ్యులను నిచ్చిరి.

వరకవిషయములు

మద్రాసు - మార్కెటు.

మారకము.

బాంక తంతి మారకము	1 1/2 47/82 పెన్సిలు
బాంక దిమాండు (ద్రాఫ్టు)	1 1/2 48/82 పెన్సిలు
బండన దిమాండు (ద్రాఫ్టు)	16 8/16 పెన్సిలు
బాంక కొనుగోలు రేటు	
మాడు సెలవయినద్రాఫ్టు	15 11/82 పెన్సిలు
అరుకలల వాయద్రాఫ్టు	16 1/2 పెన్సిలు

కలకత్తా మార్కెటు.

మారకము.

బాంక తంతి మారకము	1 1/2 41/4 పె
దిమాండు బిల్లులు	1 1/2 49/82 పె

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు.

6 0/0 ఋణపుత్రములు 1926	యా. 99.8
6 1/2 0/0 ఋణపుత్రములు 1927	" 99/12
6 0/0 " 1981	" 100/0
6 0/0 " 1982	" 100/0
6 0/0 యు. సి. బాండులు 1926/41	" 98/8

బొంబాయి - మార్కెటు.

ఇంగ్లీషు బాంక్ నోట్లు	24/14
మెంటు బంగారు తీక్షణం పెనలా	24/11/6
" మొదటి తీర్మానము	24/10/6
" రెండవ తీర్మానము	24/9/6
కొర్రు మండి తక్షణం తీర్మానము	79/2
" మొదటి తీర్మానము	77/19

మారకము.

బ్యాంకు తంతి మారకము	1 1/2 4. 9/82 పె
బాంకు దిమాండు	1 1/2 4. 5/13 పె

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము

కార్యాలయమును బెజవాడకు మార్చితిమి

శ్రీయుత అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారు ప్రధాన కార్యదర్శిగానున్నారు

ఉత్తముల నిట్టుపైని వారికే వ్రాయవలెను అని అధ్యక్షుడు తంతివార్తనంపెను

—0—

తిరువల్లూరుసభ

రెండవరోజు సమావేశము

5 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు మరల సమావేశము ప్రారంభమైనది. శ్రీమాణ్ ఇ. వి. రామస్వామిశాస్త్రి కరుగారుగూడ సభకు వచ్చిరి.

గాంధీ మహాత్ముడును యితర శాశ్వతులును చేసిన దేశ సేవకు వారి పభివందించుటను గూర్చి అధ్యక్షుడు దువపాదించిన మొదటిరెండు తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

కానకసభలను బహిష్కరింపవలెను ప్రభుత్వములనుబట్టి ప్రజలు బాధ్యులుగారిని గయ్యాకాంగ్రెసువారు చేసిన తీర్మానమును చక్కరయ్యగా రుపపాదించి దానిని శ్రీమాణ్ రామస్వామిశాస్త్రి కరుగారు గమనకరించిరి.

కానకసభలకు వెళ్లిగూడ వానిని యాపుమా వలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారను సవరణకు శ్రీమాణ్ ఎం. కే. ఆచార్యగారు రుపపాదించిరి. చాలాకాలాజుగారి ప్రయత్నముల ఫలితము లేజవరకును యీ ప్రశ్నను నిలువదగు నని శ్రీమాణ్ సి. వి. శాయుడు (తిరువల్లూరు) గారిక వరరణ నుపపాదించిరి. దానిని శ్రీమాణ్ సింగార వేలు పెట్టిగా రాక్షేపించిరి. చక్కరయ్యగారి తీర్మానమును రంగయ్యవాయుడుగారు బలపరచిరి. టి. వి. కళ్యాణముందర మొవల్యూరుగారుగూడ గట్టిగా జలపరచిరి. సవరణకు 4 గురుమత్రమే అనుకూలురు. చక్కరయ్యగారి తీర్మానమును సభవారామోదించిరి.

తిలకునిధికి 1500 రూపాయలను 50 మంది వలంటీయరులు యీతాలూకాలో సమకూర్చవలె నను తీర్మానమును శ్రీమాణ్ యి. రామానుజాచారిగారు రుపపాదించిరి. ఎం. టి. కృష్ణమూచారి శ్రీమాణ్ ఎం. కే. ఆచార్యగారు రుపపాదించిరి.

“తాలూకాలో బాతీయపాతకాలల నేర్పరచవలెను. ఖద్దరును కట్టవలెను. కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్పరచవలెను. మద్యపానమును నిషేధింపవలెను. అస్పృశ్యతను తొలగింపవలెను. టర్నికరీ కిసభవారు సహాయము చేయుటకు సంసిద్ధులు. ఈ తాలూకాలోను ఈమండలమునందలి యితర తాలూకాలలోను ఖద్దరుపరిశ్రమలయముల నేర్పరచవలెను అన్నితా కాలవారము మాటును విస్తారముగా కొనివేరవని వివిధగా జనుగుట కవకాశముగల స్థలమునకు తంపవలెను అనుతీర్మానము లామోదించబడెను.

శాశ్వతులందరు నైతికవ్యక్తులతో వనిచేయవలెనను తీర్మానమును రంగస్వామయ్యగారు రుపపాదించిన వనగా, సి. వి. శాయుడుగారు రుపపాదించిరి. కే. నరసింహాచార్యులుగారు రుపపాదించిరి. అది కేకపులుశాయుడు, సింగారవేలు పెట్టి గార్లాక్షేపించిరి. ఎం. కే. ఆచార్యగారు శాయుడుగారి తీర్మానమును బలపరచిరిగాని తీర్మానము వెగ్గలేదు.

వికమర్షము కలగవలెననియే నేను కోరెదను లేమన్న స్వరాజ్యము రాదు. దీనిని గూర్చిన తీర్మానమును సభవారామోదించవలెనను నేను తింటియనున్నాను. గాంధీమహాత్ముడు చేరసాలకేగి వత్సరమైనది మహాత్ముని విడించుటకే తేకియులం దయను గట్టి కృషిపలుపరచెను. కాలనిర్ణయము చేసి ఆలోచన మహాత్ముని వలనితో వత్సలు చేల్లింపమని మనము ప్రకటింపవలెను. అట్లా లేదీలోగా వారు కదలనితో మన మందరమును వత్సలు చేల్లించుట మూసివేయవలెను. ఇది చాల ప్రశ్నమగు సాధనము. ఇందుల కన్ని రక్షములవారును గూడ నంగీకరించెదరు అని అధ్యక్షుడు నడిచెను.

పిమ్మట డాక్టరు వరదరాజులు శాయుడుగారి అధ్యక్షక క్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. కే. రంగయ్యశాయుడు, ఇ. వి. రామస్వామిశాస్త్రి కరుగారు మున్నగువారు రుపపాదించిరి.

మంగలికత్తులు

అ మె రికా దేశమునందు

తయారుచేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

వేరు పొందిన నేప్టి మంగల కత్తితో (3)

మీరే డ్రోరముచేసికొనుదు

Brownie

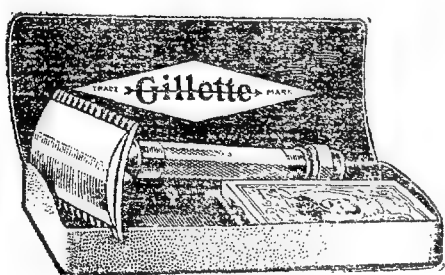
ప్రాసీ

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

అంతవరకు గిల్లెటు రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించబడలేదు.

క్రొత్తగా అభివృద్ధి జేయబడిన గిల్లెటు రేజరు

ధర 1-కిరూ. 21-8-0 అంతకు పెగాయుండును.

Gillette Safety Razor Co.,

BOSTON, U. S. A.

Representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

సులభము!

మంచి గిల్లెటు కత్తిని రేజరులో నుంచి సబ్బు తడవి, డ్రోరము చేసికొనుదు.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా డ్రోరము చేయును, ముఖము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అందముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండను, చర్మమునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్రముగా వెంట్రుక లన్నిటిని పూర్తిగా తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధర అతిచౌక ఒక కత్తి (బ్లేడు) అనేక డ్రోరములకు ఉపయోగ పడును.

నెల్లూరు తాలూకా పరిస్థితులు

వ్యవసాయశాఖవారి సహాయము

నెల్లూరు తాలూకాలో నూతన పద్ధతి ప్రకారం వ్యవసాయము చేయు పద్ధతి యీలానానా భావముగా యెరుగడు. పురాతన పద్ధతి ప్రకారం వ్యవసాయము చేయు పద్ధతి ప్రబలియుండెను. ఆ వ్యవసాయమునకు గాఢములు ఉండగానే భూములు దున్ని పొలములను విత్తనములు పెంచుట పద్ధతి వేరే పద్ధతి యేమియు లేక దొడ్డియొక్క సంకల్పముల నుండి జరుగుచుండెను. అందుకల నెల్లూరు తాలూకా రైతులు పండించే పంటకల్పిలకు చాలక నెల్లూరు రైతులకుట భవము లేక దొడ్డియొక్క పద్ధతుల పొలములకున్నాడు. ఇట్లు వుండగా నేను మూడు 4 రోజులకు వ్యవసాయ క్రిందకు కొంచెమునూ అగ్రికల్చరల్ కాల్చేనుండి వ్యవసాయ సంబంధమైన కొన్ని కల్పములు తెప్పించి నూతన పద్ధతి ప్రకారం నాకు మళ్లీ నాకుపోసి ఆ నాకుపోసి మాగాణిభూములలో నాటుపద్ధతి చేయించితిని గాని ఆనయన్నియు రైతులు నాతో భావముగా రోగిభవించక పారిపద్ధతి ప్రకారమే భూమియందు విత్తనము చల్లుచు వచ్చిరి. నేను మాత్రం నాకుపోయుట మానక నాకుపోయు భూములందు నాకుపో వుంటిని గాని నాభూముల యవత్తుకు తగుమైన గత్తులను వేయబాలక ఆలోచనవడుచు కొన్ని భూములకు మాత్రము కుప్పలకుండ నూడిక వేసికొనుచు తక్కిన అన్ని భూములు గత్తుల తోనే చల్లుకొనుట వుంటిని అయితే నేను నా భూములు అన్ని ప్రతి సంవత్సరము గత్తుల చేయు పద్ధతి యెట్లు ఆని ఆలోచన చేయుచుంటిని యింతలో అనగా 1922 సంవత్సరం జనవరినెలలో గవర్నమెంటు అగ్రికల్చరల్ 2 వ కల్పిల్ డిపార్టుమెంటువారి కల మాతాలూకాకు యన్. శీరావతిరావు అను పేరుగల ఒక డిమాన్ ప్రేమితు గారిని గుంటూరునుండి పంపివారు. నాకు మాతాలూకా ప్రవేశించి గ్రామ గ్రామము లినికి వచ్చిన కారణమును గవర్నమెంటు వారు పంపిన విషయమున్ను మాకు వారు తెప్పివారు.

తర్వాత డిమాన్ ప్రేమితుగారు గ్రామ గ్రామము అనగా మా తాలూకా అంతా సందర్శించి కొంతమంది గొప్పరైతులను సహాయపరుచుకొని మొదట బాకా నాలై నెలలో వచ్చియెరువుల విత్తనము సక్ష్మాదుకావడమునకే తెప్పించి రైతులకు ఖరీదుకు విక్రయించివారు. తర్వాత వారు దగ్గరవారి రైతులను ఆగు మావల్ల మాభూములలో పీఠగ వెంపటి చల్లించివారు. అప్పుటినుండి వాటివిషయములు మాకు చెప్పవచ్చు వుండినారు. అంతట 1922 జూలై నెలలో గవర్నమెంట్ తేనెయన మొదట పీఠగ వృద్ధిగారాక ఒక అడుగు యెత్తున వెళ్లి నిలిచెను. తర్వాత దరికినగవర్నమెంట్ బాగా రి అడుగుల యెత్తు వెళ్లి గను. తర్వాత డిమాన్ ప్రేమితుగారు రైతులకు నాకుపోయుట పని ప్రారంభించవలెనని చెప్పవచ్చు మాత్రము ప్రాంతాధికారి వాపులకింద వొయపులకింద రైతుల అందరమును వారివారికి తగినట్లు నాకుపోయెట్టి నాకుపోయి. అప్పుడు మేము యెప్పుడు నాకుపోయు పద్ధతి యెరుగము. వీరు చెప్పమాటలతో నాకుపోయుచున్నామని తలచితిమి గాని మాకు నాకుపోయుటవలన మాకు లాభములు గలిగినవి. అప్పుడు డిమాన్ ప్రేమితు మాటలు మాకు చాలా లాభకరముగా కనపడెను. నై చెప్పిన మూడు లాభములు యేమనగా కలవు తప్పిపోవుట విత్తనము మిగులుట భూములు యాకత్తు ఒక్క అడుగుగా వైరు యెక్కుట అంతు కలన నాకుపోయుట లాభము గమ్యము. అప్పుడు నాకు మాకు ఒక సలహా యిచ్చివారు. ఒక రైతుకు 40 యకరముల భూమి వున్నదిని తలచెదము. అందులో 20 యకరములు వచ్చునైరు అనగా జీలుయెంపటి వుల కవ గైరా వచ్చునైరును బూడిద పశువుల వెంటకగైరా యెరువులు 10 యకరములు, 10 యకరములు చేపలయెరువు యెరుకులబాడి అమడవుపిండి వేరుకెనగిండి వగైరా యెరువులన్ను పాటియన్ను అని లేనివిడిచి చెరువులలో వండు మన్ను మాగాణిభూములలో సరి పాత మన్ను వైప్రకారం అన్ని భూములకు గత్తుల చేయవచ్చుననిన్ని ఆ ప్రకారం చేసి వారు వేసినయెడల చాలా ఫలితము భూమిలో తీయవచ్చునని ఆ ప్రకారం రైతులు చేయుమని బోధించివారు. అంతట రైతులను ఆరు మేము 1922 లో జరిపితిమి. మాభూములలో వైర్లు వృద్ధిగరముగా అయెను. అప్పుడు నాకు మాకు చేపలయెరువు చాలాకరముల విత్తనములు తెప్పించి మాకు సహజ చేయించెను. వారు చెప్పిన ప్రకారం చల్లి నాకు. అప్పుడూ రైతులకు మాకు చాలా సంతోషకరమై

నది. ఇదిగాక దీక్షాపాత్ర పేరుగా రుద్రాను
నంది మనసున అనుయాయులగా గల తెప్పించి
రైతులకు మామిడి చూపించిరి. ఆనాగెల్ల పెద్దయ్యగారు
చాలామేలని నేను తెలుసుకున్నాను. మన కొయ్యగారు 4
చాళ్లు ఉన్నవని తెలిసింది. అయినా నాగెల్ల ఒకసారి దున్నగలదు.
అంత గొప్ప పనులు గూడ అక్కరలేదు. రైతావల మనసును
నాగెల్ల కొన్ని తెప్పించి రైతులకు యిచ్చినారు. అది చాలా
త్వప్రకారముగా పనిచేయుచున్నది. పెద్దయ్య భూములు కలవారు
మనసున నాగెల్ల తెప్పించుట మంచిదని నా అభిప్రాయము.
మనము జీవగతి తనము తెప్పించుకొనుట సర్వార్థముగా మిననే
అధారపడివుండక ప్రతిరేకు అతనిభూములలో కొద్దిగా విత్త
ముల కొరకు చట్టకొని విత్తము తయారు చేసినారేమో.
ఈ కలెక్షనం నేను దీక్షాపాత్రగారి సహాయంతో విత్త
ము మా గ్రామము అనగా తోటపల్లి గూడూరు గ్రామంలో
విత్తము చెండు యొక్కములు చల్లి అయిదు తూ
ముల విత్తములు యెండు చేసినాము. ఆ విత్తము 1:23 అం
జులలో చల్లి వైరుచేయవచ్చును. కానప్రతిరేకు విత్తముగా
తయారుచేసుకొనుటకు సలహా యిచ్చినాము. మనభూము
లలో మనము ఒకయకరమునకు 20-0-0 లు వెలగల వైనచెప్పిన
యెడలలో యెండుపుడేసినను పుట్టెనుండెను భూమి 1:23
పుట్టెనుండెను నేను దృఢముగా చెప్పుచున్నాను. అందుకు గా
యియై భూపాలము కలెక్షన్లకుండల 40-0-0లు ఆయా
మునచ్చును. ఆయాలో 20-0-0లోను మిగత 20-0-0 లాభము
గాన రైతులు ముఖ్యముగా రాజీపేట వగైరా కంపెనీల నుండి
యెండుపులు తెప్పించిచేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను. మాతా
లూ కానానున్న మామిడితోపులు ప్రతిసంవత్సరము బాగా పూది
గలగా మొగ్గలుపోయి కొమ్మకు ఒక పిం వె పుంటూ
వచ్చి నది. మేము మంచి వల్ల యిట్లు గుచ్చుచు నది
తలచుచుంటిమి. 1922 జనవరినెలలో మామిడి చెట్లు పూత పూ
యుటకు ప్రారంభించగా నే మాతా లూ కానా పనిచేయు దిమాక
ప్రేమరు మాతో మామిడిపూత లెల్లగా పూవుట కారణము తెలుసు
గా అని ప్రశ్ని చేసినారు. అతరైతులు మాకు తెలియదని చెప్పి
మిగట ఆది ఒక విధమైన పురుగులవల్ల అవిధముగా పూవు నన్ని
దానికి గుంటూరికి వాకి మందు యొక్కము తెప్పించెదనని చెప్పి
యొక్కము తెప్పించి తోటలయందు వారు పూత పూయు చెట్లకు
మందుచెల్లినారు. ఇట్లని చెట్లన్న ఇట్లని చెట్లు చాలామేలగా
పిందెలునునుచున్నవి. పుష్పకసానం రైతులకు తెలియటకొరకు
ప్రాయముచున్నాను. మాతా లూ కానాను అంటితోటలు వేయు
పద్ధతి గలదగాని వాటినిపోషించి తగుమైన సత్వంతో లాభము
పొందుకొనుటకు తెలియదు. సమరు దీక్షాపాత్రగారి సీతావతి
కాపుకొరెల్లనే ఆదేశములు తెలిసికొని వారు చెప్పిన సలహా
ప్రకారం చేసినారు. చాలావృద్ధికరముగాక న్నది. వారు మాకు
కొన్ని అటెన్షన్లు సామర్థ్యంల ఫారమునుండి తెప్పించియిచ్చి
నారు. అచ్చట చాలామందిరక్షణముగలవు. రైతులు దీక్షాపాత్ర
టరు ద్వారా అటెన్షన్లకును తెప్పించిన మొదల మంచితములు
వృద్ధికి రాగలవు. వారు మాకు యిచ్చిన సలహా యెవరగా ప్రతి
చెట్టుకు 18 కలకుల అముదపుపిండిని వేయించినారు. ప్రతిరోజు
1 వారంవరకు నీళ్లు యెత్తించినారు. చాలా వృద్ధికరముగా
వచ్చినది. యికా కొన్ని విషయములు ఇంకొకరూరి తెలియెదను.
ఇందుపూరు సుబ్బరామరెడ్డి.

విజంట్లు కావలెను

“నూరజ్జాను” మార్కుగల మా స్వప్రసిద్ధ
మైన, వాసనలేని కిరణనాయిలును కొనుటకు
విజంట్లు కావలెను. నూనెదీపములు, మోటారు
కారులు మొదలగువాటికి చాల ఉపయోగకర
ముగా నుండును. దీపాజ్ఞానిమిత్రమై రూ 1000/-
రొఖముగా తీసుకొని ఖుషునవచ్చి ఏర్పాటు చేసు
కొనవలెను.

Managing Director
Nedungadi Bros Ltd.,
P O Cochin (Malabar Coast)

తెల్లకుప్పము

8 దినములలో పూర్తిగా నయమగును. కప్పమేయియు
లేదు. అట్లు గుణముగల బోయినతో రెండింటల దెబ్బ వాపనీ
యబడును. బుడ్డి 1-కి రూ. 3-కి 0-0 ఉత్తరములు అంగ
మున వ్రాయవలెను.

N. Banerji, Hulaganj, Cawnpore (A)

శేమన	వేణుగోపాల *	శ	గన్నయక	కృపాధిప
ముమతి	కాళహస్తిలింగ *	త	దాశరథి	కృష్ణ
భాస్కర	రామలింగేశ *	క	నరసింహ	భద్రాద్రిరామ
సత్యవతి	కవిచాదప్ప	ము	మానసబోధ	కానుమంత
మర భాండే	గుణికాకణ	లు	భజనోపద	పంచవింశతి
కృంగార రత్న *				

0-2-0   0-3-0*

మైలాపూరు   విక్టోరియాడిపో.   మద్రాసు.

ఒక సారి సిడ్ని స్పీత్ గారిట్లు చెప్పిరి

జీవిత సాధ్యమునకు జీవిత క్షియే ప్రాణాధారమని వాకు స్పష్టమైనది. గొడ్డుమాంసము,
ఇతరమాంసములు, రుచిగల పులుసులు.
మున్నగు వానిని తినుటవలన సర్వ రనము, సుగుణసంపద సర్వ రనము, చాక చక్రము
మున్నగు వానిలో చాల మార్పుగలుగును.
పిట్, కారెల్, కాన్, స్పిష్టమున్నగు సుప్రసిద్ధపురుషులందఱును అజీర్తికలన వాధపడుచుండిరి.
మేధాశక్తిని ఉపయోగపరుపవలసిన వారిని అజీర్తివ్యాధి కలిగియే యుండెను. అవ్యాధి వారికి కంకపారంప
ర్యముగకూడ వచ్చుచుండెను.
అయినా భోజనానంతరము ఒక ఓమము మాత్రము తినుచున్నచో అజీర్తివాధ మిట్ల కనపడదు.
ఒక బుడ్డి వెల రూ 10-0 ఒక బుడ్డిని కొని తినిచూడుడు.

డబ్ల్యు. ఇ. స్పీత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంట్యురోడ్, మద్రాసు
W. E. Smith & Co., Ltd, Ootacamund Madras.

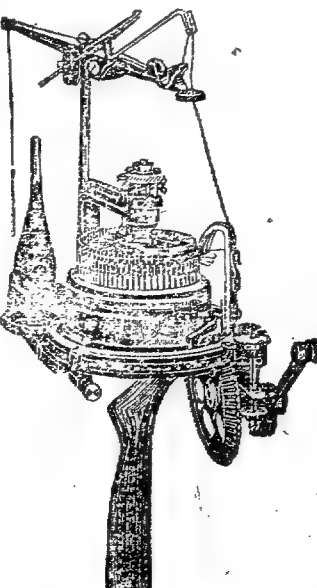
శ్రీయుత
పానుగంటిలక్ష్మీ
నరసింహారావు
పంతులుగారి

చదువుడు!
చదివి
ఆనందింపుడు

ఇదియొక యశుర్యమైన గ్రంథరాజము, కథగాదు. కల్పముగాదు. ప్రబంధ మంతకన్న గాదు. పురాణక
వేదసంబంధ ములేగాదు. విచిత్రమగు గ్రంథము. చదువుడు! చదివి యానందించుడు!! తెలుగుభాషలో యిదిగర
కెన్న డిట్టిగ్రంథమునూచి యెలుగము. జంఘాలకాష్ఠి, కాలాచార్యులు, బొట్టయ్యకెట్టి, వాటివాడుడు, సాక్షి అను
వదుగురిసంఘము. ఈసంఘమునే చర్చింపబడుచున్నయములు బహు చమత్కారముగ నుండును. మొదటినుండి చివరవరకు
కథపు చెక్కలగునట్లుల వర్ణనచేయుచుండును. ప్రయాణములు చేయునపుడు ఏమియు దోచకుండునపుడు—అనేక
విషయములు వెలిసికొన గోరునపుడు—దామరకు, యువకులకు, వృద్ధులకు. స్త్రీలకు చదువుటకొరకు గ్రంథ మంతకన్న
తెలుగులో లేదు. ఒక్కమాత్రం చదివినవా రీగ్రంథమును కదలరు. మనోహరమును ప్రాణాంభరము నగు కైలి కుడుప్ప
కొనటకు విద్యార్థుల కీతకన్న నవయోగకరముగు గ్రంథములేదు. జంఘాలకాష్ఠి యాపన్యాగధోరణి, కాలాచార్యుల
రచనానైపుణి, వాణివాసు బంధర ప్రబంధరచనాసక్తి, సాక్షివిషయవివేకవాదైఖి, అభిప్రాయసమంజసత చదువదగి
నది. ప్రయాణంధుడు, ప్రతి అక్షరానుభూతు యాగ్రంథము చదువదగినది. ఒకయెడ సంభాషణచాతుర్యము—ఇంక
కొకయెడ పాత్రవిలసనవైఖి, మొదటి భాగము—2.0-0, రెండవ భాగము—2.0 0, మూడవ భాగము—1-2-0
వలయువారు:- పానుగంటి రాజారావు పితాపురం, గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

క్రొత్త హారి నన్ “నన్”
గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

గృహము, స్వదేశి, కర్మాకారము మొదలగు పనుల కుపయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రకము, ధరసరసము, చాలకాలము వరకు
బాగుగా పనిచేయును

మేజోళ్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు
వాటిని అల్లును, అంగ్లసామ్రాజ్యమందు
అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న డి హారిఫన్ పేటెంటు నిట్టింగు
మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే
తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను:-

For Particulars apply to :
W. H. Braddy & Co., Ltd.
MADRAS

Telegrams : "BRAD."

దుందుభీనామ సం||రం ఛాల్సణమాస శు|| ౨, శనివారము

మ ను చ రి త్ర ము

[గాడేపల్లి అనంతరామమూర్తి గారు]

అంధకవిలా పితామహుడగు అల్లసాని వెద్దనామా తుని మాచరిత్రమైన గొన్ని స్థానికములు గానంబడుచున్నవి. ప్రకరునింటికి సిద్ధుడు కుతపకాలమున వచ్చెననియు (కుతప కాల మనగా పగటి పదునాలుగు గడియలకు మీది ముహూర్తము) ప్రవరుదాతని నిష్కృష్టాన్ని కలన సుంతువుచేసి ప్రసంగ వశంబున దన తీర్థయాత్రా కుతూహలముం దెలప సిద్ధు డది యిది యని తెలుపక నొక పసరు ప్రవరుని పాదములకుం బూసి యరిగె ననియు పిదప ప్రవరుడు హిమవత్పర్వతమున కరిగి యందలి విశేషములు పరికింపు చుండ గొంత తడవునకు “లిని బాంధవ భానుత ప్ర రవి కాంతస్యందినీహర కందళ చూత్కార పరం పరణ మధ్యాహ్నమును దెల్పెననియు చనుచరిత్రమొక వ్రాయ బడి యున్నది.

సిద్ధుడు ప్రకరు నింటికి వచ్చునపుటికే మధ్యాహ్నమై యుండ పిదప భోజనములు ప్రసంగములు జరపి హిమవత్పర్వత మున కరిగి యందలి విశేషములం గొన్నిటి కరసి యువుడుగూడ మరల మధ్యాహ్నమే యైనదనుక యనుదభ్యుగాదా!

అనంద ముద్రకాలమున ముద్రితమయిన మనుచరిత్ర మునం దీనివయమున కి. శే. తంజనగరము లేవమైయూర్లయ్య గారు కొంతకాలకు జరిపించి ప్రవరు దాదినమున హిమగిరి కరుగ లేదనియు వా మరుచటిదిగమున సరిగెననియు వ్రాసియుండిరి. ఆ మరుచటి దినమున నైన ప్రవరుడు హిమగిరి కరుగుటయే దుర్లభమై యుండును. ప్రవరుని పాదములకు బూయబడిన పసు కా నాడు సాయం సుధ్యాంశం నాది కృత్యము తానరించు నుండు పాద ప్రక్షాళనమునలగరిగిపోవకుండునా? ఆ మరువా దరుణోదయ కాలమున నరుణాశుభి జలంబుల కుడువల్ల సన్నన మోచ రించునపుడైన గరిగిపోవకుండ నుండునగాదా; అది నీహరవారి ఖరసిన గరిగిపోవునడ! అట్లు గ ర గి పో యిన పిద ప నాతడు హిమవత్పర్వతమున కెట్లుగ గలడు? కావున కాల నిర్దేశము నేయుటలో వెద్దన పొరబడెనని తేలుచున్నది.

మతియొకవిషయము. పరూధిని ప్రవరియొగమున గుండుచు ఉ. ఎంతకంటెచేసి జనియించినవారో మర్త్యభామినుల్ కాంతుడర్హుడేసి కను కాము వాయుమలే నమర్త్యుడై చింతలవంతలం జరిగి కిగ్గటికై మృతిలేనాదు చెల్వెంతయు శూన్యగోళమున కెత్తిన దీపికయయ్యెనక్కటా! యని గంభ్య శ్రీ యగుట దనకు మృతిలేదని బలికినది.

పిదప మాయాప్రకరు నొడ బరుప వేడుకొనవలెను. కా. రా వై రాగ్యము బూని నీవు కడునిర్దాక్షిణ్య చిత్తింబునకై రావైతే చనిగాని యందులకు హోలాహోరిగావోయే లావాలాయమునేయగా బ్రదుకు నీ వాచావంతుండవై చావోయెప్పు డొసీయెడంబాడనువాంఛక భూసురగ్రామణి

యని తనకు చావున్నట్లు వనియించినది. పరూధిని గర్భ కరియై పిదప మాయాప్రకరు కామె వెదబాసి పోవటలది.

క. పంచన యెరిగిన మతికిపి యంచునో మరకాంత, చెప్పకేగి పైవక పంచ శరశర పరంపర పంచత ప్రాపించి విద. పాప. విడువో! యని బలికి యామెకు ననగా గంభ్యజాతికి పంచత్వ మున్నట్లు తెలిపెను.

ఇట్లనొక విరద్యమాలైన ప్రాకరండుటకు కారణ మల్లి సాని వెద్దన పొరపాటో లేక నీ విషయముల నొకప్పులుగ నుమర్త్యులు కాధారములేమైనగలవో తెలుప చదువరులంప్రార్థితులు.

పికమయూరములు

[చింతలపూడి శేషగిరిరావు గారు]

గీ. వ్యవధిభారవినయ సంహృ యుక్త భూభూతహావంక్తి సంపూర్ణమగుచు నభిలషతుల కాశేయమైన యొక్క రాజమందిర పరిసరాభాషమునను పికమయూరము లక్ష్యంకృషీతి రెండు తెఱవ్వ మొనరుచుండెడి వయ్యు నొక్క నాటికేవడ నిటాకవోట గూడి వాగ్వివాదంబు సత్పై వ్యవముచుభ్య శేకి గాంచియు నిట్లు గోకిలంబు “చుట్టుచెంగుని యంచుల సొబగు మీటి కాటుకంబోలు నాడు తెగ్గలను జూడఁ జదువుగలబున రాజులు పనుపుఁ జూడ శుద్ధపలుపును జుట్టు కునుంభరంగు గల్గియున్నట్టి పుట్టంబు గట్టికొనియుఁ బాదయోగమునఁ బనుపును వ్రామిగట్టి కీరవాణిని బోలనే కేమిత్ అంద మటులించి చాకచక్యంబుఁ జూడు చూటగొని గుడ్డ కట్టు గాంచుదునె కాని పొరువుపొదిగ శ్రమము నా కొదవకుండ గాగిగూండ్లకు తెట్ట నక్కజమాగార వేగఁ బొదివియు దమవె యా పిల్లలందు తెంచిపోషించుచుండు నాకట్టికట్టు లానా యిన్నిటికేమి నాయున్నకంపు గానమాధుర్యమింతకు నానలేదే? లీల గుత్తుబంటిగ లేతమని చిగురు పెక్కియొక నై పెక్కి చెలియచెత సరసగీతముల్ పంచమ స్థాయియందు “హుతుహుతు” మంచునేఁ గూయుచుండఁ గంతమాధుర్య మహిమ రాలరగిపోవే? బ్రతుకదలచిన నానలే బ్రతుకవలయు నేదియును లేని నీటకు కేటి బ్రతుక” అనవుడు వ.యూరరాజమిట్లనియె “వికమ!

అత్యభూషణ పరమావణంబుఁ జని హాసకరము లనుచు దెద లంచురయ్య అజన నానుడినుడ నీ వాలకింపు పక్షికులందు నావంటి పక్షి కలదె నానుసాందర్యగరిమ నానాస్థిశయము శేపులులగునం దీవు చూపింపగలవు? గగనమందుఁ గృష్ణ జలాహామ్యు లెంతో డట్టముగఁ గ్రుక్కఁ జూడు నాడిట్టకనము నతులనాకై కరచటియమైన పురిని విప్పి స్ఫుర్త్యంబు నేను నానేడ్చ గనియు సంతసించని నరుఁ డున్నె? జగమునందు చేపలకెల్ల జేవుండొ దిక్కుమూర్తి

యనుచు నతిగన్న శ్రీకృష్ణయాదవయున బర్హి పింఛభూషితి యాయుఁ బరుగుగాదె అనియు నట్లుండె నాకీర్తి యనియంద దళదిశల వ్యాప్తమామన దనరఁగాదె వణ్ణులున కంతవానికి నంభసమున వాహనమ్మాయ గంతుతి బడసివాడ ఇదియునుంగాక నాపురి యెఱకలట్లు

4 8 12 16 20 24 28 32 36 40 44 48

శై శ వ ము

క. హెచ్.వి.యస్ నారాయణగారు బి.ఎ ఎల్.టి.

చిన్న కిల్లల చిట్టికేవటా ముగ్గుమాటలు ముఖవికాసము వింతగొట్టును చింతబావులు మృదువుపరచుచు మూర్ఛచిత్తము. సగముచచ్చియు సగము కాకనె చిటక పలుకుల పొలుపునింపున; కరుణమునుగును కలికావ్యయము, ముదముగొందును మోటునుచుబాడు. తప్పుడడుకులె యొప్పుమిరును కల్లుబొల్లులె కవికగాంచున; డిహపోహల మహాశయగ కవిశోమణి కలకడెందును. అటపాటల ధాటికగ్గన అదిశేషున కనునెసాభ్యుమ? హావభావము లచ్చుకొత్తగ తరమెయ్యెంకి తల్లడిల్లిన చిత్రచిత్ర పవిత్రనామము పెట్టిడేవుని బిల్వకన్నీటి; శిల్పిశ్రేణున చేతగానిని బాహురెండ్రున పోల్చికట్టును, నీలసాముగ కలువంచయి పోరుకట్టును హోరుచునగు, సాము శేర్మచు భీముశ్రేణున కుటలేయను కందకుండికి మార్మిగుజైన గూళ్ళనాడుచు చంటిపిల్లయె ఇంటిదైవము; ఒక్క నిముషము డిరకుండక చేయునెన్నియె చెప్పలేనువి, చిన్న పాపల చిత్తకృత్తుల బాహిర గానలేను అట్టిశ్రేణు మిట్టెయెను కలనుగాంచిన ఫలహారీతిని; మిసిమిజెందిన పసికంబును అందగల్గిన నదియె భాగ్యము!

చామరము లల్లి యావధిమిలియుండు దిక్కుమూలికలట్లు మర్రింకగాదె? అభిలషదుణామితి నన్నాశ్రయించె నన్నివిధముల నీకన్న మిన్న నేను కలమాధుర్య మొక్కంత గలదు కాని కాకియాపము నీయ దొక్కటియె గాదె అగగ వికము నలుకు నీయంద మేది? కార్తయందము తెప్పకక్కరయె లేచు మిరులఁ గర్ణకతోమై వగనుగూర్చు గాత్ర మట్టిది విన నీయగలేదు నాణ్యమైనట్టి కన్నులన్నవియె కాని నివ్వెయోజనములగును నెగడుగాదె? కానబడవట్టి యిట్టి వాకండ్రునొద యవనిఁ గేకి మిథామృలం చంద్రులుగూలు అనుచు నీరెండు నిట్లు వాగ్యయము నల్పు చుండ నక్కునమాలియు నుండి వినుచు దుహానికపుల్లచక్కయఁ దై తగవు దీర్చ నువాగ్లియు నిట్లు “నోపుటంబు లార! నివ్వాక్షికిముగఁ జెంబునట్టి తేదీవుఁ డొక్కకరితి తెలివి నిచ్చు నొక్కొక్కపులుంబుకటె లీయుర్నివై కాన నన్యోన్యకలసాంబు గట్టిపెట్టి యొక్క చోటనె నివసించుచుండుగాన న్నేహభావంబు మీఱఁగ జెంబుచుండి భావిభాగ్యులు సెంతయు బడెనురాదె!

52 53 54 58 60 64 68 72 76

ప్రియమిత్రమా!

సమగ్రమున జేపించిన నన్ను వేదకట్టు రాని చెట్టులయందును
పై నున్న జేదమైంది. సభ్యుల మాత్రము చాలతక్కువవచ్చిరి
య: న్యామము నేల కొలది సభ్యుల కుపన్యసించ నలవాటున్న
వాడే కాని, కొలదినుండి సభ్యుల కుపన్యసించువాడుకాదు.
కావున నాయన నుం తానొకటి “గ్రామ మింతకంటె బాగుపడ
కలెన్న ను బోంట్ల యుభ నాస్తి సములు వి నవ త తి
ను. ననుటే సభ్యులు బాగుపడుట యెట్లు? ” అని ప్రశ్నిం
చి, గ్రామాధికార్లును వివర్ణించెను. “విభ్యాత్పిష్ట కలిగి బాగు
పడినాని, ప్రజలు మీకుటి ధీమతులయింప న్యాసములు విను
టకు వచ్చుట యెట్లు?” అని యొకొంటెవాడు ప్రశ్నించెను.
అతని నవలించుచురి గ్రామాధికార్లు శాంతపరిచి మననబోక
ప్రక్కట, పరిచయ: ప్రక్కట సభ్యుల దెప్పుటకుం బయగెత్తి
రి. విత్తరక్రేస్తులు బోవ: శ్లబ్ధావలనం గదల లేమనుచుండ
సామాజిక పన్నెత్తు కట్టెదరినయ: వచ్చినవారయోగ
స్థునియ: “దెవరికికొండలు కోవటినభ్యులను మననము లేక
గలిగినాని, లేదవంటయిండుపు తొందరలోనున్న లైతు
లెవ్వరును రాలేదు. కరణమువారితో డబ్బులొంటిపన్ను కట్టె
దరిందెవరిందఁజూచెనుగాని లైతులు - మొన్నభీరుతుమకా ఓ
ట్లను గుటకు వచ్చి ప్రమాదులు మాతాల్లయి యుండగా మాకే
మిథయమని లొండలు, రివిన్యాయిన నెప్పర్లు బావనొడ్డితన్ని
వట్లు బదిలి బావాధర్తి మాను. కటోలేని కొండరు చెప్పరట.
కాని యెవ్వరును రాలేదు. అప్పటికి సాయంత్ర మయిదుగంట
వైది. ఇంకొక నూడుపుచేలకూలి పనివాండ్లు, ఈడిగ, మాట,
మూడిగ స్త్రీలు జట్లుజట్లుగా వచ్చుచుండిరి. వారి యేలపాటులు
గ్రామమునందు బలవంతమయిండు నుభన్యాసవఁడు సభ్యులు
వచ్చుచున్నారని వేదిక నెక్కినను, ముగ్గులువరణములకేల విని
వారికొండవాగి. బావ్యులట కట్టుదుని కొండలు. బాగో
తమాడునుగని మతొకొండలు ననుకొనరికాబోలు - వారారీరి.
ఈపన్యాసం దుభన్యాసము శాంతింపెను.

మనప్రసిద్ధ గాత్ర ప్రతినిధి నీ ప్రపంచమునందు నిద్ర,
భోజనము విహారము ననునవి ప్రధానత్యుత్సాహములు. వీనియందు
దేశకాలసారముల ననుసరించి యీ విశాలనిద్రఖండమునందె
గాఁ జుట్టినవారి మునందును భేదము లనవలయును. మన
యాచార్యులగ్రామము ప్రస్తుతస్థితికి దనదేశము, మన దేశము
నందలి భిక్షుత్వస్థితి, మనవంతులు, మన వృత్తులు, మన
జంతువులు, మనవస్తువులు, మన భూగర్భస్థితి యివియన్నియు
గారణములు. వీని ననుసరించి మన దేవుల కొన్ని యాచారము
లు వారియట్టి విశేషము ననుసరించి నడుపుచున్నాము. ఆ సం
ప్రదాయ మహదీయైనది. దానికే గాలనసారము, మనకు సం
బంధము కలుగుచున్న యన్యభాతుల ననువానముకలవలగొన్ని
మూర్ఖులు కలుగుచున్నవి. కాని మన తెలుగుజాతి కవిత్వము

మనయ్యాంధ్రులు (శ్రీ) పూర్వమెట్లుంటే? అప్పటిమాట
యేల? ప్రస్తుతాంధ్రులస్థితి చూడండి! మనువారాధ్యా
నర్తమున నుత్కృష్టతాతి యని గర్వపడుచున్న సుందు
గా! మీదేశమాత సుద్ధరింపఁ దలంచి, దేశహితార్థము తన
ప్రాణము లర్పించిన యొక్కయ్యాంధ్రుని జాతుఁడు! పోనిండు!
దేశాధిపతిని వృద్ధిచేయుల యొక్కపని చేసినవానిని జా
తుఁడు. ఒక్క త్యాగినిలేన సర్వస్వము తనబాతి కర్పించిన
యొక్కవ్యక్తిని జాతుఁడు! ఒక్క బోను చేదతుఁడుకాని,
ఒక్క రాయవంధుఁడుకాని, ఒక్క వివేకానందఁడుకాని
ఒక్క నాలగంగాధఁడుకాని, ఒక్కదానుగాని కడఁదదే!
మహావంధులు, మహాపురుషులు, త్యాగధేనువులు లేరనము.
ఉన్నారు! ఏర్పడుచున్నారు! కరకపాటుగా - నూటికొకరి
ద్వందతున నున్నారు. పుష్పపురిపోయిన నాబోటివారి! బస
మొదలు పసవనముఁజేయ నేదైన నిమ్మట కొక్క దేశబంధ
వుఁడున్నాఁడు. గుంటూరులో నొకరిద్దరు ముద్దిమకుటల న్నారు.
రాజమహేంద్రవరములో నొకరిద్దరు కవులున్నారు ఇతమా
క్రమము నది మనబాతిధర్మమును నూచించువా! తాత్కాలికము-
త్పాతికములైన యీ వీరసన్యాసములు. ఈ కాంతియొద్దముల-
కొనిపోగినవిమ్మటఁ జూడవలదా! ఆకాలీలకంటె నాటుమాను
ములకు ముందే కారాగారములకుఁబెండ్లిగొడుకులవలె బోయిన
వంగదేశపుయవలకున్నయుత్సాహకీర్తి మదరాసుకొకాలల
కాంపొందుగఁదలఁడనైన గనఁబడిలేదే! అప్పుడుముఁజెల్లెలము-
అని గర్వపడుటయే మననైజమైవో లాభములేదు. కదవినయిరు
వదిసంరత్నములు పత్రికలేవలదు పరిశోధి చూచినవారికి నా
యాభిప్రాయముచే ఆంధ్రజాతినైజము ప్రదర్శింపఁగల వ్యాస
మొక్కటిలేదు తుదకు గరిమెళ్లవారిపాటలవలె జాతి నూపింపఁ
గలిగిన యొక్కపాటయైన బయలుపెడలలేదు. బంధువుల పలు
బిట బంగాళా భాషాంధరిములు. ప్రచారణీకరములు బంగాళా
గృహజీవనప్రదర్శకములు, విజ్ఞానచంద్రిక (బ్రహ్మదేశపు ముద్ర
లకు నకలు, భాషాభివర్ధన వాఙ్మయము చదువ నశక్తిమైనది.
కావున మనము సృష్టిచేసికొనుదానికై గర్వపడవలసినది నాకుఁ
గనఁబడలేదు కారణము లెవ్వియైన నేమి! మనబాతి-ఆంగ్లమానస
జనితిమై బంగాళామానసరాస్యమై - ప్రాచీనజాతిపూర్వా
చారముల గర్హించి - విశేషలింగ కళాపూతముల మూర్ఖత్వ
యిప్పుడు, తిరిగి మొలకలెత్తుచున్నది. మనబాతినైజము కావలసిన
వారు పల్లెటూళ్లకో భద్రచాలితర్థమునకో పోయి గ్యాను
లైటులులేని దేవునియొక్కములఁ జూచినవో! గౌతమబుద్ధుఁ
డేరియఁగలరు.

నీ ప్రియమిత్రుడు,

—వసంతకుడు.

[యడ్లపాటి వేంకటసుబ్బారావుగారు]

ఈమాడుకథలు ఒక దాంమున ప్రవృద్ధుడైనవి. ఆచారము ప్రబోధానందస్వామి. ఈయన యెవరు? భౌతికస్వరూపము? ఆధ్యాత్మికస్వరూపము? కవులు వర్ణించినవిధము ఈయనకు కథలలోఁగలసంభవము పరికించిచూడ ఆధ్యాత్మికస్వరూపమువలె కనబడుచున్నది. ఈయన ఆనాటివ్రతుడును. వేదవ్యాసులు మొదలు కృష్ణుడేవరాయలువరకుగల మహాపురుషులందరు ఈ ప్రబోధానందుని దివ్యామృతపానమహిమానాతికములై, ఆవృత్తః పరివరపరిత్రబలనుపొందుటై, మహాకాండనిష్ఠులులై, కావున ఇతడు మానవమాత్రుడని చెప్పవలనుపడదు. ప్రబోధచంద్రోదయశాటకముగాని ప్రబోధచంద్రునివంటివాడని తేలుచున్నది. మానవులు అజ్ఞానాంధకారమిచ్చుటై, భౌతికప్రపంచముఖాగ్రేష్ఠులై, తన్మూలమున నాకాదుమృత్యుప్రవృత్తులై, అధోతిహితై, హృదయజేదన ననుభవించి నిజమమృత్యులవలె, చింతించి, భౌతికప్రపంచదుర్విశ్వాసములతోని అంధకారరేఖలవిచ్చేదము కావించి పశ్చాత్తాపచిత్తులైన వారికి కలుగు ప్రబోధమే ఈ ప్రబోధానందుని రూపమున చిత్రింపబడినది కలచెదను. అయితే సామాన్యులకందరికి ప్రబోధముకలుగునాయని శంక రానిచ్చును. దానిని మఱుము వివరించెదను. గ్రంథములలో ఈవ్యక్తికికొద్దమాచిన అక్కడ ప్రత్యక్షమగుచుండును. విజ్ఞానులకు సజ్జనులకు సులభముగ దర్శనమిచ్చును. అనగా వారికి స్వల్పకాములొనే ప్రబోధము కలుగును. కనుకనే సరస్వతి భర్తవ్రలన్మూలము ప్రబోధానందునితో ప్రథమమున నటలలో ప్రవేశించెను. అనగా అతడు అప్పటికే జ్ఞానియై ప్రబోధితుడాయెను. అతని చిత్తచాంచల్యమునకును, వానికి కలిగినప్రబోధమునకును సంభవించిన సంఘర్షణయే సంఖాపజాయాపమున వెలుపబడినది. సరస్వతి తాత్కాలి విరక్తిచే కృష్ణతో పడి తండ్రిమగ్నితలచి ప్రతాధితులై ఒడ్డునకువచ్చి అసందాహేవి నామముతో జీవిత్రాణతత్పరులాలయ్యెను. రంగదు తనచర్యను నిందించుకొని పశ్చాత్తప్తుడైనప్పుడును, శంక పేళ్ళరుడు కనావానదోపము గ్రహించి పశ్చాత్తప్తుడైనప్పుడును, ప్రబోధానందుడు ప్రత్యక్షమై వారికి మనఃకాంతి కలుపర్చెను. అనగా వారి కప్పుడు ప్రబోధముకలిగినది కలపవలయును. ఇటుల ప్రబోధము కలిగి వీరందరును మార్తమందిరముచేరి మార్తదీక్షాకంఠములధరించి మార్తసేవాపరాణులై నటులు వెలువబడినది. కావున మార్తమందిరమన నేదియో విచారించవలసియున్నది.

‘మాతృమందిరము’ కవులు రెండువిధములుగ నిర్వచించిరి. ‘శారదాపుష్పకర్పణ’ తీర్థరమణ గోపాదేశ్వరమున అంతరియమున ఆతిథిగనుండెదమగు మాతృమందిర మున్నదని ఒకచోటచెప్పిరి. ‘మాతృమందిరమున మాతృజేతమే’ యని మఱియొకచోట తెలిపిరి ఈరెంటిలో ‘వేదియని నిర్ధారణచేయవచ్చును’ మాతృమందిర మనిన మాతృజేతమే యగునెడల దానికి గోపాదేశ్వరమే నిలయమని చెప్పుటెట్లు? కథలాని పాతల, స్త్రీయు ఒకేసమయమున ప్రబోధముచెంది ఒకచోట కూడి మాతృప్రాజచేసెనని చెప్పుట ప్రకృతివిరుద్ధముగ నుండుట లేదా? మాతృజేతమున సహజపరిస్థితులను ‘జేతుజేతు’ పరిణామరూపములుగ చిత్రించబడినపుడు ఈనిర్ధారణము సహజమైనట్లు భంగముకలుగజేయుచున్నది. కనుక మాతృమందిరమనిన మాతృజేతమేయని యనుకోవలసియున్నది. అప్పుడు ఎవరున్నచోటనే వారికి మాతృమందిరమున్నది. వారికి దీక్షాకంఠముల నిచ్చుచి వారికి కలిగిన ప్రబోధము.

ఇక ఈ గ్రంథము వ్రాయుటలో కవులు ప్రధానోద్దేశమేదియో విచారించుట పశ్చాత్తాపము ప్రధానోద్దేశమైయుండునట్లు చూచుచు పశ్చాత్తాపమునలన కలుగు ప్రబోధము ప్రతిపాదించుట తీర్థరమణుని లోచనమున్నది. సాధారణముగ ప్రజలు దుర్మార్గులు కలవాటుపడి చెడుకార్యముల చేయుట లాభించి తదనంతరము తమలోపములను తెలిసికొని పరితాపము చేసినపుడు పశ్చాత్తాపమునలన జ్ఞానలయ్యెదరని కవులదృష్టి కాని యావిషయము లోకసహజదృష్టితో పరికించి చూచిన శూన్యభిప్రాయములో గ్రంథకర్తలు పొరబడిరి. పశ్చాత్తాపమున నది సామాన్యలక్షణముకాదు. అని సామాన్యలక్షణ సుసాధ్యము కాదు. ఒకచోట పాశ్యమగుననుకొన్నను వారికి ప్రబోధము కలిగి జ్ఞానలయ్యెదరనట అసంభవము. వారిపశ్చాత్తాపము తుణగునరదు. అప్పుడు దొంగగ్రంథు చెప్పిన వాటగుమాటలతో తన సహజకాంతియును వీడి కోమలస్వాదయదాయనని చెప్పుట అసంభవము. పోరకృత్రియ జీవసాధారణము చేసికొని ఘోరకృత్యములకు వెనుదీయని భీతుడు సామాన్యజీవితంత మాత్రమున ‘పాపమే పాముకాటు’ అనుచు జ్ఞాని కాంచాలడు. తాత్కాలికముగ ఈభిప్రాయము కలిగినను అదిదిరకాలము నిలువకరదు. లోకోత్తరపురుషులకెవరికో యుండవలసిన ఈ పశ్చాత్తాపలక్షణమును దానికలన కలుగు కాశ్యతపరిణామమును అల్పమానవుల కాపాడింట్లు ప్రకృతినిలక్షణముగనున్నది. ప్రకృతినిలక్షణవిషయములు నిలక్షణభావములను చేశూర్చును. అనగా అట్టిభుటవానిషయములందు సంతయము అపనమృతము కలుగును. కవులదృష్టి లోక సామాన్యమువై ప్రసరించి యుండలేదు. మన పేర్కొనకరిణామములు వీరిదృక్పథము నాకర్షించినవి. కనుకనే తామువ్రాసిన గ్రంథమును స్వల్పమహాపురుషదత్తమైనట్లు అనుచు విరిచి, అదృష్టియే గ్రంథమొకదానిట వ్యాపించినది. అది కేవలము భ్రాంతిజగము. అభ్రాంతినిండి తొలగి సహజపరిస్థితుల ననుసరించి గ్రంథము రచించినవారి ప్రయత్నము సఫలమయ్యెడిది. అప్పుడు భుటవానులసంపరిస్థితులు పాతకుల నాకర్షించెడివి.

ఇదివిధి కథలను విడివిడిగ పరిశీలించినపుడు మనోవారములై నీతిబోధములై యున్నవి. సరస్వతి తీర్థమే సార్వత్రికము, సరస్వతిమారుగై, కార్యతత్పరత పరస్పర్యాచారములు. అననూయూ వేలకేళ్ళయల చరిత్రము కథలరసప్రధానమై అతి మనోవారముగ కల్పించబడినది. ప్రకృతిసహజముగ నున్నది. గ్రంథమదతయందు అనంపకుల అనురాగము ప్రేమ పరిణామము చక్కగ పోషించబడినది. అననూయముగర్భము ఒకవిధమైన అనందము కలుగజేయును. సుఖతరంగములు తుణగునరదులని వాని పరిపావణమునందే స్పష్టమగుచున్నది. దుష్టసాహచర్యముకలన కలుగు అనందము లిందు ముంతేతికంఠముకల నిరూపించబడింది కామోదయని మాయావగుంజిక్కి వేశ్యా లోలుడై భార్యను విడిచిపెట్టి దుర్మితపథుపాపాది దుర్మర్మములకు లోనై ఆస్తికోపాయో పక్షిలైన వేలకేళ్ళయని సరిత్రము ఎంతయో నీతిబోధించుచున్నది. భర్తచే పరిత్యజింపబడియు పతియైదేవమనిమిట్టి పారిద్రస్యముతో కాలముగడిపిన అననూయురెరి ప్రశంసార్హము. అననూయదుస్థితి చూచినప్పుడెంతయో బాలికలగును. ముత్యాలరంగని చరిత్రప్రేమ రసభరితము. మార్గమధ్యమున ప్రభుమనమాజేతమున ప్రేమ ఉత్పన్నమై ప్రభుకృతముగ అభివృద్ధిగాంచి గోరక్షసమయమున పరిపక్వము చెంది రంగడు పోరకుటుంబమునాడైయుండి మంచుబాలికయగు ముత్యాలకు ప్రేమించెను. తాను బ్రాహ్మణుల బాదని తెలిసి న తరువాతిమాడ ప్రేమించుట నీవర్గయాచము. వీరివర్గ గణాపే ప్రధానముగాని జన్మప్రధా

దుందుభి సం॥ కార్తిక శు ౧ శనివారమునాటి ఆంధ్ర పత్రిక లో ఆంధ్ర భారతమునందలి సందియములు

[సారసంది రామశాస్త్రిగారు]
శ్రీ రామశాస్త్రిగారు తెలిపినది. ౧ “పాదప్రభుల వాయుభాగము” దీనినిగూర్చి విప్ర మంగధభారతవిమర్శకుండు తెలియజేయును. గాన నిజట సంక్షిప్తముగా దెలుపబడుచున్నది. జాండురాజు వాయుభాగమే పాదప్రభు. దాయభాగ మన్నివర్ణముల వారిని చెప్పబడియే యున్నది. రాజ్యము భాగస్వామికానిది, విజయోపార్జితముగాని, వైశ్యకముగాదు. దీనినే “యసాధారణ” మని హిందూధర్మశాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. ఈ “యసాధారణము” రాజ్యమేకాదు. ఇంక నన్ని ద్రవ్యములందు నన్నివర్ణములవారికిని గలదు. శృతరాష్ట్రాని యంతర మాతనికి రాజ్యరక్షణాకర్తతన దెలుపుచుగాని స్వత్యభిభోషన దెలుపదు. రాజ్యము విభావము యగమునందీత కాని వేటుగాదు. శృతరాష్ట్ర పాండురాజు లిరువురును రాజ్య స్వత్యముగలవారే కాని తేనివారుకాదు. దీనివలనే వారు చూపిన నాదిమము లన్నియు సమాపితములుగావచ్చును. శట్టాభిషేక మొక యుత్సవమాత్రము కావుననే సంస్కృతభారతమున దిది పాండురాజునకే చెప్పబడియున్నను దేను గునందు శృతరాష్ట్రానకుం జెప్పినారు. అదియు నొకవిలోధము గాదు.

2 భాండవప్రభువునది యొకపల్లెయై యుండును.
3 ఉద్యోగపర్వమున, కృష్ణసంవాదమునందే దేవిమిదివసంబులకు నమావాస్య వచ్చుచి ప్రణయినియు నాడు భండనంబు గావలయు... శు. చ. ౧౪.

ఇది శ్రీ కృష్ణులు వాస్తవీకి రామకృష్ణులు సంగీతమధురక మరలినప్పుడు వచ్చునో జెప్పినది. అదిసము కార్తిక శుక్లపూర్ణిమ. అనాటి కేదేనిమిదిసముల నమావాస్య వచ్చుననికాదు. యుద్ధమున జట్టువచ్చునగావున మార్గశీర్ష కృష్ణపక్షమి నాడు యుద్ధారంభము గావలయునని శ్రీకృష్ణుల యభిప్రాయము. యుద్ధయందు పుణ్యదినసంపర్కము మంచిదని యట్లే యారంభము కాకున్నను యుద్ధసమయి యమావాస్యనాడే యైది. అమావాస్యనాడు యుద్ధారంభముగాదు. పరువాలనాటి రాత్రియుద్ధవర్ణనలకు దెలియక దును. శ్రీ కృష్ణులు చెప్పినట్లు

ననుకాదని తెలుపుచున్నది. వర్ణాంతర వివాహములకు సానుభూతి చూపుచున్నది. శ్రీమత్సర్వనామాలు ఖండింపబడినవి. అని సహజసధ ర్యవిరుద్ధము లని అందువలన పనికిరాదని సత్యతలి వాదించినది. వర్ణాంతరవివాహము సహజసధర్యమో? వీనివల్ల శ్రీమత్సర్వనామాలు మాత్రమే పనికిరావు!

గ్రంథమంతయు చదివినమీద పాతకులకు ఒకవిషయమునుగ్రంథకర్త పోదు. ఇందలిపురుషులందరు దోషభూయిష్టులు శ్రీలందరు సద్గుణగణిష్టులు. ఒకరియందైన దోషగణితము కానరాదు. విజ్ఞానసంపన్నుడగు కల్యాణానందస్వామిలైన మన శ్యాంపల్లవ మున్నదికాని మాంసభిక్షయ వృత్తియే జీవసాధారణము చేసికొనిన కటికవాడగు అపూర్ణభార్యకు ఆవును చంపెదరని తెలిసినప్పుడు దయకలుగకపోలేదు. పురుషులు త్రాగుభోజులు, బాదగాంధు, వేశ్యాలోలరు, పోరులు. శ్రీలు దేవతాస్వరూపిణులు, దయావ యులు, కళకలపిణిలు. మూలకలయైనను ముత్యాల పక్షిణము అతివనోమానుగ పరిగ్రహించి ఈశ్రీపురుష తాతవ్యరూపణము సహజసధర్యముగనున్నది. ఇట్టి ప్రతిపాదనము అత్యంతభావమునకు తానిచ్చుచున్నది గ్రంథము కావ్యమతమునకు సంబంధించినదా యే? అలకు వర్ణనలు పాక్షికముగూడ అటులనే తెలుపుచున్నవి.

గ్రంథమునందంతట భావశాస్త్రములై పదాదంబర మాత్రములై పునరుక్తి దోషారములైన సమాసముదాగు మొంతయొ నిండియున్నది. భావశక్తికరణము పలువిధవర్ణనముదా యముచే వివృన్నము చేయబూనుట కభారహితము. దివ్య, ప్రేమ, అత్మక, ఇత్యాదిపదగుంధములు విచక్షణలేకుండ పరిపించిన భావవికాసము మరుగునడును. అనంతరస్థులుండుండి భావశక్తికరణమునకు తోడ్పడిన మనోవారముగనుండును. కాని భావశక్తికరణమే వానియం దాధారపడియున్నపుడు అని అలంకారప్రాసములు. చిత్రలేఖనము చిత్రపటమును కేళుకుకేళుకులతో రమ్యమొనరింపబూని పలువిధరంగులను విచక్షణ లేకుండ దట్టముగ పట్టించిన అక్రమ వికృత రూపము దాల్చుచుండునా?

కారపులాసాటి మనశ్చేత్రమునకు రావేను. కావున మార్గశీర్ష కృష్ణపూర్ణిమనాడు కాక యాతుక్ల వ్యాధియు క్షతయోదధి నా దారంభమైనది. అది పూర్తిమీద మానము.

౪ సంకల్పములు కథలంబులచే గొండలు, లతాసంఖ్యచే గొండలు గమా సంఖ్యచే గొండలును సుఖములవారు. వారంజేతుల పిసి దుర్మార్గులను సేసలు తమనొకంకల పాలుగావచ్చును. ఇది యొక సెద్దవిలోధము గాదు.

౫. విముక్తకేయి సభా. ౩ ఆ. ౩౩. ఆ. విమృశకేత భరము. ౩౦౨ సీ. ఆ. దుర్మార్గులనుక రాక్షసముచే విడిస కేత బంధము ౪లవని క్రొమ్మడి క్రుత్తున విడ్డి ఉద్యోగ. ఆ. ౩ ౧౪౪. ఇదిట క్రొమ్మడి అనగా క్రొత్తముడి. దుర్మార్గునాకర్మణముచే మందడిముడి విడి కేళములు విక్రీయమై యుండ వాని ప్నటినిగూడఁజెల్లయొకట్రాగాఁ గట్టికట్టుముడివిడిమధ్యమధ్యమున నత్తుడప్పుడు జరుగుచుండవచ్చును. పున్నభారతములకు దళుట్టు శ్రీలు వేయుకొప్పుముడిని మాత్రమే దుర్మార్గులకు వలయును ద్రోప ది వేయ లేదు. విలోధము లేదు కాని.

౬ ఇది గుర్తుసేతు ప్రశ్నలం దవిలి సగము చెప్పిపోయి ఉద్యోగ ౩ ఆ. ౧౧౪ క. దీనిలో తవలి క్ష్యాంకమాసము దీని ధాతువు “తప్తులే”కవా. దీనినందీ “తప్తుని” “తప్తుని” తప్తులక” ఇత్యాది రూపములు గలవాఁడొద్రోవడి-మనంబునఁజూగునిపాద లోపములే. గావగత-దీనిలో వివాదరూపముల గాముట రక్షించుటయేనా? ఈవర్ణనలతమగునా? ఇట్టివి భారతమునందు కేళములున్నవి. కేళియన్నున ఉడిచింపక నిది వివరవనన మున్నగునవి “ఇట్టివోట్లయట్టి పాపములేకర్మము లేక యచితార్థము గావించునా ఇట్టివానిం గూర్చి యెన్నలైన నేమొక విచారింతురా, యని తలచియే సారస్వతానుబంధమందు ప్రకటింబు యంచిన గాని యెవ్వరును స్మరించుటంబున గానరాదు. సాహిత్యవిమర్శనానికి బృహన్నీకుంటునిరూఢియు దక్క కేళిక గొప్ప కృత్యములేదు గావోలు. నిఘంటువులకు పర్యావృత్తములే ముఖ్యధామములు గావునని ట్టివాని వారు పర్యావృత్తములుగా గ్రహించి సంరసించుచున్నా కేమో బ్ర॥ శ్రీ॥ సీతారామాచార్యులవారు అచటలు అనుచి అందఱు, అను దానికి రూపాన్తరమని చెప్పియేయున్నారు. ఈరూపము యతిస్థానమందు దక్క మఱియొచ్చుటకు గానరాదు. భా॥ ఆది ౭ ఆశ్వా ౧౪౪॥ ౪॥ చూడుడు॥ ఇదియే కాదిక నిట్టి వనేకములు సవిన సంస్కర్తలు ప్రాచీనగ్రంథముల నెల్లెడల ప్రవేశపెట్టియున్నారు. కావలెనన్న జానెవను. ఇప్పుడు ముద్రణములు ప్రతిదినము బయలుపెడలుచునే యున్నవి. ముద్రణమువారందఱును పండితులచే పరిష్కరింపుచునే యున్నారుట. ఇంకొక కవి మృతరేచి యాపద్యములోనే ఉకారముకొఱ కొకాము కలెవను బోనేల” యని॥ అందొలును॥ అందఱు అని పరిష్కరించినచో నదియు గ్రాహ్యముగాదా? ఇంకొకరు లేచి ఉద్ధరి రాజనుతులే॥ అనిపాతమును దెట్టి విశేషముకొఱకు అందింఁ అనిపెట్టినను నెట్టరచ్చును అప్పుడు నిఘంటుకారులు అందఱు అనుదాని॥ అందిం॥ అందులు॥ “అందొలు॥ అందెలు॥ గూడ, గావచ్చును గాన వీని రూపాన్తరములుగాఁ జెప్పి యాపద్యములనే యువాహించుచో నిఘంటువు నెద్దదిగాదా, అదివారి కుపకారిమే కదా? ఒక గ్రామమున నొక స్త్రీవాడును పురాణ కాలతేమముఁ జేయఁదలచి చదువువారి నొకరిని సర్థముఁ జెప్పవారి నొకరిని గోరి క్రొత్తగ్రంథము నెన్నెనైన సారంభింపుచుని కొరెట. ఉద్దండవిరచిత మధ్యకరామాంశము సారంభించిరి. నుండరకాండములో నాంజనేయమును లంకపై వెళ్ళిన కథా సంధ్యయులో॥ ఆనెన పెనమను లంకకు॥ కవినచదురు దెంచెత్తెన్ కలితాత్ముడై॥ అను పద్యము దానిని జదివెను. అర్థముఁ జెప్పవారిడు దాని॥ కవీరు దాంజనేయుని దని చెప్పెనట. క్రొత్తలో నొక లాక్షణికుడు సంకయించి, చదువునా జని”నయ్యా అపద్యము రెండవదిరములు॥ వికలమున్నదో పికారమున్నదా? మఱలం బుచ్చునానెల. వికామి యున్నదని యాతికు చెప్పెనట. అర్థముఁ జెప్పవారిడు ఒకాగములే సామాన్యముగా వచ్చును. కవీరుపార్థికులు లని చెప్పెనట. కవీయుక నెద్దిలాక్షణికుడు లేచి యట్లుగాను. అచ్యుతు కకారప్రాసములో నున్నది గావున నచ్చట “వి” రిమే యుం కలయుననియు, యతిప్రాసస్థలములలో, కవులు కవులు గావు, దెచ్చును, కవులు కవులును గావచ్చునని చెప్పి భారతములోని మిద, జూపిన, యువాహిణమును, కిక్కిరి కొరెయింఁ అను బాగానే యున్నది. ఏరామామములో॥ కేళింకల లంకకు నెట్లెట్లు విశలేదనియు, శ్రీలంకయును వివాదము ముగింఁ విడచెలట్లుట లంకను సామెయిచట నెడమొనరు లేచి దెల్పట మన గ్రంథములందే యట్లున్నది. గ్రంథముల విచారణకు జేయువా రెవ్వరు? సత్యము.”

కృష్ణ దేవరాయలు

అని యుండుటచేత రాయలవారు వాసిపుత్రుడను మా
వ్యవహరించినది కాదు. ఇట్టి యపవాదంబుల ౧. లింగమతలో
పుట తున్న బుద్ధిచాతుర్యము మరియొక జేతకుంబు లేదని
కాంచెప్పవచ్చును. ఇతడు కవిశ్రేయఁడై విద్యత్కవుల వా
టయే కాక, మహారాజాధిరాజై యనేక జేతముల జయం
బలఁగూడ మిక్కిలి గుఱవీర్ధుఁడైనవాఁడు. దక్షిణ హిం
దువునను జరిపాలించిన రాజపుంగవులలో నింతటి గుఱుని
గలిగిన పరాక్రమశాలియగువాఁడు మరియొకఁడు పుట్ట
చెప్పట కెంతమాత్రము సందియము లేదు. ఈతని రాజ
స్థలం మఁడలములోని యానెగొండికి సమీపమునఁ దుం
తీరమండున్న నిజయవగరము. పూర్వకాలమందు నం
భావన భోజరాజు సన్మానించినట్లే యీకఁ డాంధ్ర
నాదరించి కవులచే గ్రంథరచన చేయించుటచేత నే అం
డనుబిరుదు వచ్చినది. ఇతని యాస్థానకవులొకఁడైన
నాచిఁడై ప్రబంధములనుమాల్గెనుఁజూపి యాంధ్రకవితాపితా
డను బిరుదువహించినవాడుయ్యలసానిపెద్ద నామాత్యుఁడు.
దించిన ప్రబంధకావము స్వార్థాదిమనుసంభవము.
నందితిమ్యకృతమైన పారిజాతాపహరణమునకును గృతి
గొప్పదైవరాయలే. ఈతఁడు విద్యత్కవులచే గ్రంథము
యించి కృతించుటయే కాక, సుకృతాంధ్రముల
ధారణపొందిత్యముగలవాఁడనిగూడ నాయనచేరచింపఁ
గూడుకైమాటవదలదు సహస్రముఖముల ఘోషించుచున్న
గ్రంథము కృష్ణరాయకృతము కాదనియుఁ దదాస్థానక
పెద్దనామాత్యుఁడే రచించి దానికర్తృత్వమును క్రతువు
హించిననియు వాడుక కందు. (సశేషము).

శ్రేష్ఠమైనది
ధరతక్కువ

జీవరవిషయమై యోచించునప్పుడు, దీనిని గురించి యోచనచేయును. (తపనమునందున్న ఆహారము లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. క్యాకర్ ఓట్స్ మంచిబలమును, శక్తియును యిచ్చును. ఒక టెన్ క్యాకర్ ఓట్స్ 81 గ్రుడ్ల వెలకు సమానము. ఓట్స్ చాల బలవర్ధకమైనది. దేహము పుష్టికరముగాను, చురుకుగాను వృద్ధియగుటకు కావలసి కడుపులు యిందులోనున్నవి. అది మాంసాహారము కంటె ఫదిరెట్లు విలువలదిగా నుండినట్లైన మీరు దానినే వాడుట మంచిది. ఒక క్యాకర్ ఓట్స్ డబ్బా అనేకరకములుగా నున్నవి. అది అంత విలువగల ఆహారము కాదు.

MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Wholesale Agents

Quaker Oats

Madras, Bombay, Karachi, Rangoon, Calcutta

శ్రేష్ఠమైన ఒక వస్తువు

కొలినోస్

డెంటల్ క్రీము

ఒక డబ్బాలోవేసి

మూతవేయబడి

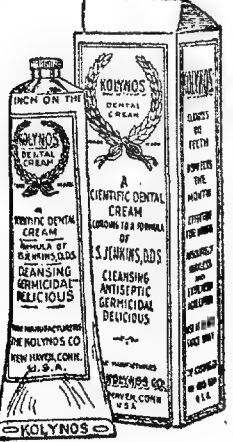

యున్నది

కొలినోస్ ఒక శ్రేష్ఠమైన డెంటల్ క్రీము. గనుక నే మేము దానిని ఇంకను బాగుగ ప్యాకుచేసి పంపుటకు నిర్ధారణ చేసికొంటిమి.

ఇప్పుడు యిచ్చుటనే ఒక డబ్బా ఒక మూతతో సహా యిస్తున్నది. మూత కొలినోస్ గొట్టమునకు కట్టబడి యున్నది. అది పోగొట్టిపోదు; క్రిందపడదు, కాలము కూడిరచ్చును. శ్రమయుండదు, క్రీము చాలకాలమువరకు బాగుగ నేయుండును.

గొట్టమునకు మూత కట్టబడియుండుటట్టి కొలినోస్ మీ రెప్పుడును మీ మామూలు వర్తకుని వద్దనుండికొనుడు.

KOLYNOS

డెంటల్ క్రీము

THE KOLYNOS COMPANY
New Haven, Conn., U.S.A.

Representatives for India:
MULLER & PHIPPS (INDIA) Limited
Madras Bombay Calcutta Karachi Rangoon

తా మ ర తై ల ము — తామర, తీట, గజికి మంచిది

రాజారాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూతినాకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. డబ్బీ 1-8 0-6-0. అమృతాంజనము డిబో, మదరాసు.

అలిఘరు జాతీయ విద్యాపీఠము

అచార్య పి. సి. శే అభిప్రాయములు

డాక్టరు పి. సి. శే. అలిఘరు జాతీయవిద్యాపీఠ వారి కోత్తకవాసములకు తక్కువవారు కలకత్తా చేతము సర్వేంటుపత్రికా విలేజుకు డాక్టరు శే గారిని సంబంధపగా అతడు విద్యాపీఠమును ప్రకటించుచు నిట్లు చెప్పబడినది.

నాకు అలిఘరునగరమున నొసగిన స్వాగతమునకు నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను. నేను జాతీయ విద్యాపీఠ వారి కోత్తకము నాకు - బంధువారము అలిఘరుచేరినది. అదినను అంతయు నాకధిమగు పరియంతమునుగల్గూర్చు నాయకులు హిందువులు అనేకులు వచ్చియుండిరి సమావేశము మహమ్మదల్లి మందిరమునందు జరిగెను. నాయకులవారములు ఇరువురుకు రెండు గంటలవఱకు కాలము వట్టిగను, ప్రేక్షకులు సుమారు 2, 4 వేల వుండి కాంతి కుతులై యాలకించిరి. విద్యాపీఠమునందు ఎవ్వరు ఓట్టినను, ఒక ధనుగు శోభాన్వితమునందు నెను. విద్యార్థులు, బోధకులు కాద్యవిద్యవాదులు ఎల్లరును నవయావృద్ధులై చిత్రమధిగలిగినవారై కార్యకూతులై యుండిరి.

గమనింపదగిన యంశము మరొకటిగలదు. విద్యార్థులలోను, బోధకులలోను హిందువులనేకులు యుండిరి. విద్యాపీఠము కేవల మొక సంఘమునకు మాత్రమే సంబంధించినది కాదనుట కిదియే ముఖ్య నిదర్శనము. విద్యాపీఠము వారంభించి రెండు సంవత్సరములుయాక్రమే యొక జేతములో నన్ని భాగములనుండి విద్యార్థుల నాకర్షించుకొనియుండుట యద్భుతము. ప్రస్తుతము అర్జునండుకాత్రిమే బోధకులు పలుకుచున్నాను, ప్రత్యేక కళలను నేర్కొల్పుటకు ప్రయత్నించుట జరుగుచున్నది. ఎప్పుడుగూడ నొక పరిశోధనా కాలకలదు సయన్యభాగమును అభివృద్ధిచేయుటకు విచారణకర్తలు పదిలకల యావృద్ధుల వనరులచేత నుద్దేశించియున్నాను. సహృదయములు దానిని పూర్వభావమున జాతురు. కనుక ఈపాటిసాధనాధిదేవమునం దుండునని నాకు నమ్మకము గలదు. గర్ సయ్యదు ఆహాద్యుకు కాలమునుండి అలిఘరునకు ఒకవిధమగు ప్రాకృత్యము గలదు (గంభీరతా) గారమునందు ఇప్పుడు వేలకొలది (గంభీరము గలవు. అమృతి ప్రభులు ఆపూర్వములై వియు గలవు

నన్ను ముఖ్యముగ నాకర్షించిన యంశము మరొకటి గలదు. కళాకాలాధ్యక్షుడు పి. సి. శే. భావాగార విద్యాపీఠమునకు ప్రాణము. అతడు కేంద్రీకృతుడై పట్టభద్రుడైనవాడు, బాకీస్తరు పరీక్షనిచ్చి వృత్తియును ప్రవేశించి తరువాత అసహనాదియై వృత్తిని మానేసెను. రిమానుసుల కళినేక్షను జూరినవాడయ్యెను. అతడు విద్యాధికుడు, ఉత్సాహవంతుడు. అతని యాహ్వానమున అలిఘరు జాతీయవిద్యాపీఠము ప్రాచీనవిజ్ఞానమునకు నిలయమై యొత్సవని కలంపకమృదు.

విద్యాపీఠమునందు కలంపకమే విద్యావిధానము నేను వివరముగ తెలిసికొనలేదు. కాని మహమ్మదల్లి మందిరమునం దా సాయంకాలము జరిగినసభయందలి యావృద్ధులనుబట్టి కొంత వరకు నేను స్వయముగ నుహించుకొనగలిగినది. మహమ్మదీయ సామ్రాజ్యత్వము, తేక కాలీయ సామ్రాజ్యత్వము యను విషయమై నాడు చర్చచరిగెను. చర్చయంతయు ఉత్సాహవంతము జరిగెను. నే నా చక్కనిభావనా నొసగబడిన యావృద్ధులను అర్థముచేసికొన జాలకుంటిని. కాని నుప్రసిద్ధుడగు బాబు భగవాన్దాసు కుమారుడు శ్రీకృష్ణాకాగారు వయోచయలై నాకు సాయపడి అంతయు నాకు భాషాంత రీకరించి చెప్పిరి. నేనును నాతోగూడ నుండిన యితరు లెవరును చర్చయందు పాల్గొనక ఊరక చూచుచుంటిమి. విద్యార్థులు మాత్రము గృతంత్రముగ తమ చర్చలను జరిపించుకొనిరి. చర్చచాలవరకు మహమ్మదీయ సామ్రాజ్యత్వము వంకగాక భారతీయ సామ్రాజ్యత్వమువంకే తిరిగెను. విద్యార్థులు యరుకుదనము గలవారు. ఆనాడే డిప్లొమా పొందిన యొక 21 సంవత్సరముల యువకుడు అలిసామర్థ్యముతో తన వాదమును నడిపెను. యూరోపీయను చారిత్రికునందు అతని వండిన జ్ఞానము ప్రశంసాపాత్రము. నన్ను చిర్రయించు పాల్గొనుమని తొందర పెట్టిరి. ఇష్టములేవండినను, నిధితః మాటలాడవలసి వచ్చెను. నేను ఘోషము స్పృశాకముతో పాసును ప్రకటించితిని. యూరోపీయను జాతుల చార్యులను అనియారగిన ప్రశంసాగాదనములు స్పష్టముగ కమల్ పాసు కల్పడినవి. అతని కార్యములు గంపూర్వముగ నెఱవేరుచో అనియారాగితమునందు అతినిపేరు నుకర్ణాక్షరములలో లిఖింపబడుననట నిశ్చయము. నేను అంగారా విజయము నిశ్చేధావించుచుంటిమి. మన మహమ్మదీయ సోదరుల ప్రయత్నములు ఈ కారణము చేతనే కొనియాడదగినవి. నేను కొంత సేత్రమాటలాడి చర్చముగియక పూర్వమే సభనుండిరిదితిమి.

ఆ సాయంకాలమే నా గౌరవార్థము ఒక విందు జరిగెను. అందు ఎల్లరును కలసిమెలసి భుజించిరి.

విద్యాపీఠ భవన నిర్మాణమునకై నగరమునకు రెండు మైళ్ల దూరమున భావాగారి తల్లియు, తోబుట్టువులు వికాలమైన ప్రదేశముల నుండియుగ నిచ్చిరి నేను వింటిని. విద్యాపీఠము నింకను అభివృద్ధి జేంధునని నిస్సంకోచముగ బహుగలను. ఇప్పటికిజరిగిన ప్రయత్నములు కార్యనిర్వాహకుల కృషిని యెచ్చానామును జాటుచున్నవి. జేకీయులు తమ కక్షిలది విద్యాపీఠమునకు సాయపడ వలెనని నేను విశ్వసించు చున్నాను.

విశాఖపట్నం

తృతీయము !!

ఆంధ్రవాఙ్మయమునం దార్థికవిషయక గ్రంథరాజముగ

“పన్నుల పద్ధతులు, సిద్ధాంతములు” అను గ్రంథము

రావుబహద్రు కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణ య్య, బి. ఏ., ఎమ్. ఎల్. సి., గారి విరచితము. చక్కని తెలిలో నాంధ్రమునందు వ్రాయబడినది, రాజ్యాంగభనము, పన్నులయొక్క సూత్రములు, పన్నులయొక్క ప్రాచీనసిద్ధాంత పరిణామములు. పన్నులపతనము, అవకపువక్రపుపన్నులు, మాదేశపు హిందూదేశపు టాదాయపు పద్ధతి, దేశీయ వ్యయక్రమము, వ్రయసూత్రములు, దేశీయపరపతి దేశీయబుణము, స్థానిక పన్నులు మొదలగు హిందూదేశపు టార్థిక విషయము లన్నియు, విపులముగ చర్చింపబడినవి. ప్రతి ఆంధ్రుడును చదువుటకు వీలగునట్లు వ్రాయబడినది. ఇది మొదట నను పక్షవాదము కానరాదు. మంత్రుల మన్నన పొందినది. పత్రికల బాగద్రబడినది. దివానుబహద్రు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు మొదలగు ఆంధ్ర ప్రముఖులచే కీర్తింపబడినది. వేయేల, యొక్కపతిని కొని చదువుడు. అందలి విషయము మీకు బాగుగ తెలియగలదు. చాల పుస్తకములు అయిపోయినవి. మొదటి కూర్పు 500 పుస్తకములు మాత్రమే వెల రు 0-12-0,

వలయువారు గూడవల్లి రామబ్రహ్మగారు. ఫ్రెండుకుంపెని, బెజవాడ అని వ్రాయవలయును.

మోసము గ్రహించవలెను

మేము చాలాకాలమునుండి క్రిష్ణాభిమంతులము. చీరకలగుడ్డలు వగయిరా బట్టలు తయారుచేయుచున్నాము. వాటిని ప్రతిగామమున ప్రసాదిచేసిన ప్రతిమార్కట్టున అమ్మచున్నది. యీ మధ్య కొంతమంది వర్తకులు శాఖ్యము లేకటవంటిన్ని ఉత్తిన వడల వాడలు పట్టెటవంటిన్ని క్రిష్ణాబట్టలు తయారుచేయుచి మాబట్టలే అని ప్రజలను మోసపుచ్చుచున్నారు. సుదరమోసము తెలుపుకొనుటకుగాను మా బట్టలు ప్రతిభిండువామై మా పేరువున్న బామ్మకటి అంటించి యున్నాము మావాడ్రస్సు లేనటువంటి క్రిష్ణాబట్టలు మావి కాదని గ్రహించవలెను. మాపేరుతో వుట్టుట మాత్రమే మావనిమామకొనవలెను. కొరవడల ధరలు తెలియపరచెదము. క్రిష్ణాబట్టలు ఉక్కుకునుటకు మేము సోపు తయారుచేసినాము. పా 1-1 రు 0-12-0 ను పూర్వలామాత్రమే.

కెల్లి గాఫ్ అడ్డెస్సు, ముప్పన సోమరాజు, వీరరాజు ల్లుగుడ్డు, పెద్దాపురము, గోదావరిజిల్లా.

ముఖ్య గమనింపు

తొగ్యతావ్రములు

నేను పేగుల సంబంధమైన వ్యాధితో సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. బెనారస్ విటి దుర్గా మెడికల్ హాల్ వాల్మోజీ అనెడి డాక్టర్ జాడమును సేవించిన తరువాత స్వస్థమయెను. (4)

ఉజ్జయిని 28-9-18 } ఎల్. సి. కపూర్, లెట్ ప్రాఫెసర్.

రత్నపురుష లేహ్యం

సుఖవ్యాధులవలన, అతిసంభోగమువలన ఇతర కారణములవలన, కలిగిన శుక్రవృద్ధిమును పోషించి బలముకలుగ జేయును. ఈ మూలికామహిమ తెలియనివారుండరు. విశేషించి వ్రాయవలసినము లేదు. శీ 1-1 రు 8-4-0 అ. కొరువారికి కేటాగు తొలికము. పట్టాభిరామ వైద్యశాల రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

సర్వపట్టణం తాలూకాబోర్డు విభాగావ్వావ్యక్తత

సర్వపట్టణం తాలూకాబోర్డులో వీరవల్లి, గొలుగొండ సర్వసిద్ధి తాలూకాలు మామను చేయుండెను. దీనివలన అప్పేను సర్వపట్టణంలోనే యుండుటచేతను దీనివలన అప్పేనులే ప్రసిద్ధులుగా నుండవలెనెడి నియామక ముండుటచేతను సర్వపట్టణమే బోర్డు అప్పేనుకు ముఖ్యస్థానమై యుండెను. గొలుగొండ సర్వసిద్ధి తాలూకా చాలాభాగము గవర్నమెంటుభూములందుండుటచేతను ఆరెండు తాలూకాలలో దీనివలన అప్పేను వర్గ కాలము ఉండకలసికా రగుటచేతను మాడు తాలూకా వలన వచ్చు ఆదాయములను గొలుగొండ, సర్వసిద్ధి తాలూకాలకు మాత్రమే వెచ్చింపబడుచు వచ్చి ఆ తాలూకా కొంత భరణ అభివృద్ధి చేయుదెను. వీరవల్లి తాలూకా అభివృద్ధినిగూర్చి గవర్నమెంటు ఉద్యోగియులు అధ్యక్షులుగా నున్నంతకాలము లేకమాత్రమును ప్రయత్నము జరిగినట్లే తోచదు. వీరవల్లి తాలూకాకు జరిగిన ఆదాయము అధికారుల నోటికెక్కుకై కేళ్ల కేలేదని చెప్పుచున్నాను. జనసంఖ్యను బట్టి వీరవల్లి తాలూకా మొదటిదయ్యెను. అభివృద్ధివిషయమై కొనసన్న దని యాదిగుక విమోచన అంకెలనుబట్టి దజావగుచున్నది. ప్రకృతము అనుద్యోగపు అధ్యక్షులు ఉన్నచు విషయములన్నియు వారు ఎరిగిన వారైనను గొలుగొండ, సర్వసిద్ధి తాలూకాల ప్రతినిధులు వీరి వల్లి తాలూకా అభివృద్ధికి తోడ్పడకుండిరి. వీరిుకు పెట్టినపుడు ఆరెండు తాలూకాల ప్రతినిధులు ఏకభవించుట తటస్థమై వీర వల్లి తాలూకా మరింత వెనుకబడి యేగాని మిగిలిన తాలూకాలలో సమానమైనను కా వీలు లేవందెను. ఈ సందర్భములో ప్రభుత్వము అధ్యక్షులు చేయున దంతగా నివ్వించు.

Table with 4 columns: పాతము, వీరవల్లి తాలూకా, గొలుగొండ సర్వసిద్ధి తాలూకా, తాలూకా లూకా. Rows include జనసంఖ్య, విస్తీర్ణము, కాపుపు యిట్లు, గ్రామములు, చెరువులు, మాకులు, పాతకాలము, అనుబంధము, విశేష కోడు, ప్రతిభులు, సంవత్సరం వారిరాబడి, పాతకాలములకు గల, బిల్డింగులు, అందుచున్న బిల్డింగులు, చలివేందలు.

ఈ లెక్కలనుబట్టి వీరవల్లి తాలూకా యొక్క ప్రాముఖ్యమును మిగిలిన తాలూకాలకంటె నన్నియంతయులలోను వెనుకబడియున్నదని దజాపు కాగలదు.

ఈయంతయులన్నియు వీరవల్లి తాలూకా ప్రజా ప్రతినిధులు పలుమారు బోర్డువారి నోటినులో పెట్టినను కార్యకారి కానయిన ఎప్పుటికైన వీరవల్లి తాలూకా ప్రత్యేకబోర్డుగా నుండవలెనెడి కోరికతో 1922 సం॥ నవంబరు 27 తేదీన జరిగిన మీటింగులో యాదిగుకటి ర్యాంమును వీరవల్లి తాలూకా ప్రతినిధి యొక్కరు ఉపపాదించిరి.

శిర్కాము

పరిపాలనాసౌకర్యముకొరకును ప్రజల పురోభివృద్ధికిని ఆరోగ్యము విద్య రస్తాలు మొదలగు ప్రజోదయకర విషయములు ముఖ్యముగా అభివృద్ధిపొందుటకును ప్రతి రివెన్యూ తాలూకా భాగమున్నా ప్రత్యేక తాలూకాబోర్డుగా స్థాపించవలెనని సర్వపట్టణం తాలూకాబోర్డువారు ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఈశిర్కాము చర్యకు కాగా వీరవల్లి తాలూకా ప్రతినిధులు అనుమతముగాను, గొలుగొండ సర్వసిద్ధి తాలూకాల ప్రతినిధులు కృత్రికముగాను వోటుచేసినందున నిష్క్రవసంఖ్య వారి అభిప్రాయమునుబట్టి పరిపాలింపబడింది. ఈశిర్కావోప సాధన కాలముందు వీరవల్లి తాలూకాకు ప్రాతినిధ్యము ననంత ఖర్చునుబట్టి కట్టవలయునని రాజీ యెత్తుకొనియు అనంతకృయెత్తుకునందు విద్యావేముములలోను గ్రామరస్తాల్లనిను యములలోను వైద్యవేముములలోను ఇతర ఆరోగ్య విషయములలోను చాలావెనుకబడి యున్నదనియు బహువిధములనున్న కలెక్షన్లు ఉపసాహజ్యభాగ్యముగా చెప్పి వీరవల్లి తాలూకా ప్రత్యేకతాలూకాబోర్డుగా నుండవలెనను అవ్యక్తకర దజాపుచేసినను వీరవల్లి తాలూకా ప్రజలదురదృష్టవశమున ఆ శిర్కాము వీరిపోయినది. ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయము లన్నియు యోచించి వీరవల్లి తాలూకా ప్రత్యేకతాలూకా బోర్డుగా శిర్కాటు చేయించగలరు చున్నాను. (పోడవరం నివాసి)

ఉష్ణాక తీర్థము

విశాఖపట్నంజిల్లా సర్వసిద్ధి తాలూకా ఉష్ణాక అనే గ్రామములో వెంకటేశ్వరుల కల్యాణమహోత్సవ సందర్భమున యువవదిరోజులు తీర్థము సాగును. అందు బట్టలు యి తీర్థసామానులు, కిరానావగయిరాము మాడు తాలూకాల ప్రజల నిమిత్తం రెండులక్షల రూపాయల వ్యాపారము జరుగును. కాన యిదివరలో వచ్చే నీరునూలు దుకాణములకు బదులు ఖద్దరుదుకాణములు పెట్టిన ఖద్దరు చాల అమ్మగును. నిరుటిసంతోషము కాంగెనుతరపున రోజులు పికిటింగు జరిగినవి. స్వల్పచయన ఖద్దరు దుకాణములు వచ్చినవి. ఖద్దరు ఖర్చు కూడా అయింది. నిరుటిసంతోషము ఖద్దరుదుకాణములు పెట్టిన కాపొపుటచే కావలసినరకములకే నీరునూలు బట్టలు కొనవలసినదయ్యింది. నిరుటిపికిటింగుసమయము నీరునూలు వర్తకులు యిదివరకు మాయముత్రకారం వచ్చి నామనిన్ని మాకు తెలిసినది కాదనిన్ని యిటువై వచ్చిన ఖద్దరు తెచ్చెదమనిన్ని చెప్పి వేలంయాలకుగానున్న మేము అయిదురోజులకంటె హెచ్చుగా లేకపోవుటచేతనున్న అశిమిలాను వచ్చిన ఖద్దరు దుకాణములలో కావలసిన రకములు లేకపోవడము చేతనున్న యితరదేశబట్ట ఖద్దరు అయింది. ప్రజలుమాత్రము ఖద్దరునందు పుత్రాహమ కనవరచివారు. కాబట్టి ఖద్దరువర్తకులు ముదుగా వచ్చి కావలసిన బసలు మాట్లాడుకొని అన్నిరకముల బట్టలకలదు. ఇందులను పుంచవలయునని ప్రార్థిస్తామున్నాను. ఇచ్చట ముఖ్యముగా కావలసిన రకములు ఏను 18, 20 మూగల అడ కట్టు తెలుపురంగుచాపులు 10, 12, 14 మూరలగుల వీరలు న్నూ 10, 12, 14 మూగల మొగకట్టు చాపులున్నూ లాల్చి కొటురదిక రికినేతనులు ముఖ్యముగా కావలయును. కాన విధి విగా తీసికొనివచ్చి జేయుటను ప్రోత్సహ పరపకలయును. —తీర్థము పొల్లణ శుంగిలు ప్రారంభము. —ఒక విలేఖరి.

ప్రకటన కాకినాడ సబార్డినేటుకోర్టులో E. P. 62/1922 కాకినాడ ఆడిషనల్ సబార్డినేటు కోర్టు ఫయలు O. S. 57/1918

వాది. శ్రీ వై. వెంకటేశ్వరరాజుగారు (1) తివాదలు 1. శ్రీ బండారు వెంకటరెడ్డి నాయుడు గారు 2. ఈ స్వామినాయుడుగారు 3. ఈ సత్తిరాజులునాయుడుగారు 4. ఈ సూర్యనారాయణమూర్తి మైసలైనందున గార్డియను కాకినాడ సబుకోర్టు పోడిగుమస్తాగారు 5. శ్రీకంట్టి శ్రీనివాస కోనేటిరావుగారు 6. ఈ వెంకట యోగా నందరావుగారు 7. పరాంతకం-వెంకయ్యగారు 8. ఈ మంగయ్యగారు 9. బండారు స్వామినాయుడుగారు 10. పరాంతకం సమ్యయ్య మైసలైనందున గార్డియను కాకినాడ సబుకోర్టు పోడి గుమస్తాగారు.

ఈ నెంబరు డిక్రి అమలు జరిపించుటకు వాదిరకపున దరఖాస్తు దాఖలుచేయబడి ప్రతివాదలు ఆ డిక్రి అమలు నిమిత్తం ది 7-3-1928 తేదీకి వాయిదా చేయబడియున్నది. ఇక సదరు డిక్రి అమలు జరుగుటకు యేవైన ఆ డిక్రి అమలు ఉన్నయెడల వాటిని ప్రతివాదలు 7-3-1928 తేదీకి కోర్టులో తెలియజేయవలెను.

కొమండూరి శతగోపాలాచార్యులు ఎం.ఎ., బి.ఎల్. కాకినాడ, 10-2-1928. వాదిరకపు నకిలు.

ఏలూరు మునిసిపల్ నోటిసు 1923-24 ఆఫీషియల్ సంచర్యములో సుంకము వసూలుచేసినందుకు మునిసిపల్ ట్రాన్సు, బండవోడ్లు, మార్కెట్టు జంతువధకాలలును, తదితర మునిసిపల్ ఫలసాయములును ది 20-2-1928 సం॥ తేది సాయంతరం 4 గంటలకు చైరమన్ యొక కపున్సిలువారిచే బహిరంగవేలము చేయబడును. మునిసిపల్ ఆఫీసు } బడటి వెంకట్రామయ్య, ఏలూరు ది 14-2-28 } వై. మన్.

కాంగ్రెసు-మన కర్తవ్యము

సర్వేండు పత్రిక

భారతదేశము మహానభ-కాంగ్రెసును బ్రతికెనా, మనము బ్రదుకుదుము. కాంగ్రెసు మునిగెనా మనము మునిగెదము. భారతదేశము ప్రజాపాదించునది కాంగ్రెసు. కాంగ్రెసు ప్రారంభమునుండి దానికి కలిగిన తరస్రవములు, ఈమధ్య కలిగిన సవరించుముగమనించుచుండినవారును, కాంగ్రెసును విశ్వాసము ముందు కాంగ్రెసులకు కడంగువడదను తలంపుతో కేక వింతకూడదు. దేశభక్తిగల ప్రతి భారతీయును "ఓ కాంగ్రెసు సంఘము, నీయందెన్నితప్పులైన నుండునుగాక నేను నిన్ను ప్రేమించును" అను భావమును కలిగియుండును. కాంగ్రెసు ఒక పూర్వమును సంస్థయై యొక్క యన్న ది-గొప్ప వారు, ముప్రసిద్ధులు కలిసి కావించిన ప్రయత్నములకు సృజించిన్న ముగ సున్నది. నేను దేశమునందు కాంగ్రెసును స్మరింపకటిరమే యుండదు. అది పౌరతాముకడి యుండవచ్చును. పౌరతాములు గొప్పవిగ నే యుండునట్లును. కాని దానియెడ మనకు భక్తియుండి తిరగల యును. దానినుండి వడలు కొనుట యక శక్తి మార్పు నుండదు. నేను చేయవలయునది నుండును. దానియందు స్పష్ట కాలము మనకు బలమును, గౌరవమును నుండును. వెలుపల కోమారు నచ్చిన మనకుంక జూచుచు లేకను నుండదు.

అసహాయముగా వచ్చిన మహాత్మాగారులలో ప్రభావ క్రింద కేంద్రీకరించుట ముఖ్యమైనది - వినుటకు చెవులు కలవాడును, చూచుటకు కండ్లు కలవాడును - ఎల్లవను అంగీకరింతురు. అసహాయమును ఒక ప్రత్యేక సంఘమునకు, వర్గమునకు, రాష్ట్రమునకు, సంబంధించి యుండినది గాదు. అసహాయమును ప్రతి భారతీయునందలి నెత్తెనలను వ్యాపించెను. కొంతకాలము చీకటి, కొంతకాలము వెన్నెల యుండును. అట్లే వియ్యద్యమమునకు గాని మెచ్చుతగ్గునల యుండును. ఈ సవాలు మనకు మిగిలియుండని యొక్కమును ప్రకృతినిద్ర మెడిగాదు చాలకాలము సాగునదియుకాదు. అసహాయమును నశించిన దా లేక తీరునతోనున్న దాచును చర్చ మన కిప్పుడవసరము. చర్చకలన తేలునది యందు నేనియు నుండదు.

ఉద్యమము చావకలేని పోరువారి కిది చచ్చినట్లుండునోమ కాని, మాబోట్లకు మాత్రము అట్లు కాదు. అసహాయము మును ప్రాణతుల్యముగాదు. ప్రాణమే విధ్వంసముగాక నిర్మాణమునకే గాక ప్రారంభించునదిగాదు నేను ఉద్యమారంభదల యుండి నిష్పక్షపాత యత్నించితిమి. ఇతరులను అధిక్షేపించుట యుండును, విమర్శించుటయుండును మాకు వినుగు గలిగినది. కాలము, కలిసి కలుగుగాంధీ మహాత్ముడు కాంగ్రెసు రంగమున బ్రవేశించి దేశమునొక మాత్ర సవరించునై గెక్కించెను. అతడు మహాపురుషుడు. ప్రతిభాశాలి-మహాత్ముడు - కాని యిన్ని లక్షణములు యుండినను, తనస్వంతముగా నొకవక్తము నేర్పరచి తునకు జాతీయతవరము దిగమింగితలె ననెడి యూహామాత్ర మాత్రమే పాడగట్టినది గాదు. ఆయన మన రాజకీయ చారిత్రమును తారుమారు చేయలేనిగనను వెనుకటి మహానీయులు మనకు ఇదిలి వెళ్లినట్టి రాజకీయ సంఘమునే యుపయోగించెనేకాని క్రొత్తవానికై ప్రయత్నింపలేదు అప్పటికాంగ్రెసుతోపాటు వేరొక సంఘమును స్థాపించి పోషించగలిగిన కత్తి సామర్థ్యము యుండియు, అతనికాయూహా న్యూనించినదికాదు. అతనికార్యక్రమము స్వయముగ తాను ఏర్పరుచుకొనినది. ప్రజానురంజక మయినది. కాని అస్థిర చిరుదూర దేశభక్తుడు ప్రజాసంఘముననే చేర్చి నిరంతరప్రచారము కలిపి చివరకు అసంఘమును తన యభిప్రాయమునకు (దిప్రుకోసెను. కాంగ్రెసును గాని దేశమును గాని తమకుంక ద్విప్రుకోసటకు కృత్యముగాని మైసారిటి కత్తుముగాని ఎట్లు ప్రయత్నింపకలేనో దీనిని-ట్టి మనము కనుగొనవచ్చును. దేశమును తమకుంక ద్విప్రుకోస ప్రయత్నించుటకు మైసారిటికి పాక్షికతదని ఎవరును అధిక్షేపించరు. కాని అమైసారిటి కత్తుమునకు ఏమిటో పాటు నీతియు నుండునట్లును.

తుని

(ఒక విలేఖరి నుండి)

ఫిబ్రవరి 14:- ఆంధ్రప్రదేశ్ సంఘ కార్యదర్శియగు శ్రీమతు గాదిచర్ల వారిసర్వోత్తమ రావుగారు గౌరవ, విశాఖపట్టణమునందుములతో తమప్రచారమును ముగింపుచేసికొనినిన్ను మా తుని గ్రామమునకు వచ్చి కార్యకేంద్ర సక్రియమంద కాంగ్రెసుమిటివారి కోరికవై నుమారు కింబలకాలము స్వరాజ్యాభ్యుదయమునొచ్చి విభులముగ సువస్థనొంది.

The Mysore Govt. Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd.

Head Office :- Life & Marriage Assurance Buildings, Mysore.

(The most progressive Life Office) Run on purely Indian Management.

Loans from Rs. 1,000 to Rs. 8,000 will be given without interest and without security to our 200 Personal Investment Bondholders every Year for every one Lakh of fully paid up Bonds.

HOUSES & LANDED PROPERTIES FROM Rs. 1,000 TO Rs. 5,000

WILL BE GIVEN TO OUR LIFE POLICY HOLDERS BY ADVANCING LOANS AT MODERATE INTEREST.

OUR INSURANCE POLICIES ARE AT LOWEST RATE OF PREMIUM NON-FORFEITABLE BEING AUTOMATICALLY PROTECTED.

FEMALE LIVES ALSO ENTERTAINED.

Management is Conducted on Strictest Economic Principles.

SPECIAL NOTICE.—As the number of bonds subscribed till 31st January 1923 was less than one lakh, the drawing that had to be held on that day is postponed to the first week of March 1923, and consequently, the bonds to be taken up till 28th February 1923 will be included in the said drawing, if Rs. 58-0-0 being the full amount of each bond with other fees and interest, is paid with the application before one lakh of bonds is completed.

WANTED.—Influential and Energetic Agents on monthly allowance plus commission on Guaranteed business in unrepresented places.

For further particulars, apply to :-

THE HYDERABAD ECONOMY HOUSE,
CHIEF AGENTS, NIZAM'S DOMINIONS
RAMAKOTE, HYDERABAD, (DECCAN.)

Messrs. P. K. RAU & SONS.
CHIEF AGENTS, MADRAS PRESIDENCY,
NO. 239, THAMBU CHETTY STREET MADRAS.

AN UNIQUE OPPORTUNITY FOR REAL INVESTORS.

The Sharadha Theatre Limited, MYSORE.

(Registered under the Mysre Companies Regulatins.)

With which is incorporated the Ratnavali Theatrical Company of Nataka Siromani and Gifted Actor Mr. A. V. VARADACHARI of MYSORE.

CAPITAL. Rs. 2,00,000 divided into 8,000 shares of Rs. 25 each of which 3,005

shares of Rs. 75.125 have been subscribed and the rest are available,

Rs. 2 on application —Rs. 3 on Allotment and the balance in Calls of

Rs. 4 per share payable at intervals of not less than 2 months

Registered Office, Old Post Office Road, Mysore.

A few shares are available for a short period only.

(The above Company are performing their dramas at Madras now)

For copies of prospectus, Agency terms and other particulars.

Apply to:-

Messrs P. K. Rau & Sons.

Sole Agents for Madras Presidency & Native States. (Chief Agents the Mysore Govt. Security Life & Marriage Assurance Company Ltd.) 239 Thambu Chetty St., Madras.

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలుమొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

5 రోమి లోకమయ కస్తూరిమాత్రలందు మిగుల తెలివినన్ని గుణములున్నవి. దయచేసి తక్షణం కి బుద్ధును పంపుడు. ఎం. వెంకయ్య, తాలూకా గుమాస్తా గురుబాల, గుంటూరుజిల్లా.

506 మిల్కలోకమయ కస్తూరిమాత్రలు అందరును కృత్యానులేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధము ఎంతకాలము నుండియున్నను మాయమగును. కిత్తూమే 6 బుద్ధును పంపుడు

ఎస్. పార్థసారథి ఆయ్యంగారు, ఏజంటు, బెన్సు అండు కో సైదాపురము. బాల సుఖోదయ డివిడెంట్ కలెక్టరువు. (శ్రీమ. మైసూరులోనుండి కాస్తూరి మాత్రలను తయారుచేయుట నది. శ్రీకృష్ణ, అకలి తేకుండుట, భేదము, కరువులు, తిరు, చిక్కిపోవుట, నిద్రలేమి, మలబద్ధము మొదలగు వాటిని పోగొట్టి మండిము పుట్టివచ్చును, 20 దినములకు సరిపోవు బోవధము బుడ్డి 1.కి ధర 0-12-0

507 మిల్కమాత్రలు నిజముగా అన్ని వ్యాధులకును మంచి గుణమిచ్చినది. 12 బుద్ధు పంపవలెను. వెంకటరావు దేశపాండి బెర్ కాల్ డక్కా (వెన్ను బ్రహ్మపూరు, గుల్బర్గా.

507 యొక్క సన్నటి జనులందరు మిల్కమాత్రలను వాడి, అందువలన కలిగిన గుణములను చూచి మిక్కిలి తృప్తి చెందిరి 12 బుద్ధును మరల పంపవలెను. ఎమ్. రాజురెడ్డి బాహు-నర్తకము గిడ్డలూరుసోపు కర్నూలుజిల్లా

రు, 2 లు బెవధములకొనువారికి మిల్కమాత్రములవారి పట్టాభిషేక కార్యాలందరు ఇనాం.

నెం 183 వైసాబాబుగోడ్డు ఆనందభవనడిగర మద్రాసు. వి. పి. అర్జును మద్రాసునుండి పంపబడెను. పాశుపు వెంకటాచల పండితులు శ్రీ శివారావున వైద్యశాల మైసూరు. (1)

శ్రీ బాల, బాలికల వసయోగార్థమై ప్రచురింపబడిన

అంధ్ర చన గ్రంథములు

బాలభారతము	అ. 8	అర్కభాసిధి 1-6 భాగము	అ. 4	సలచరిత్ర	అ. 6	నీతిచంద్రిక	అ. 8
బాలభాగవతము	8	" 2 "	4	సావిత్రిచరిత్ర	5	అంబరీషపాఖ్యానము	8
బాలరామాయణము	8	" 8 "	4	భక్తశతీక (ద్విపద)	8	నీతికథాసంగ్రహము	4
కలిదాసుచరిత్ర	8	" 4 "	4	దశామగద్యచరిత్ర	7	ప్రతీతిగద్యము	2
కలిదాసుచరిత్ర	8	" 5 "	5	బాలకవిచరిత్ర	9	మల్లిక	2
ప్రశోవచరిత్ర	4	" 6 "	5	జీవితచరిత్ర	9	సుశీల	2
బాల కుశలచరిత్ర	4	మానుమంతనుచరిత్ర 1-4 భాగము	7	శతి హితచరిత్ర	11	మాలతి	6
అజామిళచరిత్ర	4	" 2 "	7	జీవితచరిత్ర	5	కథారత్నాంశు	రు. 1-4
బాలకాండ	4	నీతాదీచరిత్ర 1 "	7	శతహితచరిత్ర	8	శతకాత్మాంశు	2-0
బాలకృష్ణచరిత్ర	4	" 2 "	7	శివహితచరిత్ర	10	అనందవిహార	0-14
మత్స్యారణ్యక	4	" 8 "	7	శివహితచరిత్ర	8	పంచభాషి	0-12
వైద్యకవచము	8	హరిశ్చంద్రచరిత్ర "	5	విశ్రమానుజనిధము	5	భక్తశతీక (మూలము)	0-6

ఇంకను అనేక అంధ్రగ్రంథములు మదగర బొరుగును క్యాటలాగు కోరిన పంపబడును.

ఎం. పి. శర్మకంపెని, 331 తంబుశెట్టిపేటి, (పోస్టుబాక్సు నెం 287) మద్రాసు.

కాంగ్రెసులో రెండుపక్షములు

సమాధానముకు దిరిగిన సూచనలు

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ
యీనెల 23 వ తేదీని కలకత్తాలో గాని బొంబాయిలోగాని జరుగును

దానుగారు ప్రత్యేకముగా తమవత్తుమునకు ధనము వసూలు చేయు నిశ్చయించుట

కాంగ్రెసు పక్షమువారికిని, దానుపక్షము వారికిని త్వరలో సమాధానము కుదురునను రూఢి వార్త మాకు తెలిసినది. భారత కాంగ్రెసు కార్య సంఘసభ యీనెల 23 వ తేదీని కలకత్తాలోగాని బొంబాయిలోగాని జరుగును. పిమ్మట భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ జరుగును.

మాలానాఅజదుగారి ప్రయత్నములు

“మాలానా అజదు గారు బొంబాయినుండి అలహాబాదుకు వెళ్లి సమాధానమునుగూర్చి హాకింజీ పండిత్ నైహూగార్లతో ముచ్చటిచిరి. మాలానాగారిరూపనలకు వారిద్దరును ఆమోదమును నూదించగలంను ఆక కలిగినది. అలహాబాదునుండి మాలానాగారు మరల కాంగ్రెసు కార్య సంఘ సభ్యులతో నాలోచించుటకు బొంబాయికివచ్చిరి. ఈ నెల 14 వ తేదీని మాలానా అజదుగారు భరూ బొంబాయినుండి కలకత్తాకు వెళ్లిరి. పండిత్ నైహూగారుగూడ కలకత్తాకు వచ్చెదరు. వారు మరల జేకబుద్దానుగారితో నాలోచించెదరు. సమాధానము తప్పకకుదురుననియు ఆవలితము త్వరలోనే ప్రకటింపబడుననియు అసించుటకు బలమైన కాలములు కలవని” 15 వ తేదీని బొంబాయినుండి ట్రేడింగారు మాకు తెలిసినది.

చోటసిగారి తంతివార్త

“రెండు పక్షములవారికిని సమాధానము కుదురులేదను కా రణమున నేను కాంగ్రెసుపక్ష్యతకు రాజీనామానిచ్చితి ననియు మాలానా అజదుగారి సూచనలను కాంగ్రెసు కార్యసంఘము వా రామోదింకపోవుటవలననే అజదుగారుగూడ రాజీనామా నిచ్చిరిని నాకొత్తరములో నేను వ్రాసితి ననియు కొన్ని ప్రతిక లలో ప్రకటింపబడెను. మనదేశములో కొంద రిట్టి పద్ధతి అబ్రహ్మచారిల నిటులపుట్టింది ప్రతికలకు వ్రాయుచుండుట చాల కోవనీయుము ఈవార్త వట్టి అబద్ధము. మాలానా అజదుగారి సూచనలను భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులందరూ నేకగ్రీవముగా నామోదించిరి. అట్టిచో నే నాకాణమున రాజీనామా నీయ వలసిన అవసరమే లేదు” అని చోట సిగారు 15వ తేదీని బొంబాయి నుండి మాకు తెలిపి వార్త నంపిరి.

దానుగారి ఆక్షేపణ

“దానుగారు అజదుగారి సమాధానసూచనల నొప్పుకొన లేదు. అసంగతిని ఈ నెల 8 వ తేదీని కలకత్తాలో దాను గారే తెలిపిరి రెండు నెలలపాటు రెండుపక్షములవారును కలసి ప్రచారమునలసి వలచియుండు తిరుగుబాటు ధనమును చేర్చుకొనకు పిమ్మట రెండుపక్షములవారును విడివిడిగా ప్రచారముచేసి తమ తమ సిద్ధాంతములకు ప్రజలకు బోధింపవలెను. గాని రెండుపక్ష ములవారును కలసి సమకూర్చిన తిరుగు స్వరాజ్యనిధి ధనము కాంగ్రెసుపక్షమువారి వశమునందే యుండును. కొత్తపక్షము వారి ప్రచారమున కధనమును క్షయపరచగూడదు” అని అజ దుగారు నూదించిరి. దీనివలన కాంగ్రెసుపక్షమువారికి లాభము ను కొత్త పక్షము వారికి నష్టమును కలుగు చున్నదిగాన అజదు గారి సూచనల నాకు నచ్చ లే దని దానుగారునడిపిరిగాననే భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘము వారి భావమునకు కలకత్తా అమృతబహుపత్రిక అపార్థముకల్పించి వ్రాసెనని స్పష్టములేఖరి కలకత్తానుండి వ్రాసెను.

కొత్తపక్షమునకు ధనము

దానుగారికి దెబ్బతగులుట

తనపక్షమునుగూర్చి బోధించుటకు జేకబుద్దానుగారు జలప గిరికి వెళ్లిరి. అతడు బండిలో వారికి దెబ్బ తగిలినది. ప్రమాద కరమైన దెబ్బ కాదు. దానుగార చటు తన పక్షమునుగూర్చి బోధించుటయే గాక తనపక్షమునకు ధనమునుగూడ వసూలుచేసిరి అందువలన

నవటికాంగ్రెసువారిలో కలవరముకలిగినది “ఇప్పుడు జేకబుద్దాను దానుగారు తనపక్షమునకు ధనముగూడ వసూలు చేయుచున్నారు దీనివలన కాంగ్రెసు పక్షి చాల ఆటంకము కలుగగలదు. దానుగారికి ధనమొసంగు వాని కాంగ్రెసుకు ధనసహాయము చేయుచున్నామను భయంతోనే యిచ్చెదరు గాని అధనము కాంగ్రెసుకు నష్టకరముగా వినియోగింపబడు వనిపాఠ్యుగరు. జల్పగిరిలో దానుగారు రెండుసభలలో నుచ్యునించిరి. అశేషజనులు సంగీతించిరనువార్త నిజముగాదు. నేను గూడ నపుడు జల్పగిరికి వెళ్లితిని. “దానుగారి వాదము మా కేయి యునునచ్చలేదు కాంగ్రెసు తీర్మానము ప్రకారమునకునుకొనుట కాంగ్రెసు సభ్యులకందరికిని విధి. దాను గారు కొత్త పక్షము నేర్పరుచుటకలక కాంగ్రెసుకు ప్రతిహేదయ్యెను” అని అచటివారు పలువురు తెలిపిరి. 11, 12 తేదీలను నేనచట కాంగ్రెసు కార్యాలయమున కాంగ్రెసుప్రచారవలంబడితోను ముచ్చటిచిదిని. వారందరును దానుగారిపక్షమునకు ప్రతిహేదముగా తెలిపిరి. శ్యామచాంద్ పత్రిక వదలనివారును కాంగ్రెసు విషయమున నెట్టిసనినూడ చేయునివారు నగుకొందరు శ్యామ చాంద్ మాత్రమే దానుగారిపక్షమునకున్నారు. వారే పక్ష మున నున్నను లాభములేదని” వెనుక వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శిగా నున్న కలకత్తా ముసలమున పత్రికా సంపాదకుడు మజిదుర్ రహమాను గా రాష్ట్రపతిలో వ్రాసెనని మా కలకత్తా విలేజిరి వ్రాసెను.

సంయుక్త రాష్ట్రముల రాజకీయ వైదిలు

నూటికి తొంబదిమంది సమాధానమును కోరుట

కొత్తగా నెలసాలలనుండి వదలబడిన రాజకీయ వైదిల లో 100 కి 90 మంది సమాధానమును కోరుచున్నారు. తక్కిన వారిలో కొందరు కొత్తపక్షము నామోదింపుచున్నారు. మరి కొందరు నిరసించుచున్నారు.

పండిత్ జనహరలాలు నైహూగారు

పండిత్ జనహరలాలుగారు గాంధీపక్షమువారిలో నగ గల్యుడైనవిషయము జగత్ప్రసిద్ధము. ఆయన కొత్తపక్షమున కునుచులేవత్తుమునకు గూడ చేతు కాసనభలకు వెళ్లుట కాయిన ఎంతమాత్ర మంగీకరింపడు. గడియగడియకును విధాన మును మార్పుట సరిగాదని ఆయన అభిప్రాయము. ఆయన గయలో నన్నచో సమాధాన పక్షము న నేట టు నిచ్చి యుండును. జనహరలాలుగారు సినుఫీరుల అభిప్రాయములతో పూర్తిగా నేకీభవించును. ఎన్నికలవ్యవహారము నిలచి కాంగ్రెసుసభ లలో కూర్చొనునన్నచో అసహాయసిద్ధాంతమునకు భంగము కలు గదని ఆయన తెలిపెను. భ్యంసము చేయుటకును సహాయము చేయుటకుగూడ కాసనభలకు వెళ్లగూడదని ఆ దనెను. కారాగృహ విముక్తులలో టూడను జనహరలాలుగారిరువు రును నాయకులు. కాంగ్రెసు వారిలో గల కలకత్తాను తొలగించుటకు వారు దీక్ష బునిరి. సంయుక్త రాష్ట్ర ముల కాంగ్రెసు సంఘసభలో సమాధానమున కంగీకరించి వారిసంఖ్య అక్కర్లుము. ఆ సభకు రెండుపక్షములవారును వచ్చిరి. జనహరలాలు మోతీలాలుగార్లురువురును సమాధానము కోరుటకునునే ఓటు నిచ్చిరి. అక్కర్లకసంఖ్యచే నా తీర్మాన మామోదింపబడెను. జనహరలాలుగారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శిగా ఎన్నుకొనబడిరి. కాంగ్రెసుసభ్యులను సంగ దనియే చాలమంది తలంచుచున్నారు. ఆ తీర్మాన మదర్శిపా యమనియే చాలమంది అభిప్రాయ మని ప్రయాగవిలేజిరి వ్రాసె ను. (హిందూ)

సమాధానప్రయత్నములు నెరవేరునూచనలు

కాంగ్రెసు పక్షమువారికిని దానుపక్షమువారికిని సమా ధానము కుదురునట్టి సూచనలు కనబడుచున్నవి. మాలానా అజదు కలాం అజదుగారు అలహాబాదులో హాకిం అజదులు భాను పండిత్ మోతీలాలు నైహూగార్లకు కొన్ని సూచనలను చేయగా ఆసూచనలకు వారిద్దరును అంగీకారమును నూదించిరి. పిమ్మట మాలానాగారు బొంబాయివెళ్లి అచట కాంగ్రెసుకార్య సంఘసభ్యులతో నాలోచించి మరల కలకత్తాకు వెళ్లిరి. పండిత్ నైహూగారుగూడ దానుగారితో మాట్లాడుటకు కలకత్తాకు వెళ్లిరి. సమాధానము కుదిరినదిక్కడలో ప్రకటింపబడు సని బొంబాయిలోని కాంగ్రెసువారు తెలుపుచున్నారు.

అవసరసభ అవసరము

కాసనభలకు వెళ్లుట గూర్చి కొత్తపక్షము వారు ప్రచారము చేయుగూడదని సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించుటదానుగానున్నదిగాని మరల అవ సరమహాసభను జరుపుటకసరదు. నిర్మాణవిధాన యును సాగించుటయే మఖ్యకర్తవ్యమని బొంబే క్రానికలు పత్రిక నడిపినది. (అసాసిపేషెనువ్రెసు)

స్థానికవార్తలు

చెన్నపురి ప్రీమేననులు:—ఎన్నూరునందలికమా ధరను శీపుకోడునందు కొత్తగ ప్రీమేజనువలె నిర్మింపబడును. ఫిబ్రవరినెల 26 క తేదీనానుంకాలము 4.45నంబలకు గవర్నరు గారు శంఖుస్థాపనచేసోత్సవము నలికెదరు.

శ్రీపాండురంగ భగవత్-ధా ప్రసంగసభ:— శ్రీరంగం వాస్తవ్యులకు బ్రహ్మశ్రీ పండిత్ కటన్పాచారిగారు 18 వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 4.45నంబలకు 62 శెడారి యారు కోయిలవీధిలోనుండి పిఠిమణి అభయప్రభానమును పారి కథక చెప్పెదరు.

తలాల ప్రకటన:—పోస్టులు ఎక్కువైనకు క్రవార ము సాయంకాలము 8 1/2 గంటలకు బొంబాయినుండి బయలుదే డును. 18 వ తేదీ ఆదివారము ఉదయం 7 గంటలకు ఇంగ్లీషు మెయిలు బట్నాడ చేయుచును. పోస్టుబాష్టు హోల్లరులకు 6 1/2 గంటలకే బాబు లియ్యబడునని వ్రెసిడెన్సీ పోస్టుమాస్టరుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

మైసూరు గవర్నరుమెంటు సెక్యూరిటీ లైపు మా రేజి ఆన్యుయెన్సు కంపెని:—ఈకంపెని (రాష్ట్రీ య) డైరెక్టుల ప్రత్యేక సమావేశము 289 తంబుకెట్టివిధియందు 18 తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 2 1/2 గంటలకు జరుగును. ము ఖ్యుకు విషయములు చర్చింపబడును. గనుక డైరెక్టు. లందరు సభకు రావలయునని మా నెజింగు ఏజెంట్లు ప్రకటించుచున్నారు.

మహాత్ముని నిర్వంధదినము

ఫిబ్రవరి 18 ఆదివారము

చెన్నపురి యందలి ఆంధ్ర ప్రవిధ కాంగ్రెసు సంఘముల వారి కక్షమున మహాత్ముని 11 వ నిర్వంధదినోత్సవము ఈక్రింది విధమున జరుకబడును.

(1) ఉదయం 7 మొదలు 9-30 గంటలవరకు గాంధీ భజన జరుగును పీఠులయందు ఖద్దరు అయ్యబడును. తంబుకెట్టి నిధి యందలి డేజియ సమాజమునుండి ప్రచారకులు బయలుదేరె దరు. బార్లిటవును నందు ముఖ్యమైన పీఠులలో వీరు తిరిగెదరు. తిలరు స్వరాజ్యనిధికి వసూళ్లు చేయుచును. పౌరు లందరు తమ కైక్కిరించి దేశపు విముక్తికి తగుభుసహాయ మొసగ ప్రార్థకులు. సాయంకాలము తిలవలిక్కినే సముద్రతీరమున పౌర సభ జరుగును. ఒకసంవత్సరము కలసికేసి అనుభవించి వచ్చిన గంబలగూడెం తమూర గమించారులగు శ్రీయత కోటగిరి నేంకట కృష్ణారావు బహదరుగారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితు లను గురించి ఉపన్యసించెదరు. టి. ప్రకాశం, వత్సెనరకెట్టి సింగారనేలు వెట్టి రామరావు పంతులుగార్లు ఉపన్యసించె దరు. వి. యల్. కాశ్రిగారు అధ్యక్షత వహించెదరు తెలియు చున్నది. లాక్సోత్సవపుడు డగు మహాత్ముని గౌరవించుట కై సభకు అనేకులు రావలయును. కాంగ్రెసుసభ్యులు సభ యందు చేర్చుకొనబడెదరు. ఇంతకు కాంగ్రెసుసభ్యులుగ చే నివారు 4 అకాల చందాతో సభకువచ్చి కాంగ్రెసు సభ్యు లుగ చేరవలయు నని కాంగ్రెసుసంఘముల కార్యదర్శిలు ప్రక టించుచున్నారు.

ఖద్దరు ప్రచారము

కడదిన సోమవారము పత్రికయందు 6 వ తేదీన కద్దరు ప్రచారము అను శీర్షిక క్రింద భారత్ కాంగ్రెసు సంఘమువారి నిర్ణయములకు సంబంధించిన వివరములు ప్రకటింపబడినవి. ప్రతిరాష్ట్రమునకు ఈ సందర్భమున ఇచ్చుటకు తీర్మానింపబడిన గ్రాంటుల వివరము లీ క్రింద ప్రకటింపబడినవి.

రాష్ట్రములు	గ్రాంటులు అమ్మువారి నూటికి 2 చొప్పున సంఖ్య	కమిషను ఇచ్చుటకు గ్రాంటులు	ఖద్దరానికి ఏటలు చే ఉపాధ్యాయుల జీత మొత్తము గ్రాంటులు	యెటు చేస్తుటకు మొత్తము గాను	గ్రాంటులు
ఆంధ్ర	65	8900	10	1500	5400
ఆంధ్ర	280	18800	45	6750	20550
ఆసాము	50	8000	10	1500	4500
బీరారు	65	8900	15	2250	6150
బెంగాలు	455	27800	90	13500	40800
బీహారు	815	18900	65	9750	28650
బొంబాయి	65	8900	10	1500	5400
బర్మా	115	6900	20	3000	9900
చుట్టపరగణాలు(హిందీ)	125	7500	25	3750	11250
" (మరాఠీ)	65	8900	15	2250	6150
ఢిల్లీ	75	4500	15	2250	6750
గుజరాతు	115	6900	25	3750	10650
కర్నాటక	145	8100	30	4500	13200
కేంక	75	4500	15	2250	6750
మహారాష్ట్ర	150	9000	30	4500	13500
పంజాబు	350	21000	70	10500	31500
సింధు	85	5100	15	2250	7350
అరవణము	240	14400	50	7500	21900
సంయుక్త రాష్ట్రములు	420	25800	85	12750	38550
ఉత్తర	115	6900	25	3750	10650

మొత్తము 3880 రూ 192900 6765 రూ 99750 రూ 299550
బొంబాయి ఫిబ్రవరి 5 వ తేది, ఖద్దరు శాఖాధికారి.

లానోలైను గ్లినరిను లింపులు

వీటి తారతమ్యము

ఇంతవరకు ఈ రాజధానియందు వసాచి కమిషనుకు లానోలైను లింపు ఉపయోగించబడుచుండెను. ఈ లింపులను అధిక మగు లాభము కలుగకుండుటచే గిండియందలి కింగు ఇక్స్ ట్యూటు డైరెక్టరులకు మేజరు కనింగు హంగారు ఈ విషయ మై పరిశోధన మొనర్చి లానోలైను లింపుకు బదులు గ్లినరైను లింపును ఉపయోగించుట లాభకరమని నిర్ణయపరచుట గారికి కొన్ని సలహాల సంపిరి. అందుచే ప్రభుత్వమువా రీ కింది విధ మున ఉత్తరువులను ప్రకటించిరి.

లానోలైను లింపులను లాభము కలుగకుండు విషయమై మేజరు కనింగు హంగారు పరిశోధన మొనర్చి వేసవి కాలము నందు టీకాలు కేయట అంతలాభకరము కాదనియు పాత లెక్కలు తప్పుగ రాయుచేయుటచే నవి అభిప్రాయపడిరి. వేసవి లింపును తయారుచేసిన ఇంకను లాభకరముగ నుండు నని సలహా ఇచ్చిరి. ఇందుకొరకు వీరు బెల్గాము లానోలైనులయందున్న వాల్వైను ఇక్స్ ట్యూటులకు కూడ పంపబడిరి. గిండి యందు తయారుచేయబడిన లింపు ఇతర జిల్లాలకు పంపబడునపు టికి కానిపటాన్యును వీడించి పోవుచున్నదని వీరు తెలిసికొనిరి. క్లొస్ ఫారములో పరిశుద్ధము చేయబడిన గ్లినరైను లింపు నుకయో గించవలయు ననియు, విత్తముల డిపో కొండలందు పట్టుము పం తెచ్చునైనను స్థాపించవలయు ననియు వేసవి కాలమున టీ కాలు కేయట నిలిపి వేయవలయు ననియు కనింగు హంగారు సలహా ఇచ్చిరి ఈ సలహాల ననుసరించి వేసవి కాలమునందు టీ కాలు వేయబడదని ఆవుదలచేయబడినది. గ్లినరైను లింపును ఇంకను ప్రేక్షకులకు తయారుచేయుటకును వేసవి కాలమునందు కూడ ఈ లింపు పట్టుత్వము వీడించవలెనని నిర్ణయము పరిశోధన మొనర్చు టకు తమ ఏర్పాటులు చేయబడుచున్నవి.

మోటారుబండి అనుకము

ఒక లాంసు, 6 సిలండర్లది ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు, పెబుల్స్ స్టార్డు నెలవలపవాటితో అమర్చబడిన మగ్నెటోగలది. కారు అంతయు ఒక్కగా పరిశోధింపబడినది. ధర రూ 3850 లు లేక కొంచెము తక్కువ కివ్వబడును.

శ్రీ రామ మోటారువర్కుసు

1/28 మూకర్ నల్లమత్తువీధి, మద్రాసు.

శాంతి సైనికు లెందులకు ?

[యంగు ఇండియా]

ప్రశ్న:— మీ తాలూకావారు గారు తీర్మానములను ఆమోదించుచున్నారనియు కానకభద్ర ప్రవేము పట్ల విమర్శలు యున్నారనియు నీ కట్టు తెలియని ?

ఉత్త:— గారు కాంగ్రెసు జరిగిన పిమ్మట మా తాలూకాలో 5000 మంది కాంగ్రెసు సభ్యులకు చేరినారు.

ప్ర:— కాంగ్రెసు కట్టు ప్రజల గౌరవము గడిగియున్నారని పట్టు చెప్పులవ్వు ? కాంగ్రెసు పక్షమువారు కానకభద్ర అధ్యక్షులుగ నిలిచిన ఈ విషయము ఒక్క గ తెలిసికొనుటకు పీఠాంశము కదా ?

ఉ:— ఈ తాలూకాలో ఇట్లు సంభవపడవలసిన అవ సరములేదు. ఏలనైన సాధారణముగ అందరు ఖద్దరే ధరించు చున్నారు.

ప్ర:— రాటుముల సంకతి ఏమి ?

ఉ:— ఈ సంవత్సరము రాటుముల సంఖ్య అధికమైనది.

ప్ర:— మీ కాంగ్రెసు సంఘమింతవని ఎట్లుచేయుగలిగెను ?

ఉ:— ప్రత్యేక ప్రచారకలవల్లనూ, కార్యనిర్వహణమువల్లనూ ఇంటింటికీపోయి జోషించుటవల్లనూ మేమింతవని చేయుగలిగితిమి. మహాత్ముని నిర్బంధ సాంకేతికతవల్లనూ నచ్చు లోగ ఈ పని యంతయు ముగియవలయునని ఫిబ్రవరి నుండి అధికమగు శ్రద్ధతో మేము పనిచేయుచుంటిమి. మార్చి 18-వ తేదికి ముగియని పనుల నన్నిటిని ఏప్రిలు 30-వ తేది వాటికి ముగించితిమి.

ఒక కల్పిత సంభాషణ
1923 మే నెల 5-వ తేది

మనము చేయవలసిన పనినిషయమై ఎట్టి సంభాషణ లుండకుండదు. శాంతి సైనికులను తక్షణమే సమకూర్చవలయును. శాంతి సైనికులందరు తమ కాంగ్రెసు సంఘము క్రింద పనిచేయుచు నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకై తమ కాలమునంతయు వినియోగింప గలిగిన సంతయు శ్రేష్ఠముగ నుండును. అందరు కాకున్నను శాంతి సైనికులుగ చేసినవారిలో అధిక సంఖ్యాకులైనను ఇట్లు చేయవలెను. ఇది కాక శాంతి సైనికులకు మరియొక బాధ్యత గలదు. గయ కాంగ్రెసు తీర్మానముల ననుసరించి శాంతి సైనికుడుగ చేరు ప్రతి పౌరుడును ఏప్రిలు 30 వ తేదిని గడచిన పిమ్మట కాంగ్రెసు కార్య సంఘమువారు నిర్ణయించువిధమున వ్యక్తి కానకభద్ర సంఘమునకు సంసిద్ధుడై యుండవలయును. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠా పనముల పట్టుత్వమువై మన కానకభద్ర సంఘము ప్రయత్నముల విజయము ఆధారపడియుండును. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠాపనములు బలములేనివైన మన ప్రయత్నములకుమాడ నిస్సారవంతములై యుండును. ఒక జిల్లా యందు ప్రస్తుతము 200 మంది శాంతి సైనికులున్నారని అనుకొందము. వీరి మూడు మూడు కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠాపనములను బలపరచిన యుద్ధము కొరకు రోడ్లను బ్రెజ్జిలను కొటలను నిర్మించుకొనిన యుద్ధభటులవలె నుండగలరు. ధనము ప్రోత్సహించుట కాంగ్రెసు సభ్యులను శాంతి సైనికులను చేర్చు విషయమున ఇంక ఒక్కదినమైనను ఆలస్యము చేయువారు గొప్పపాపము చేసినవారగుచున్నారు. గయ కాంగ్రెసు తీర్మానముల నామోదించినవారి కిది పరిశ్రాసనము.

మార్చి 18 వ తేదిలోగ ఈ పనిలో ఎక్కువ భాగము ముగింపబడకపోయిన ఏప్రిలు 30 వ తేదిలోగ ముగింపగలవను దైర్ఘ్యము మనకేర్పడదు. ఏప్రిలు 30 వ తేదిలోగ మనము పనిచేయబాలకపోయిన తేదీ మునుందు నిరుత్సాహము ప్రబలను. దీని ఫలితము విపరీతముగ పరిణమించును. ఇకను ఒక దినమైనను కృతజూరపరచుటచేనని ప్రతి కాంగ్రెసు ప్రచారకుడును గమనించవలెను. కార్యనిర్వహణము, శ్రమవారము ప్రతిదినము చేయవలసిన పనిని నిర్ణయించుట, శ్రమమునకు ఉత్సాహముతో పనిచేయుట చే మనము విజయము గాంచగలము.

సి. రాజగోపాలాచారి

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మందిది దబ్బి 1.8 0.6-0 మూత్రము

మోహిని తైలము

5 కులములు గల సీసా 1.8 అజాలు 0.12-0 మూత్రము
అమృతాంజనం డిపో మదరాసు

శ్రీ శే. కృష్ణస్వామి రావుగారు

శ్రీ శే. కృష్ణస్వామి రావుగారి గౌరవార్థమై చెన్న పురియందు కాక్యతముగ నుండునట్లు స్వార్థచిన్నము స్థాపించు విషయమై ఆలోచించుటకు ఒక పౌరసభను త్వరలో సమావేశపరచవలయునని చెన్న పురి పేరిపుగానికి ఈ క్రింద పేర్కొనబడినవారు ఒక లేఖనంపిరి శ్రీ. పి. త్యాగరాజు శెట్టి, శ్రీ జి. జి. గిప్పర్న, శ్రీ. పి. రామస్వామి అయ్యరు, వ్యాయ మూర్తులు పి. రామేశం, పి. వి. కుమారస్వామి, యం. డి. వేద దాసు, యం. వెంకటసుబ్బారావు శ్రీ. పి. రాజగోపాలాచారి, బాబ్బిలిమహారాజు, పానుగలరాజు, యం. నుబ్బారావులకులు, డి. బి. గోవిందరావు చతుర్భుజధాను శ్రీ. ముత్తయ్య శెట్టి, డాక్టరు నుబ్బారాయణ, యం. కస్తూరి రంగ అయ్యంగారు, యం. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, డి. బి. యం. బి. పార్థసారథి అయ్యంగారు పి. ఆర్. రెడ్డి, డబ్ల్యు. సి. శ్రీ. పి. యం. స్వామి నాథ అయ్యరు, శ్రీ. మహమ్మద్ నాబిబుల్లా, కద్దుగుమారునా సాహెబు, టి. యం. రామస్వామి అయ్యరుగారు మరికొందరు ప్రముఖులు చేరవలసిన ఈ జాబును పేరిపుకు పంపిరి. అందుచే ఈ నెల 21 వ తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు విక్టోరియా థియేటరులో ఒక పౌరసభను సమావేశపరచుటకు పేరిపుగారు అంగీకరించి ఆవిధముననే ప్రకటనము గావించిరి 21 వ తేది సాయంత్రము పౌరసభ జరుగెను.

పాటియాలా నాభా సంస్థానములు

లాల్ హరికృష్ణలాలుగారి మాధ్యస్థము
పంజాబులో పాటియాలా నాభా సంస్థానాధిపతులకు లిగిన వివాదను పరిష్కరించుటకు సంస్థానాధిపతులకు న్యాయ సంజాబు ప్రభుత్వము వ్యవసాయ శాఖామంత్రి లాల్ హరికృష్ణలాలుగారిని కంపనలెనని కోరగా దొరతనమువారనుమించిరి లాహోరు నేషను ప్రతికానినది.

Motor driving & Mechanism
Taught Scientifically. English & Vernacular Lectures and practical Training.
Call or write to,
Sri Ram Motor School
1/28, Mukur Nallamughu Street,
MADRAS.

సంస్కృత గ్రంథములు - తెనుగులిపి

అమరకోశము మూలము. - శ్లోకములు, అంగములు	ఆంధ్రసంస్కృతము - ఆంధ్రసామగ్రిగ్రంథము
భాషాంతరములు. - చిన్న పాఠములు	ఆంధ్రసామగ్రిగ్రంథము
సంస్కృతము మూలము 18 పుటలు. కితానములు	ఆంధ్రసామగ్రిగ్రంథము
ప్రతిభాగము 1 వ. భాగము కితానములు	రామాయణము
డిటో 2 వ. భాగము	డిటో కాళిదాసుగ్రంథము
డిటో 3 వ. భాగము	శృంగారశతకము - మూలము
ప్రతిభాగము - మూలము	బాలరామాయణము
ప్రతిభాగము - చిన్న పాఠము	ఇంద్ర
డిటో	కాళిదాసు
డిటో	శ్రీశైలము

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రాలయము, మదరాసు.

ముద్రణమైనది. క్యాలికోబైండింగు బైండింగులోనున్నది
4 భాగములు! శతక కవులచరిత్రము పెద్దపీఠిక!!

కర్త: వంగూరి సుబ్బారావు

శ్రీ మహామహాపాఠ్యము

వేదము, వేంకటరాయశాస్త్రిగారి పీఠికతో (456)

చిత్రకటములతో వెలువడుచున్నది.

కంచెల్లగోపన్న, కవిచౌడప్ప, కాసులపురుషోత్తమ, మారవికద్రకవి, కవిరాజుమడు
అశ్వానకవి మొదలగు 200 మంది కవులచరిత్రము.

క్రీ. శ. 1200 లగాయతు 1900 వరకుగల ప్రాచీనాధునిక కవుల సంపూర్ణ వివరము
లున్నది. ప్రతిశతకమునుండి నవరత్నములు, పంచరత్నములు, ద్వికములును ఏర్పడినవి
లుదాహరించబడినవి. కవిస్థల, కుల, కాలనిర్ణయములు శ్రద్ధగా జేసితిమి.

వెల 1.కి 5—0—0లు. ఆర్డరు రిజిస్టరు చేసికొనవచ్చును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఆఫీసు

టపాలాపెట్టె 212 మదరాసు

వవెలు కంపెనీవారి ప్రత్యేక ఔషధములు

ఈ కంపెనీ వారి ఔషధములు కఠినాశ్మమునకు, రోగ చికిత్సకు సంబంధించినవి మా వైద్యులచే
రసాయన శాస్త్రజ్ఞులచే శాస్త్రపరీక్షానామకము చేయబడినవి.

మా ఔషధముల తయారుజేయు కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద
ప్రభుత్వము కావలసిన వస్తుసామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మాలికులు వ్యక్తిశాస్త్రప్రకారము, రసాయన శాస్త్ర
ప్రకారము, భూ తత్వముగల గుడ పరీక్ష చేయబడును. అచట బి. పి. స్టాండర్డ్ ప్రకారము రసాయనములు మాలికులచే
తయారుచేయబడును. కావున యీ ఔషధములు పారిశుధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమున అనుమానింప వచ్చురలేదు.

డాక్టరు యానన్న సిరపు

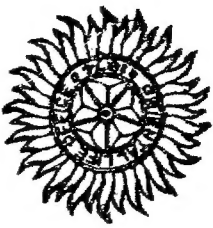
సిరపు షెరి ఫాస్ఫేట్స్ కాంపౌండు క్విన్లను సాబ్స్క్రిప్షియా
ఈ సిరపు డాక్టరు యానన్నపద్ధతి ననుసరించి వివరములు: డాక్టరు యానన్న, స్క్రిప్షియా
యొక్కయుజేసి దివ్యముగ తయారు చేయబడినది.
ఈ ఔషధము అతిదీర్ఘప్రదేశములోగాని యిండియాలో గలను పలన గలుగుదుర్బలత్వ
మును పోగొట్టుటకును, మానసిక శక్తిహానీగల దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును ప్రపంచ
మంతటను ప్రసిద్ధికొన్న దివ్య ఔషధము.
వెల పెద్ద బుడ్డి రు 2-8-0 మిడియన్ బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కె మి కె లి ఫు డ్డు

ఇది ఐరన్, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసిరపు
కుళముగనుండును. అడుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యొద్దను పారిషుగారు
చేసిన పాల్ల ప్రకారము తయారుకాబడినది.
ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియోషధము. రుచిచూచుండును
వృద్ధిగాంచింది నరములకు పుష్టినిచ్చును.
పెద్ద బుడ్డి రు 1-12-0, మిడియన్ రు 1-0-0, చిన్న బుడ్డి 10 అణాలు.

వవెలు కంపెనీవారి సరుకులకు మా మందులను వివరించుచు వ్రాయుము. (3421)

N. POWELL & Co. Manufacturing Chemists, Bombay

ఓరియంటల్ గవ
ర్నమెంటు సెక్యూ
రిటీలైఫ్ అన్యరన్న
కంపెనీ లిమిటెడ్.

(1874 సంవత్సరమున హిందూ జేతనానందు ఇంకాకాన్స
లేటు చేయబడినది.)

హెడ్ ఆఫీసు, బొంబాయి.

పూచీగా 3 విధముల లాభముగల పాలసి
ముసలితనమునందు, కుటుంబసంరక్షణమునకు అను
కూలముగా నుండునట్లు ఒకక్రొత్తసమాప్తమైన

భీమాపద్ధతిని

ఈకంపెనీ ఏర్పాటుచేసియున్నది

ఈ ఆకర్షించేమ పాలసిప్రకారము పూచీ
యివ్వబడు లాభములేవన,

(1) 25 సంవత్సరాలలోపల మరణము సంభవించు విషయ
ములో యిచ్చుటకు అంగీకరించిన ఒక పెద్దమొత్తము చెల్లించ
బడును.

(2) నిర్ణయకాలము పూర్తియగునంతకు జీవించుయున్న
విషయములో చెల్లించబడిన సొమ్ముకు సమానమైన సొమ్ము
నగదుగా ఏర్పాటుకరణము చెల్లించబడును.

25 సంవత్సరములైనతరువాత మరణము సంభవించిన మొద
టియిచ్చుటకు తీర్మానించబడిన సొమ్ముకు సమానమైన సొమ్ము
చెల్లించబడును.

ఈలాభములతోపాడి పాలసికారుడు తనకీర్త్యమున్న
ఈఅమూల్యమైన లాభములను పొందుటకు అర్హుడు.

ప్రముఖములను 25 సంవత్సరములవరకును లేక మరణకాల
మువరకును చెల్లించవలెను.

వివరములకు ఈదిగువ చిరునామాలకు వ్రాయుటలెన:

Oriental Assurance Buildings, F. E. Vaid
Post Box No. 8. Madras. Branch Secy.

Bangalore Branch:—St. Mark's Road,

Bangalore

Trivandrom Branch:—Trivandrum,

SIGHT RESTORED

A Sure Remedy of Nature for all Eye-dis-eases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure; absolutely safe; highest testimony. Particulars free.

L. H. SELLER, D. Santa (Bengal).

SANTI OIL.

Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.

HEALTH HOME, D. Santa (Bengal).

హెచ్చరిక

సాధారణ ఆరోగ్యముల జనుల వారికి బుద్ధిశిలి
అధిక శిశుధార్మ్యము కావలయుననినో.

“ఆ తంక నిగ్రహ”

మాతలే వారికి జీవ సంజీవితీ పరమ అమృతము—

వీని వెల 1 రూపాయి మాత్రమే. త్వరపడు.

మ రి యూ

వీలాటిసంగతులు మీకు కావలయుననిన వానికి ఆప్తుడే
గతునించెదమలేదా మా ప్రసిద్ధపుస్తకం కామశాస్త్రమును గాను

వాయుడు. ఈపుస్తకం యినాం. పాఠాలు ఖచ్చితముగాడ లేను.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్.

ఆతంకనిగ్రహ ఔషధాలయము.

28 బ్రాడ్వే, మదరాసు

దంతచూర్ణము

వెల. డబ్బీ 1.కి 0—2—0

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటువలన చిగుళ్లనుండి రక్తము
నిగ్రహించును. నోటు దుర్గంధములేక యుండును.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక, మదరాసు.

